

på Gammelgård.

BERÄTTELSE FÖR BARN

AF

HANNA FROSTERUS-SEGERSTRÅLE.

Med teckningar af författarinnan.

STOCKHOLM, LARS HÖKERBERG.

Pris 1 kr. 50 öre.

KLÖFVERBLADET PÅ GAMMELGÅRD

BERÄTTELSE FÖR BARN

AF

HANNA FROSTERUS-SEGERSTRÅLE

MED TECKNINGAR AF FÖRFATTARINNAN.

STOCKHOLM
LARS HÖKERBERGS FÖRLAG.

KÖNIGLICHES
BREMSEN

DEPARTMENT

STOCKHOLM, CENTRAL-TRYCKERIET, 1897.

INNEHÅLL.

	Sid.
FÖRSTA KAPITLET:	
Gästernas ankomst	5
ANDRA KAPITLET:	
Första dagen tillsammans	18
TREDJE KAPITLET:	
Stora byggnadsplaner och en hemsk bekantskap	26
FJÄRDE KAPITLET:	
Huru midsommarhelgen firades	35
FEMTE KAPITLET:	
Verner blir jungfru, och Anni beder om regn	43
SJETTE KAPITLET:	
Smultronplockning. Hos skraddarmor och på Nissas	50
SJUNDE KAPITLET:	
I »kungens» håla. Strid och seger	59
ÅTTONDE KAPITLET:	
Annis födelsedag	70
NIONDE KAPITLET:	
På väg till Stora Sumpängen. Ett oväntadt möte	80

	Sid.
TIONDE KAPITLET:	
Ut till hafs	89
ELFTE KAPITLET:	
Äfventyr på seglatsen	102
TOLFTE KAPITLET:	
Besöket på Strömkulla	114
TRETTONDE KAPITLET:	
Främlingen ⁿ reser. Ledsamma händelser	121
FJORTONDE KAPITLET:	
Verner hos läkaren. En ny gäst i hönshuset	133
FEMTONDE KAPITLET:	
Flyttningsbestyr och återkomst till staden	142
SEXTONDE KAPITLET:	
En glad nyhet	148

FÖRSTA KAPITLET.

Gästernas ankomst.

Att det var något särskildt å färde på Gammelgård i dag, det kunde man godt märka. Verner hade tidigt på morgonen fått låna pappas yxa och skyndat till björkhagen, därifrån han pustande släpat hem två unga björkar.

Nu stod han vid stora inkörporten och bråkade med att få dem att stå, en vid vardera stolpen. Men det ville icke rätt lyckas, fastän han surrat stammarna fast med många hvarf segelgarn.

Syster Anni, som intresserad kommit springande för att åse hans mästerverk, blef helt bekymrad.

— Hannes, Hannes, — ropade hon åt en gammal man, som slipade en skära där borta på bakgården, — kom hit litet!

— Nå, hva' ha nu di hobbelpobblorna för sej igen? — frågade Hannes med ett godmodigt grin, — väntar dom kejsarn i da'?

— Asch, skämta nu inte, — sade Anni, halft ledsen, — hjälp oss i stället att få löfruskorna riktigt stadiga.

— Nog blir det bra så här, — sade Verner, som gärna ville visa sig duktig.

Men Hannes runkade litet försmädligt på hufvudet och gick efter ett järnspett, med hvilket han högg två hål i jorden, och ställde så Verners björkar däri samt band de gröna, fina topparna ihop till en båge.

Anni slog beundrande ihop händerna, det såg så vackert och festligt ut.

— Brådtom ha di bånena* också — skrattade gubben Hannes; — först mot kvällen kan dom vänta sitt främmande.

Men upp till gården sprungo syster och bror, glada och muntra som lärkor.

Med tillhjälp af ledstången togo de trappan till öfre våningen i några få jätteskutt. Där inne var allt fejad, putsadt och fint. I den ena lilla kammaren med sin gamla grönmålade kakelugn, sina hvitmålade bord och stolar och sin mjuka, blommiga soffa skulle farmor bo, den kära, gamla farmor. Ty det var nu hon och ingen annan, som jämte faster Matilda och kusin Minna skulle komma till Gammelgård.

Farmor skulle bli kvar hela sommaren, men faster Matilda måste resa efter ett par dagar, ty hon hade många småtingar hemma, som behöfde hennes vård. Minna finge bli kvar, hade faster skrifvit, då hon så vänligt blifvit inbjuden för sommaren, och då hennes krafter väl behöfde stärkas genom ett äkta landlif.

Tänk, att nu en gång få farmor hit! Farmor, som var barnens käraste vän, farmor, som skulle låna sina gamla öron till deras sorger och fröjder, farmor, som så hjärtligt kunde skratta åt deras upptåg och lekar, farmor, som så väl kunde torka deras tårar!

* Barnen.

Om vintern, då Anni och Verner bodde i staden, där pappa var lärare i en stor goss-skola, var farmor deras närmaste granne. Därför kunde de icke minnas den tid, då ej farmor varit med om allt, från det minsta till det största. Om somrarna brukade farmor med faster Lilli, som alltid bodde tillsammans med sin gamla mamma, flytta ut till en egendom nära staden, ty hon orkade icke med långa resor. Men nu, då faster rest till en badort utomlands, hade farmor gifvit vika för de sinas böner och lofvat komma till Gammelgård.

Och kusin Minna, ja hon gaf Anni och Verner mycket att tänka på. De hade aldrig sett henne, ty hennes hem låg i en stad högt uppe i Finland. De kunde icke företaga sig något utan att fråga sig, hvad Minna skulle sagt och gjort, om hon varit med.

Där nere gick mamma med ett stort hvitt hushållsförkläde för sig och stökade. Det var märkvärdigt, hvad den mamma hade för ett godt minne och hvad hon hade flinka händer. Allt skulle hon komma ihåg, allt skulle hon se efter — ifrån kycklingarnas mat till pappas nystärkta skjortkragar.

I dag hade mamma lagt upp gardinerna i gästrummet, sytt knappar i Verners blårandiga blus, strukit Annis hvita förkläde, slagit till deg och, medan denna höll på att jäsa, stoppat hålet på det gamla sofföfverdraget i pappas rum samt städat nothyllan i salen. Och ändå såg hon alltid glad och vänlig ut och rörde sig nästan lika flinkt som Anni själf.

Mamma hade icke mycken tid att sätta sig ned och hvila utom strax efter frukosten, när pappa höll morgonbönen. När Verner eller Anni hämtade fram stora familjebibeln, såg hon så lycklig ut, som hade hon väntat något riktigt roligt. Hon knäppte sina

händer, och ögonen sågo långt bort i en annan värld. Anni tyckte, att mammans ansikte var allra vackrast, när hon satt så där stilla och lyssnade. En gång måste hon hviska åt Verner: »Ser du, mamma kan visst se Gud, titta på henne!» Och båda barnen gömde den där blicken från mammans ögon i sitt hjärta.

Fram på förmiddagen gjorde Anni en lång promenad i trädgården. Blommor skulle farmor ha i sitt rum, de skulle taga sig så väl ut i den stora gula glasvasen. Förgätmigej, narcisser, häggblommor, några gröna strån här och där — hon såg med stolthet, huru buketten formade sig under hennes händer.

Bäst det var, dök bror Verners hufvud upp bakom buskarna. Äfven han var på spaning efter blommor, något som kom syskonen att brista ut i hjärtligt skratt. Verner var nog artig att med sin slidknif skära af stjälkarna åt Anni. Själf förstod han sig icke på att sätta ihop men nedlät sig till att begära hjälp af syster. Det ansåg Anni som ett slags ära, ty Verner ville annars gärna vara karl för sin egen hatt.

När de med sin blomsterskörd inträdde i gästrummet, höll mamma på att drapera en blommig musslinsbit ofvanför spegeln på toalettbordet, medan pappa spikade ett ljusrödt papper med granna bokstäfver ofvanför farmors säng.

— O, så vackert här blir, — ropade Anni utom sig och svängde om med Verner, — blir det inte?

Pappa tog några steg tillbaka för att se, huru hans verk tog sig ut, och barnen läste med hög röst: »Se, jag är när eder alla dagar intill världens ända.»

Så vandrade hela familjen genom salen till det andra lilla gästrummet, där faster skulle bo med Minna de få dagar hon stannade här. Sedan skulle de båda

flickorna ligga tillsammans i barnkammaren där nere och Verner i pappas rum, hade mamma sagt.

Medan mamma stack en väldoftande tvål i kommoden och hängde rena handdukar på knaggarna, såg Verner sig om efter en tom vas, i hvilken han ställde sin bukett, en smula tafatt jämkande blad och blommor.

— Aha, — sade Anni, — det skall vara åt Minna? Verner mumlade något.

— Gör ingenting den här gången, — sade Anni, — men nästa gång blir det min tur, hör du det, Verner!

— Få se, — sade bror, men det retade Anni en smula.

Nu åkte det på sandgången. Som vinden rusade barnen ned för trapporna, ut genom dörren och upp på fotsteget till vagnen, som höll utanför med Hannes på kuskbocken. Mamma bar flera schalar och dynor ut i vagnen och bad Hannes köra de resande riktigt varligt och försiktigt i de stora backarna.

* * *

Middagen var äntligen undanstökad. Hvad den fisken var benig i dag, hvilken lång tid det åtgick att äta en liten abborre. Verner hade fått en ängslig min, när mamma bjöd pappa en andra tallrik filmjolk, och växlade bekymrade ögonkast med Anni. Då hade pappa och mamma begynt skratta rätt godt och sagt, att det ännu vore tid för en liten lur; — först därefter kunde de tänka på att gå och möta vagnen.

Anni stödde armbågarna mot fönsterbrädet och försjönk i ljusa drömmar. Med ens kom hon att tänka på, att det var Gud själf, som ville gifva henne all denna glädje. Hon såg upp emot himmelen med en tacksam blick och ett tacksamt hjärta.

— Seså, hvar är min flicka? Jag behöfver henne, — ropade mamma från gården.

Anni spratt till och sprang ut.

Och se, under de stora äppelträden på gräslindan stodo mamma och Verner och bredde en snöhvit duk på det gröna spjälbordet.

— Skall det bli kaffe här? — ropade Anni hänyckt.

— Ja visst, — sade Verner muntert och pekade på ett stort fat, som stod och rykte i köksfönstret. O, det luktade förskräckligt godt ända hit ut, det var idel pösiga små bruna kakor, direkte komna från ugnen.

Nu blef det ifver att springa och hämta koppar, socker och allt som behöfdes till ett välförsedt kaffebord med smörgås, ty de resande, som många timmar varit på väg, voro nog hungriga.

— Ja, det ser minsann läckert ut, — sade pappa, som kom fram till bordet och gäspade en smula efter sin middagslur. — Du är ändå en präktig mamma! — Och så klappade han henne.

Anni och Verner ville också betyga sin belåtenhet; de togo fast i mammas klädning och dansade rundt med henne under höga glädjeutbrott.

— Seså, seså, barn, barn, — ropade mamma halft skrattande, halft bister och gjorde sig lös från deras händer. — Hattarna på! Nu är det tid att gå och möta farmor.

Det var en solig och varm eftermiddag. Solskenet spelade genom den långa alléens täta löfverk, och fåglarna kvittrade lika gladt som barnen själfva. De hade skyndat förut, ty för dem var det omöjligt att gå långsamt som pappa och mamma.

Pappa beundrade Verners löfruskor vid stora por-

ten och ställde upp porthalfvorna med tvenne stenar, så att allt skulle vara färdigt till de resandes mottagande.

— En så vacker dag ha vi icke haft på länge, — sade mamma, som gick vid pappas arm och såg sig omkring; — jag är innerligt glad på de resandes vägnar. Hvilken barrdoft, känner du? Jag riktigt gläder mig, att lilla Minna skall få inandas den, klen som hon är.

— Det skall också stärka henne att komma ihop med våra rustibussar, — sade pappa, — de äro sannerligen icke af klen sort.

— Gud vare lof härför! — sade mamma, tacksamt leende.

Nu hade Anni och Verner hunnit till »stora stenen», det ovillkorliga slutmålet, när barnen, åkande eller promenerande, fingo följa någon. Här satte de sig ned att vänta på pappa och mamma.

— Hör du något? — frågade Verner plötsligt och lyssnade andlös.

— Det åker, det åker, — skrek Anni.

Allt tydligare hördes rullande hjul, och där mellan trädstammarna i krökningen körde ett åkdon fram. Aek, det var bara mjölkkärran och dejan Lisa, som körde!

Efter en stund lade Verner sig ner på gräset med örat tätt till marken. Pappa och mamma hade nu hunnit fram till dem och sade, att de ämnade spatsera ett stycke vidare.

— Nu komma de, jag hör det tydligt! — ropade Verner och reste sig upp.

Alla lyssnade. Men mamma skakade tviflande på hufvudet och sade, att ännu finge man nog gifva sig till tåls en stund.

Det var förunderligt, ständigt tyckte sig barnen höra ljudet af rullande hjul, och ändå var det ingenting. Anni begynte tänka, att vagnen stjälpt eller att bruntarna skenat.

I en skogsbacke satte sig hela familjen ner för att hvila. Mamma tog fram en liten pappersstrut och trakterade sällskapet med några af de nybakade pepparkakorna.

— Tack, de äro mycket lyckade, — sade pappa och tittade i struten efter mera.

— Jag tänkte det skulle smaka, — skrattade mamma och skakade ut i hans hand två bruna tingestar, som ännu fördröjt sig kvar.

Men barnen hade icke tid med pepparkakor, något som mycket sällan hände. De sutto tysta bredvid hvarandra, spändt lyssnande utåt vägen.

Ändtligen — det var verkligen rullande vagnshjul! Pappa och mamma stego upp, barnen flögo åstad som raketer, och se där syntes bruntarna i jämnt språng komma vägen framåt, medan hvirflande dammoln svepte om den fullpackade vagnen.

Barnens hjärtan klappade hörbart, de återvände till mamma och kände sig högtidliga till mods, när vagnen stannade. Pappa tog fram näsduken och viftade ett hurtigt välkommen.

Där satt den kära gamla farmor midt i vagnen och nickade så vänligt åt dem alla.

— Goddag, goddag, mina älskade, Gud vare lof, att jag får se er igen!

Nu försvann med ens barnens plötsliga blyghet. De rusade till, hoppade upp på fotsteget och kysste och kramade sin gamla vän i öfvermåttet af glädje. De öfriga gästerna hade de nästan glömt.

Men faster hälsade dem leende och sade åt en liten blek flicka med mörka, allvarsamma ögon och en lång brun fläta: Se här, Minna, äro dina kusiner, Verner och Anni. Jag tänker ni alla bli riktigt goda vänner.

Förlägna sågo de på hvarandra, men då sade pappa, att ungdomarna kunde taga sig fram på egen hand. Minna hoppade alltså ner, och småningom kommo tungorna i rörelse.

Det var egentligen Anni och Verner, som förde ordet; Minna hörde på med undrande ögon. Det var, som hade hon kommit till ett främmande rike, hon, stadsflickan, som knappt visste, huru en liten gris såg ut. I sin fina, rödrutiga klädning, hvita hatt och handskar såg hon i kusinernas ögon ut som en prinsessa; i synnerhet uppväckte handskarna en liflig beundran. Ty det var för Anni redan mycket svårt att nyttja halfvantarna, som mamma sytt.

Där gick nu Minna midt emellan kusinerna, som med ifriga ord och åtbörder sökte göra henne bekant med Gammelgårds alla förhållanden. Aftonsolen kastade långa strimor öfver fält och ängar, i hagen dref vallflickan korna hem till natten, och skällorna pinglade småtrefligt under kreaturens sakta lunk.

När Gammelgårds stora byggning, inbäddad i grönska, begynte skymta fram, gaf Minna till ett litet utrop af beundran: Nej då, så vackert! — något, öfver hvilket Anni och Verner kände sig högst smickrade.

— Nu gå vi genvägen uppför backen, — föreslog Verner, ty han hörde redan vagnen köra tom bort från trappan.

Pappa bjöd farmor armen till kaffebordet under träden, där kaffepannan stod och rykte. Snart satt farmor glad och lycklig i soffan, stödd mot en mjuk

dyna med pappas hand i sin, medan mamma hällde den klara drycken i kopparna.

— Ja, ni kära, — nickade farmor åt värd och värdinna, — jag är rädd ni få det besvärligt på så lång tid med gamla gumman.

Då kom ett syskonpar med vindens snabbhet störtande emot farmor, klängde sig fast vid henne, klapade, kysste och kramade henne af hjärtans grund, så lifligt betygande motsatsen af farmors ord, att mamma helt orolig uppgaf ett litet skri och pappa måste drifva orostiftarna på flykten.

— Ack, låt dem hållas, — smålog farmor ännu helt pustande, — de äro ju mina kära små vänner, som jag icke råkat på så länge.

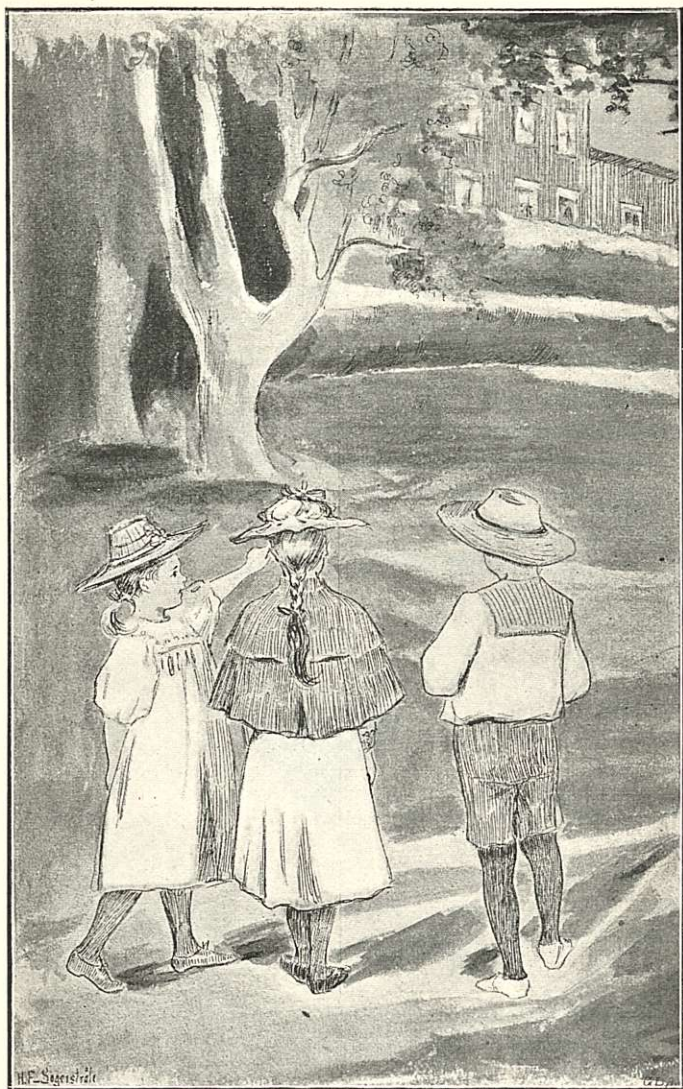
Och hon nickade uppmuntrande till barnen, som hade så mycket att berätta för farmor, att de icke visste, hvar de skulle börja.

Efter kaffet förde mamma gästerna till sina rum, och Anni och Verner ropades dit upp. Faster Matilda låg på knä på golvet och packade upp sin kappsäck. Helt förlägna men med hjärtat svällande af ett uppspirande hopp stodo de i dörren, då faster såg upp och bad Minna räcka dem hvar sitt paket. Med lysande ögon refs papperet upp. Nej, en så förtjusande rar liten docka med rörligt hufvud, rörliga armar och ben! Och ett sådant mästestycke till båt, med segel, styre, bänkar och åror, så stor att Annis barn godt kunde sitta däri!

— Kunna ni riktigt tacka faster? — sade mamma.

Verner gjorde sin mest ridderliga bugning och kysste faster på hand, medan den nigande Anni omslöt af fasters armar.

— Nå, mina vänner, — sade farmor och blinkade

Där gick nu Minna midt emellan kusinerna.

litet småslugt med ögonen, — jag kan inte säga, om det finns något i farmors pirat. Undersöken själfva!

— Nej, nu blir det för mycket, — sade mamma, när Verner och Anni drogo fram hvar sin lilla karamellask, — barnen bli alldeles bortskämda.

Men både gäster och mamma logo så godt, när de några ögonblick därpå hörde de gladaste röster från den lilla skaran, då den begaf sig ned för trappan.

Efter kvällsvarden tog pappa som vanligt fram bibeln och läste en af Davids lofsånger. Han tackade därpå Herren Gud för all godhet och nåd, han så rikligen bevisat dem alla, och bad om välsignelse till kropp och själ för de kära gäster, som skulle stanna här. Sedan pappa därefter vid harmoniet ackompanjerat farmors älsklingspsalm, »Jesus är min vän den bäste», togo gästerna godnatt och begafvo sig trötta till hvila.

ANDRA! KAPITLET.

Första dagen tillsammans.

Morgondagen grydde solig och klar. Det var just ett sådant väder, som icke ville tillåta någon att sitta inne.

Anni och Verner kunde icke sofva länge denna morgon. De klädde sig mera omsorgsfullt än vanligt och vankade på gården utanför det ena gästrummets fönster, ständigt blickande dit upp för att se, om icke den gröna gardinen skulle rullas upp.

Att farmor måste sofva ut och icke skulle komma ned till frukosten, det visste de nog, men hvad hindrade väl Minna att komma tidigare?

Här behöfdes dock tålmod. Syskonen spatserade upp och ned i trädgården, matade hönsen, pratade med köksan, hälsade på Hannes, mumsade på skorpor i köket, men ännu syntes ingen.

— Nu ringer frukostklockan, — ropade båda gladt och skyndade till trappan.

Och där kom nu gamla farmor med sin oundvikliga svarta schal öfver skuldrorna, stödd på fasters arm,

leende som ett skolsken åt ung och gammal. Bakom faster steg Minna fram, fin och ren från hufvud till fot. Hon hälsade så artigt på allesammans.

— Det är något för Anni att taga efter, — sade mamma.

Efter frukosten kommo hattarna på, och nu bar det af som en rök för de tre barnen.

— Där flyger vårt klöfverblad, — skrattade pappa. Och klöfverbladet flög, flög till stall, hönsgård, svinstia, fähus, bykstuga, ria, lada, öfverallt och allestädes. Minna var ofantligt road af allt nytt hon såg. Hon gjorde många lustiga frågor, som kommo hennes kusiner att skratta öfverljudd, hvilket hon alls icke tog illa upp. Hon hade ju sagt dem, att hon aldrig bott riktigt på landet, blott på en villa nära staden.

Det enda, som oroade Minna, var, att hennes kläder kunde fara illa. I stall och fähus drog hon sin bomullsklädning tätt kring benen och såg bekymrad på de blanka knäppkängorna, som begynte få mörka fläckar. Men Anni och Verner gingo oförskräckt på — hon måste följa efter och glömma både klädning och kängor.

Rättarens Lena med sina små, linhåriga syskon stod i dörren till stugan och såg efter de tre glada kamraterna. I dag hade hon blott fått en nick från Anni och Verner, hon tyckte det var som ville de säga: Vi hinna inte med dig i dag, vi ha främmande!

Uppe på stallkullen rullade sig alla i fjorårshöet, och Verner slog mången kullerbytta för att visa flicorna sin skicklighet. Gamle Hannes, för hvilken de visat sin nya kusin, stod och småskrattade i dörren.

— Hå, hå, di bånen, — sade han, tog lien från väggen och gick för att slå gräsmattorna på gården,

— Nu gå vi till Bissibacken, — sade Verner och fattade muntert Minnas arm. Anni gaf honom en varnande blick, men det låtsade han icke förstå, i synnerhet som kusinen alls icke blef ledsen. Då tog äfven Anni den andra armen, och så dansade de tillsammans alla tre genom en grönmålad grind.

— Åh, — ropade Minna med strålande ögon, — där ha vi ankungar! Ack, jag är så förtjust i sådana där små djur.

Hon sprang fram till dammen och ville fånga några små gulingar, som just voro i färd att plumsa ner i det gröna vattnet. Men så kom hon i håg sin fina klädning och släppte dem bestört ur händerna, rädd att deras små våta fötter skulle lämna spår efter sig.

Anni skrattade, tog hela famnen full af små kacklande ungar och jollrade i kapp med dem men släppte dem dock skyndsamt ner i vattnet igen, ty nu kom ankamma med utmanande vingslag, högljudt puttrande.

— Ser du, Minna, här är min våning, — ropade Verner, som hade sprungit till en hög brädstapel, — och där är Annis. Du kan inte tro, huru präktigt här är att bo. Man klättrar upp till mig så här.

Och inom några ögonblick satt fursten stolt och viktig i sin höga borg.

— Vi kunna vara borgfruar, — sade Minna efter-sinnande. — Det vore roligt. Pappa har berättat om sådana där medeltida riddarborgar.

— Ack ja, — ropade syskonen, och så var leken i full gång, när pappa kom vandrande öfver Bissibacken och med sin käpp gladt hälsade barnen.

— Pappa går ut på ägorna och ser på växten, — förklarade Verner; men hvad slags växt hennes farbror skulle se på, det förstod icke Minna.

Snart tröttnade borgfruarna vid sitt enformiga lif och gjorde upp om en skogsvandring.

Öfver stock och sten bar det af. Det doftade från björkar och granar, småfåglarna kvittrade oförtrutet, solen sken in genom löf och barr på den vackra gröna mossan, ormbunkarna och det blommande lingonriset.

— Hör! — sade Verner.

Flickorna stannade.

— Knack — knack, — lät det nära dem.

— Det är hackspetten, — förklarade Verner. — Jag skall nog lära dig, Minna, namnen på alla fåglar.

— Du känner inte själf så många, — sade Anni litet hånande.

— Jo då! Det gör jag visst, — ropade bror sårad.

— Seså, bry er inte om att kifvas, — sade Minna försonande, — nog vet han ändå mer än jag. Men nu måste ni gå sakta, jag orkar inte — och så satte hon sig trött och blek ner på en sten.

Helt förvånade följde Verner och Anni exemplet. Tänk, att icke orka springa ett litet stycke!

— Vi gå således hem, — sade Minna efter en stund och fattade kusinernas armar.

— Nu är det bättre, — sade hon gladare, — jag mår alls icke illa mera.

Och glad och nöjd kom treväplingen hem, där middagen väntade i trädgårdens blå- och hvitmålade lusthus. Hvad maten smakade ute!

Anni och Verner täflade om att vara artiga mot gästerna.

— Nej tack, — sade kusin Minna, när de räckte henne sockerskålen till plättarna. — Jag tycker inte om sött.

Barnen på Gammelgård gjorde stora ögon. Det

var något fullkomligt nytt, att någon kunde låta bli att sockra på plättarna och öfver hufvud taget all mat. Lika förundrade blefvo de att se, med hvilken omsorg Minna torkade fingrarna på sin rena näsduk och slätade ut sin klädning, när de stigit upp från bordet.

Minna tog sin mamma afsides och lämnade där-
efter rummet.

— Hon skall gå och hvila sig litet, — svarade faster vänligt på syskonens frågande blickar, — ni måste en stund leka utan henne. Ser ni, hon är icke så stark som ni två, men vi få se, hvad den här sommaren kan göra. Nog vilja ni ju ha litet tålmod med er nya kusin?

* * *

— Nu skall jag visa dig vårt allra trefligaste lekställe, — sade Anni senare på eftermiddagen, då Minna kom ner från sin lur. Och hon ledde henne vid handen bort öfver gården till ett litet berg bakom en lum-
mig syrenhäck.

Ja, det var verkligen det trefligaste lekställe de kunde hitta på. Där fanns en hel mängd med rum: kök, matsal, sängkammare och bastu; salen var en grön gräslinda nedanför berget. Mat kunde de köpa rundt omkring. Bladen från den tjocka, saftiga örten, som de kallade bockfläsk och som växte i bergsskrefvorna, togo de till biffstek och hackade dem noga härs och tvärs, så att träbiten, som utgjorde tallrik, färgades grön af saften. Präktigt gult smör fingo de från smörblomman, mjölk köpte de i daggekåpan, som blef till den vackraste lilla skål, potäter kunde man få säck-
tals af bären på enrisbuskarna, och hvarje grönt blad passade till spenat. En sockerbit eller skorpa blef en

makalös efter rätt. Men som det icke bestods alla dagar, höll man sig till bakelser af prästkragens hvita blad eller stickelbär med sandsocker. Ty det ypperliga var, att i en skrefva strax ofvanför lekberget växte en buske med små förkrympta bär, hvilken buske mamma hade skänkt åt barnen med villkor, att de icke skulle äta däraf, förrän bären voro mogna.

— Nu gå vi i bastun, — förklarade Anni, som var fru. — Minna får göra i ordning kvast och komma och bada oss.

— Ack, jag kan icke, — sade jungfrun.

— Du, din stackare, — utbrast frun, — vill du säga, att du icke kan göra i ordning en badkvast. Jag skulle ha lust att låta dig gå ur tjänsten. Nå, herrn får gå och lära dig. Seså, skynda er, det ångar redan genom bastudörren.

Där kom då äntligen jungfrun springande med några björkkvistar i sin hand. Frun och herrn satte sig på en präktig flat sten och läto sig med största förnöjelse basas af jungfru Minna, som arbetade i sitt anletes svett.

— Vänta nu, — sade frun. — Jungfrun får gå i bastu; jag skall basa henne. — Och Anni tog kvasten och viftade med de friska, doftande löfven öfver den lilla jungfruns upphettade ansikte och händer.

— Nu komma korna hem, — ropade Verner och ställde sig att lyssna. — Kom, så ska' vi gå till fällan och se på, huru de mjölkas!

Bastu och matlagning lämnades i sticket, och herre, fru och jungfru, som i ett nu förvandlats till två syskon och en kusin, skyndade till den stora fällan, omgifven af starka gärdslen.

Där kom i aftonsolens sken hela troppen af bruna, svarta och fläckiga nötkreatur, tungt trampande, idislande och råmande.

— Hu, en så förskräcklig oxe, — utbrast Minna rädd och smög sig bakom Anni, när det väldiga djuret med sin breda panna trängde sig in i fällan.

— Var inte rädd! Den gör dig inte något ondt. Jag vågar rida på den, — skröt Verner.

Vallflickan, som just körde in de sista kreaturen och stängde fast ledet, vände sig om.

— Åh, det vågar han visst inte, för Prinsen ä' nog lite arg, ska' ja' säja.

Och verkligen, där stod oxen midt emot dem, bölade och kastade upp jord med sina fötter. Alla tre barnen trängde sig ihop, men som de visste, att gärdsgården var emellan, gingo de icke bort. Det låg fastmer något tjusande i att betrakta det uppbragta djuret.

Småningom lugnade det sig, och Minnas uppmärksamhet drogs till att åse mjölkningen, hvilket var något alldeles nytt för henne. Dejorna slog den skummande drycken genom blanka silar i stora såar, hvilka sedan buros upp till mejeriet, som efter ett par dagar skickade upp de präktigaste gulbruna ostar och pressade vackra smörbitar till gården.

En af dejorna slog mjölk i en hvit porslinsmugg och räckte den åt Minna.

— Åh tack, jag vet inte, om — — —

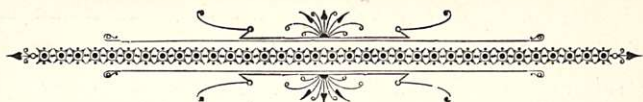
— Jo, frun har sagt, att lilla fröken skall ha varm mjölk morgon och kväll, — sade flickan vänligt, — och det tål nog vid, så blek som hon är.

Minna tömde villigt muggen. Åh, det smakade riktigt godt.

Huru mycket alla tre hade att berätta vid kvällsvarden! Faster Matilda betraktade med glädje Minnas strålande ögon, och i det hon omfamnade mamma, sade hon:

— Huru tacksam jag är för er vänlighet att vilja ha min flicka kvar hela sommaren, kan jag icke säga. Med lugn och glädje lämnar jag henne här.

TREDJE KAPITLET.

Stora byggnadsplaner och en hemsk bekantskap.

En afton, när Verner och Minna på tu man hand spatserade omkring i trädgården, medan Anni ledde gamla farmor upp till trappan, lade Verner sin hand på Minnas arm och sade sakta och hemlighetsfullt:

— Kan du vara riktigt tyst med något förskräckligt roligt, Minna?

Hon såg undrande på honom, betänkte sig ett ögonblick och hviskade tillbaka lika sakta:

— Jo, jag lofvar.

— Tummar du på det också? — sade Verner och sträckte fram sin hand.

— Oj, du är rolig. När jag lofvar, så, — svarade Minna nästan sårad.

— Nå, det må vara, men du skall veta, att det här är verkligen något så viktigt, så viktigt, att —

Och så började Verner berätta om sina stora planer, som han länge gått och tänkt på. Han skulle

bygga en lekstuga åt Anni till hennes födelsedag den 1 juli. Den stugan skulle se ut som en villa, med två våningar, kök nere och sal uppe, och rundt omkring skulle det bli ett staket, och sedan skulle man plantera lönnar och syrenhäckar på gården. Det led-samma var bara, att de icke genast växte upp och buro blommor. Visst hade barnen på Strömkulla, deras sommargrannar, en lekstuga, som alla tyckte var trefflig, men nog skulle Verner bygga något mycket, mycket vackrare.

Minna hörde nästan andlös på. De hemlighetsfulla planerna ljödo så lockande och roliga, och med ens försvann all hennes hemlängtan, som annars ansatt henne under de sista dagarna. Ack, när skulle de börja? Skulle hon få vara med? Och huru ställa så, att Anni icke fick nys om saken?

— Ja, det är just det, — sade Verner. — Vi få lof att bedja mamma gifva något arbete åt henne.

Pappa hade lofvat Verner bräderna af det gamla rifna hönshuset och tillåtit Hannes att om aftnarna gifva honom en liten handräckning vid det stora byggnads-företaget. Först hade Verner icke velat taga emot någon hjälp, men efter ett par försök märkte han väl, att villan skulle blifva alltför osäker till sina grundvalar, om icke Hannes' starka armar voro med.

Minna steg tidigt upp om morgnarna för att plocka mossa och skyndade sig flinkt tillbaka, innan Anni hann stiga upp, då hon lugnt satte sig i matsalen, virkande på dammdukarna åt sin mamma. Det var märkvärdigt, hvad den Minna var flitig. Anni fick rakt lust att göra på samma sätt och bad Minna väcka sig. Men så försöf sig Minna flera dagar, och när hon åter började blifva tidig om morgnarna, tyckte hon det vara

skada att väcka Anni, som sof så godt. Och Anni tyckte nästan detsamma. Om hon ibland småputtrade och såg ledsen ut, gick det strax öfver.

— Verner, — sade Minna, plötsligt fattande hans arm, då de en dag smugit sig till skogen för att plocka mossa till Annis stuga, — Verner, hu, hvad är det?

Båda stannade, oroligt stirrande på en besynnerlig gestalt, som satt uppkrupen på en sten inne i skogen. Och det var icke underligt, att deras hjärtan dunkade af förskräckelse. Gestalten framför dem såg ut som en väldig gubbe med långt grått skägg, men han var så besynnerligt klädd, att de tvekade, huruvida han var ett troll eller en människa. På den ljusa, stora hatten, som skuggade hans små, svarta ögon, hvilka hade ett slugt, underligt uttryck, voro klistrade papperslappar och fjädrar i de grannaste färger. På ryggen hängde en stor säck, och benen voro omlindade till knäet med brokiga band.

— Hu-tu-tu-tu, — blåste den märkvärdiga gestalten i sin näfverlur. Det ljud både vildt och sorgmodigt.

Därpå vände han sig förskräckligt grinande till de uppskakade barnen:

— Hä, ser ni, jag ä' kungen Magnus Alexander Benjaminus, jag. Marsar* bara ikring för att titta på åkrarna och ängarna mina. Se bara till, att ni int' ofredar kung Magnus, för då ljuder en svårare låt.

Och vändande ryggen åt barnen, begynte han tuta i sin lur och prata med hög röst för sig själf.

Verner och Minna smögo sig ljudlöst bort. Komna ur synhåll för gubben, gáfvo de sig till att springa —

* Marscherar, vandrar.

Båda stannade, orörligt stirrande på en besynnerlig gestalt.

springa. Minna kastade korgen med mossan på marken och rusade vidare hemåt. Mamma hörde från barnkammaren en hejdlös gråt och fick äntligen af Verner veta, hvad som stod på.

— Ack, kära barn, — lugnade mamma, — var icke rädd. Jag är ledsen, att jag icke förr omtalat för er, att folket sett »kungen» stryka omkring här. Det är en stackars tokig gubbe, som drar från socken till socken, men han är oförarglig och snäll, när man icke ofredar honom. Ni ska' få se, att ni bli goda vänner. Kommer han till gården, ska' ni få ge honom sockerbitar och en gammal kam; det är saker, som utgöra hans käraste skatter.

Om »kungen» vetat, med hvilket spändt intresse han började bli efterlängtd af barnen, skulle han ofördröjligen infunnit sig på gården, men i stället traskade han omkring i skogarna, mot kvällen infinande sig på torpen för att få mat.

»Kungen» hade också en syster på trakten, men hon ville icke veta af honom. Det var skräddarhustrun Lisa, hvilken bodde med puckelryggiga skräddarfar i den lilla skröpliga, halmtäckta stugan uppe vid skogsbyrnet.

Mor Lisa var en riktig slarfva, som tyckte det var lika godt, om golfvet var sopadt eller osopadt, pannorna svarta eller blanka. Hon sprang omkring i stugorna och pratade i stället för att hålla hemmet i ordning. Därför trufdes skräddarfar icke riktigt hemma. Det kunde dock någon gång hända, att man såg honom sitta uppkrupen på bordet med benen i kors, träcklande och fällande »byssarnas» kläder, och då voro Anni och Verner icke sena att infinna sig hos honom för att höra hans roliga historier. Ty han var en riktig

mästare i att berätta, och han hade själf sett skogsrådet och tomten och sjöormen och drakelden, påstod han. Icke trodde de nu riktigt härpå, men i alla fall var det mycket roligt att höra på hans sagor.

Skräddaren hade, utom en treårig liten flicka, två gossar, Emil och Viktor. De voro olika hvarandra som natt och dag. Emil, den äldre, hade ett vänligt uttryck i sitt bleka, sjukliga ansikte och utgjorde mammans fröjd i söndagsskolan, under det att hans bror, Viktor, som tittade under lugg och aldrig ville se folk i ansiktet, bland folket gick under namn af »elakingen» och ingaf mamma stort bekymmer.

* * *

I solskenet på stugutrappan satt Nissas Petter, granne till skräddarens, och läste på bibelspråket, som skulle vara inlärdt till i morgon, midsommardagen. Där borta kom far med några löfruskor, som skulle pryda stugan till helgen, och mor sopade stuggolfvet, så att dammet yrde. Skräddarens lilla Stava var henne ständigt i fötterna, skuttade och dansade midt i soporna, så hon höll på att förlora tålamodet.

Med ens hördes ett högt, ursinnigt skri borta från landsvägen, som gick förbi.

Mor reste sig ögonblickligen upp och lyssnade med kvasten i hand, Petter tog till fötters och ropade högljudd: »Kungen!»

Och som genom ett trollslag voro alla barnen ur husen. Det hojtades, väsnades och skreks, och alla kvickheter man kunde hitta på haglade öfver »kung» Magnus där borta på landsvägen.

Nissas-mor ropade sin Petter; hon tyckte icke om

sådant upptåg. Men Petter kunde icke motstå lusten att följa de andras exempel. Äfven han gaf sig till att skoja med gubben så mycket hans tröga tunga det tillät.

Främst af alla gick dock skräddarens Viktor. Han tycktes finna ett omåttligt nöje i att reta den nu rasande jätten. Ju ilsknare tjut han kunde locka ur honom, dess roligare, tyckte han. Se där — en skickligt måttad sten flög ur »elakingens» hand, hven genom luften och träffade »kungens» fot. Ett vrål, högt och förfärligt, skrämde de andra barnen på flykten. Men i samma ögonblick, som äfven Viktor skulle taga till fötters, rädd för sin fiendes hotfulla åtbörder, kände han ett kraftigt tag om sin hals och kastades till marken.

— Hör du, du, du, — ljud Verners af sinnesrörelse nästan stockade röst, — jag skall lära dig, jag —

Minna och Anni satte i väg efter mamma, ty blodet strömmade ur såret på gubbens fot. Det dröjde icke länge, innan hon infann sig med förband och karbol. Den stackars dåren satt förundrad och såg på henne och barnen, men all vrede hade försvunnit ur hans drag. Han mumlade blott upprörd då och då något om riksens elaka barn, i det han blickade bort åt stugorna.

Ett skadegladt skratt kom flickorna att se upp. Där hoppade »elakingen», vig som en ekorre, öfver gärdesgården, kastande en triumferande och ondskefull blick på Verner, som han efter en liten tvekamp öfvervunnit.

Anni var helt och hållet upptagen af den nya bekantskapen och hviskade till »kungen», att han

skulle komma och dricka kaffe på midsommardagen. Då såg han upp, och det glimmade nästan tacksamt till i hans små svarta ögon. Nissas Petter, som af mor fått välförtjänt näpst, satt på trappan och åsåg de barmhärtiga samariternas verk med ett styng i hjärtat.

— Skam mej, om jag en gång till gör narr af stackarn, — tänkte han och tog på nytt i med morgondagens läxa.

FJÄRDE KAPITLET.

Huru midsommarhelgen firades.

Strax efter middagen körde en kärra med löfruskor upp till gården. Björkarna bildade som en löfsal vid trappan, och inne i rummen doftade öfverallt af friskt löf.

Barnen samlade med ifver bränsle till aftonens kokko-eld. Det släpades torra kvistar och rödgula tallruskor, så att svetten lackade och händerna blefvo kådiga och barrstuckna. I kväll skulle det bli en storartad brasa på berget, ty pappa hade lofvat bestå en gammal tjärtunna och en itusågad båt.

Hannes var vid sådana tillfällen outhärlig och hade vid sin sida en trogen handtlangare. Kunde Verner med uppjudande af alla sina krafter få en gillande nick af den gamle trotjänaren, räknade han det för en synnerlig ära. Den ena ruskan större och besvärligare än den andra staplade han upp på bålet, och fastän flickorna småningom tröttnade, höll Verner troget i. Minna tyckte, att han var smått beundransvärd. Hon förstod sig nästan bättre på Verner än på Anni. Verner var icke så orimligt liflig, hittade icke ständigt på nytt och gjorde icke så många infall och

frågor. Han var mera ihärdig i hvad han en gång påbegynt. Dessutom hade Minna mera smak för gossnöjen, såsom att tälja, slå boll, åka, köra m. m. Och sist af allt, de kände sig alldeles jämnåriga, då Verner var 10 och Minna nära 11 år. Anni, som ännu ej hade fyllt 9, var ju bara barnet.

Ändtligen voro alla färdiga att mottaga midsommarhelgen. Från köksan och Lovisa, mammas högra hand, ända upp till pappa voro alla putsade och helgdagsklädda, gården finkrattad, vaserna i rummen blomfyllda och de stora korgarna för aftonens kaffedrickning färdigpackade. Ty sedan urminnes tider hade det vankats kaffe för alla underhafvande kring kokkoelden på midsommaraftonen.

— Hör hit, — sade mamma. — Anni tar pallen, Verner röda soffdynan, Minna farmors kapp! Hannes bär redan farmors länstol upp till berget.

När det lilla tåget med farmor vid pappas arm i spetsen skulle sätta sig i gång, utbrast mamma, seende sig omkring:

— Men se då, hvilken festprägel hela naturen bär!

Ja, så var det. De höga syrenhäckarna, som omslötö gården, voro öfversållade af talrik blom, hvit och gredelin, öfver fälten böljade säden jämn och tät där borta i aftonsolen, göken gol i den hvitstammiga ljusgröna björkskogen bortom ängarna, och från blommor och löf strömmade ljufliga dofter, som af en stilla vind fördes omkring.

De förnummo alla mer eller mindre en högtidlig stämning af fest.

Uppe på berget i Bissibacken låg den väldiga rishögen. Högtidsklädda skaror rörde sig däromkring, väntande att få se den fatta eld.

— Hej, se upp! — ropade Verner, som med största spänning åsett, huru Hannes stack en brinnande sticka under de torra ruskorna.

Hu, så det sprakade och hväste. Inom några ögonblick bröt en praktfull eldpelare ut genom stickor och ris och flammade med röda och gula tungor högt mot himmelen. Solen hade sjunkit i rosenröda skyar, hvilka småningom bleknade bort. Det drog liksom en lätt slöja öfver den ljusa, härliga kvällen; ute på fjärden, som låg spegelblank med holmar och skär, glimmade eldar här och där, och några båtar rörde sig af och an.

— Ack, farmor, hvad det är vackert! — hviskade Anni med tindrande ögon.

Skenet från kokkoelden föll med en mild glans på gamla farmor, som satt bakåtlutad i sin stol med hopknäppta händer och ett sådant uttryck af glädje och frid i sitt ansikte, att Anni blef rädd att ha stört henne.

— Ja, barnet mitt! — Farmor höll blicken fäst i fjärran och talade som för sig själf, — det är härligt här på jorden också. Men där — och farmor såg uppåt med strålände ögon — där i det eviga ljusets rike, där min Herre väntar, ack barn, om du visste, huru dyr han är för mitt hjärta.

Anni stod tyst, betraktande den gamla med en högtidlig känsla. Och en plötslig beklämning drog igenom hennes själ. Ville farmor så snart gå till det eviga ljusets rike?

Men i detsamma skramlade mamma och Lovisa med kopparna, och alla bjödos att intaga kaffe. Anni blef munter igen, då farmor bad henne hämta en kopp; och hon var strax tillbaka med den, men den var då belastad med en sådan myckenhet rara brödsorter, att

farmor leende gaf Anni mer än hälften, i det hon försäkrade sig icke vara en jätte, utan bara en vanlig människa.

Vid åsynen af rättarens Lena kände Anni en plötslig beklämning och en lust att godtgöra, hvad hon försummat mot henne de sista tiderna. Som hon var mammans handtlangare vid kaffeserveringen, kunde hon vinka Lena till sig och gifva henne dubbelt så mycket bröd som de andra och därtill vänliga ord.

Men hvar höll kung Magnus hus i kväll? Barnen spanade hvarje minut efter hans väldiga, lunkande gestalt. Men nej, hans sjuka fot hindrade honom nog.

Då tog pappa fram ett stort blankt och skinande instrument och satte det till munnen. Och så ljödo vackra, starka toner ut därifrån, dallrande långt, långt ut i sommarnatten öfver skog och sjö. Det var så sällan pappa hade tid och kom sig för med sin musik, att det var som en treflig öfverraskning för alla. Nissasfar nickade åt Mattasfar på ett beundrande sätt, och mödrarna förmanade barnen till största stillhet, när »våran rektor blåser».

Men just som tonerna af »Så ila vi bort från Finlands strand» ljödo ut öfver nejden, tassade en väldig gestalt med omlindad fot fram till det slocknande bålet och ställde sig med ögonen oafslåtligt fästa på pappa. Han liksom slukade musiken, och långt efter det pappa lagt bort sitt horn, stod han ännu orörlig och drömmande. När Anni och Verner rörde vid honom och bjödo honom kaffe med mycket dopp, spratt han nästan förskräckt till och stirrade på dem. Med trugande och öfvertalande finga de honom dock att stanna kvar, och slutligen blef han så upplifvad både af den goda drycken och den milda värmen från kokko-

elden, att han själfmant gaf sig till att dansa och skutta på berget, till största förnøjelse för alla barn. Men mamma och farmor betraktade »kungen» med vemodiga ögon.

— Ja, — sade pappa, i det han såg ut öfver nejden och drog en lätt suck, — nu går sommarens fagra midnatt till ända med sitt ljus. Och dagarna bli kortare och kortare.

Men Anni, Verner och Minna tyckte det var ingenting att sucka åt. De tänkte på bär och frukt, som snart skulle mogna för högsommarsol.

Den väldiga kokkoelden hade smultit ihop till en liten rykande hög och natten fallit på med en lätt skymning.

»Det var ej dag, ej heller natt,
det vägde mellan båda»,

deklamerade pappa, medan han reste sig upp för att svepa schalen omkring farmor och bjuda henne sin arm till uppbrott. Då ljud från det församlade folket själfmant en vacker lofpsalm som slut och tack för midsommarfesten. Verner gick vid Hannes sida efter vatten för att släcka de rykande bränderna, och i den stilla sommarnatten skildes hvar och en till sitt.

Midsommardagen höll pappa predikan på förmiddagen i trädgården. Dit samlade sig alla underhållande och folk ganska långt ifrån. På eftermiddagen i söndagsskolan saknades skraddarens båda gossar. Emil låg sjuk i bröståkomma och Viktor hade alls ingen lust att visa sig. Men de andra voro mangrant samlade. Där satt Nissas-Petter rak i ryggen med syster Mina vid sidan, där rättarens Lena med lille bror, där Mattas-Manne, Petas-Kalle, Elin och Janne, Hommas-Artur och Bondas-Lisa med hvitluggiga småsyskon.

Mamma anförde sången, och pappa ackompanjerade. Farmor satt uppe i fönstret och följde med. Och mamma talade till barnen om den oförliknelige Herren Kristus, som så obegripligt älskar de små, att han icke vill förlora en enda af dem. De höra himmelriket till. Deras änglar se Guds ansikte. Ack, barnen få icke bedröfva änglarna och sin Frälsare genom att gå bort ifrån honom i olydnad och synd. Och om de det gjort, må de ärligt bedja om förlåtelse. Det får icke finnas något moln mellan dem och deras Herre. Han vill hafva deras hjärtan och deras förtroende. Han vill hafva dem frälsta omkring sig, i sin eviga härlighet.

Nissas-Petter såg allvarsamt på sin lärarinna. Och när hon talade om huru barnen bedröfva Gud genom att göra narr af stackars sinnessvaga människor, som knappt någonting fatta af det, som utgör andras fröjd, ljöd det i hans inre: »Ja, det va' fult o' skamlit. Förlåt mej, gode Gud, o hjälp mej att lyda och älska Herren Jesus, för de' *vill* jag.»

Men icke blott Nissas-Petter, utan flere af de andra kände, att det nog fanns något moln emellan dem och deras Herre. Hur kunde den rektorskan då veta allt? Hur kunde hon veta, att mors sockerbitar ibland försvunnit från sockerdosan, att lilla bror fått lugg, och att de gjort allehanda skälmstycken bakom mors rygg samt att de narrats för att slippa stryk?

Slutligen begynte en och annan af de små att gäspa. Då slutade mamma och förhörde läxan, som mest gick som vatten. Och så visade hon en stor bild, som föreställde Jesus som den gode Herden med ett litet lamm i sin famn.

Men farmor kunde från sitt fönster se, huru ett par mörka ögon fingo ett besviket uttryck, när mamma

slutade tala. Ja, Minna hade gärna hört mycket mera. Många tankar och frågor rörde sig inom henne, fastän hon icke skulle vågat yppa dem för någon. Aldrig hade Minna hört talas om Gud så som här. Hon hade gärna velat bli räknad som ett af den gode Herdens små lamm — men vågade hon? Nej, hon vågade icke. Anni och Verner, som hört och läst så mycket, voro nog sådana lamm, men icke hon, som så litet tänkt på Gud, ja, som nästan var rädd för honom. Om hon ändå kunde fråga Anni eller faster eller farmor härom? Men nej, det kunde hon icke. Uppmärksammare åhörare än Minna hade dock icke mamma haft i dag. Orden gömde sig i hjärtat som sädeskornen i den mjuka jorden.

När hela skaran söndagsskolbarn började troppa af, märkte mamma, huru Petter dröjde efter, tummande sin mössa med en fundersam, tvekande min.

— Nå, kära Petter, hur står det till hemma? — frågade mamma vänligt.

— Tackar som frågar, nog ä' de' bra. Mor bad mej säga frun, att vi ha fått två till i huse'.

— Hvad säger du? Är det möjligt? Ett tvillingpar. Hälsa hjärtligt din mamma, jag skall snart komma till henne.

— Hvad säger Petter? — ropade Anni, som med stora, nyfikna ögon stått ett stycke ifrån och nu såg Nissas-gossen efter väl förrättadt ärende med säkra, långsamma steg styra sin kosa hemåt, — har Petter fått två syskon på en gång?

— Ja, hörde du icke, — sade Verner, också han smått intresserad, — han sade ju tvillingar. Hvad de måtte se löjligen ut. Små barn likna alldeles kattungar.

— Visst inte, — sade Anni högst förnärmed, —

de äro så rysligt söta. Ack, mamma, få vi gå och se på dem?

— Tålmod, tålmod! — sade mamma. — De skulle visst icke vara glada åt en så tidig visit. Men vet ni hvad, flickor! I morgon ställa vi till »talkko» och sy små skjortor och tröjor. Jag vet nog, att deras mamma skulle bli tacksam härför.

Anni slog ihop händerna af lutter fröjd och snurade om med Minna. Men plötsligt mulnade hennes ansikte, och hon smög sig tveksam intill mamma och hviskade något i hennes öra.

— Ja, det var sant, Anni, — dina gamla ofullbordade arbeten! Jag hade verkligen glömt, att du icke skulle få något nytt, förrän strumpan och näsduken äro färdiga. Hvad skola vi då fälla för dom?

Mamma vände sig frågande om till Minna och Verner.

— Ack, faster, var icke så sträng, — bad Minna; — låt Anni sluta sina gamla arbeten efteråt!

Och domen lydde, att mammas lilla fjäska den gången skulle slippa fri men taga ihop med straffarbetet, sedan de små tvillingarna blifvit väl utrustade.

FEMTE KAPITLET.

Verner blir jungfru, och Anni beder om regn.

— Nej, hvad här ser trefligt ut, — sade pappa och slog sig ner med tidningen i hvardagsrummet, där mamma och två små sömmerskor sydde af hjärtans lust, — idel flitiga bin! Men Verner, kan icke han göra någon nytta? Jag tror han hör till drönarna.

— Ja, — sade mamma och såg upp från sitt arbete, — det skulle icke skada, om jag hade lärt honom sy en smula. Men i stället skall han få göra tjänst på annat sätt. Ropa på honom, kära pappa; han sysslar med Hannes där borta på bakgården.

Verner kom springande.

— Kära barn, så du tygat till dig! Den rena blusen alldeles nerfläckad! Och händerna — seså, tvätta dem först och kom sedan hit!

— Nu skall du, Verner, laga i ordning kaffet åt oss, — sade mamma. — Som du också måste göra nytta på vår »talkko», skall du vara vår betjänt. Sömmerskorna måste i dag få extra förplägning. Här äro

nycklarna, gå nu i skåpet och tag fram det som brukar finnas på en kaffebricka.

Den häpne Verner ville gärna afsäga sig uppdraget, som han tyckte så helt och hållet var flickors göra, men det kom icke i fråga. Flickorna skrattade åt hans besvärade min, och mamma måste också le. Helt förlägen skyndade emellertid den nya husjungfrun ut i matsalen, där man hörde skramlet af hans nycklar.

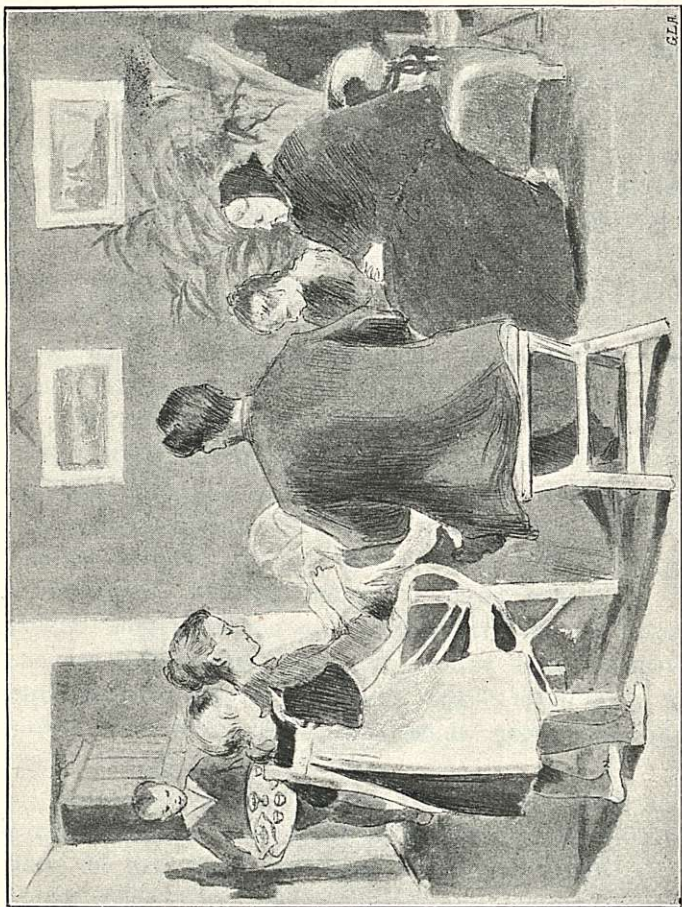
Gamla farmor hade äfven kommit ner, och där satt nu hela familjen i det glada hvardagsrummet muntert språkande, när äntligen dörren öppnades och jungfru Verner kom in med sin bricka, helt blossande af sina husliga bestyr.

Men brickan hade knappt kommit på bordet, förrän ett högljudt skratt bröt lös. Där stodo kaffekopparna utan fat, och sockerskålen bjöd endast på några fattiga små bitar.

— Nå ja, det är nu icke mitt arbete heller, — sade Verner helt förnärmat och ville gå sin väg. Men han fick vackert marschera ut igen med sin bricka och bedja Lovisa om litet hjälp. Och när så brickan för andra gången kom in, var den så prydlig, att det var ett nöje att servera sig därifrån.

— Tänk en sådan torka, — sade pappa bekymrad och såg ut, — midsommaren är förbi, och det har knappt fallit en droppe regn. Det blir nog skralt med höskörden i år, om så fortfar. Både jorden och kreaturen sucka efter vatten. Och smultronen torka nog också bort.

Anni fällde den lilla skjortan, som hon höll på att fälla, i famnen och fick ett så bekymradt uttryck i sina runda ögon, att pappa måste lugna henne och

Och jungfru Verner kom in med sin bricka.

säga, att det nog ännu kunde bli ett godt bärår, om blott regnet icke läte vänta på sig alltför länge.

— Kära, snälla Gud, gif oss regn! — upprepade Anni i sitt hjärta.

Om aftonen var det svårt att somna. Anni hade hela dagen gifvit akt på himmeln, men solen sken så leende och klar, som hade den icke hjärta för hennes bekymmer. Kvällen blef härlig, till och med farmor skulle ut på en liten tur efter kvällsvarden. Sedan hade allä gått till kojs, och det var så tyst, så tyst i huset. Anni vände sig än på den ena, än på den andra sidan, men sömnen ville icke komma. Plötsligt kastade hon täcket åt sidan och smög sig sakta ned ur sängen samt begynte kläda sig. Försiktigt öppnade hon fönstret, rädd att Minna skulle vakna.

Seså, nu slank Anni ut genom fönstret ner på det mjuka gräset. Hon såg spanande uppåt mot den bleka himmeln, som stor och lugn bredde sig öfver jorden. Nej, icke ett moln! Så begynte hon springa, öppnade ljudlöst grinden till Bissibacken och stod snart på kokkoberget. Det var underbart varmt och stilla. I skogen slog taltrastén sina vackra drillar, och kornknarren i åkern lät höra sitt sträfva läte. Annars rörde sig icke ett löf. Ljumma ångor stego upp ur jorden, och ifrån björkhagen sände nattviolerna sin starka väldoft.

Anni lät blicken öfverfara den blanka fjärden och horisonten. Det var på ett sådant berg profeten Elias stått, då han bedt om regn åt konung Ahab. Sju gånger hade hans tjänare stigit upp för att se utåt hafvet. Och sjunde gången såg han ett moln, stort som en mans hand. Huru länge skulle nu Anni spana efter detta moln? Hon knäppte sina händer i full

förtröstan, visst skulle Gud höra henne. Han tycktes henne så nära här ute i sommarnatten. Så gick hon långsamt ned för berget och satte sig att vänta. Steg så åter upp till spetsen. Nu stod hon fjärde gången och spanade med litet sviktande mod ut öfver fjärden. O, var det möjligt! Längst borta vid horisonten syntes en lång mörk strimma — var *det* profetens moln?

Jublande af tacksamhet såg hon upp emot himmeln, och så gaf hon sig till att springa hem. Andfådd kröp hon in genom fönstret och låg ett par minuter därefter i den lugnaste sömn.

Men där ute i sommarnatten rustade det sig till oväder. Mörka moln drogo upp på himmeln, en häftig vind susade genom skogen, där taltrasten tystnade, grenar och kvistar skakade och brakade af den tilltagande stormen, och ett störtregn bröt lös. Åskan mullrade, blixtar korsade hvarandra, de små fåglarna smögo sig tätt tillsammans i sina bon.

Nästa morgon vaknade Anni plötsligt af mammas röst, som ropade:

— Skynda dig, Lovisa, ställ sån under rännen! Det blir präktigt badvatten åt gamla doktorinnan.

Anni satte sig pilsnabbt upp i sängen. Och fastän hon med säkerhet väntat en sådan syn, skuttade hon högt af glädje vid regnets smattrande på fönstret.

— Upp med dig, Minna, det regnar! — skrek hon och utförde ett slags indiandans framför sin häpna kusin, som gnuggade sina ögon och alls icke förstod orsaken till Annis glädje.

— I dag går det bra att arbeta, — menade mamma, då hon och flickorna togo ihop med sina små skjortor efter frukosten. — Regnet är dubbelt välkommet på allt sätt efter ett sådant vackert väder.

Och pappa spatserade så nöjd från det ena fönstret i salen till det andra. Han kunde icke se sig mätt på den glada synen.

Men Anni hade svårt att bevara sin hemlighet. Visst var det roligt att bära på något, som ingen kände till, men i längden ville det icke gå. Hon blef glad att få springa upp och be farmor komma ned till kaffet.

— Nå, vännen min, — sade farmor och såg upp från sin bok, som hon läste i, — hvad har du för ett gladt budskap? Ögonen skvallra.

Då måste Anni smyga sig tätt intill farmor och sakta, sakta berätta om nattens äfventyr.

— Nu skall det aldrig bli törka mera, — slöt hon med triumferande min. — Jag skall genast be Gud om regn.

Farmor log och slätade hennes hår.

— Men du måste säga: Om Gud vill, ty själfva förstå vi så litet; och så måste du öfva dig i tålmod, vännen min. Icke få vi allt, hvad vi önska. Han själf vet bäst, när och huru han gifver sina gåfvor.

SJETTE KAPITLET.

Smultronplockning. Hos skraddarmor och på Nissas.

I flera långa dagar måste nu klöfverbladet hålla sig inom hus, ty regnet ville icke upphöra, sedan det en gång kommit. Det var fullkomligt i pappas smak, men barnen begynte småningom tröttna. De små skjortorna och tröjorna voro färdigsyddas, ty mamma hade tagit Lovisa till hjälp, och nu väntade man blott på vackert väder för att gå till Nissas med dem.

— Jag tror molnen verkligen skingra sig, — anmärkte mamma, som skulle ha byk dagen därpå och därför önskade klar himmel och sol.

Verkligen, där stack en liten blå fläck fram — där ännu en; — nu var intet tvifvel om att en förändring skulle inträffa. Och den första solstrålen, som bröt fram öfver den nybadade naturen, hälsades med jubel af barnen på Gammelgård.

Hvilken ren och skön luft! Både stora och små måste ut på trappan och draga djupa andetag. Det slog en riktig ljufelig doft emot dem från löfverk och

blommor. Gräs och blad glänste i pärlskrud, fåglarna stämde upp sitt gladaste kvitter, och på rabatten hade mammas blommor skjutit ny fart, vecklat ut både knoppar och blad.

— Skola vi nu gå till Nissas? — frågade Anni.

— Nej, icke förrän i kväll, — sade mamma.

— Nå, då gå vi, — och så följde en hemlighetsfull hviskning emellan de tre barnen, som med gladaste ifver sprungo efter sina små korgar. Det skulle bli en öfverraskning för de stora.

Ut, ut till sveden, ut till den steniga, soliga backen med vajande grässtrån och »kråktassar», där de svarta stubbarna stucko fram som stora sotfläckar! Där plockades alltid Gammelgårds första smultron. Måtte nu bara ingen hunnit förut!

Glödande af ifver sprungo de vägen fram. Det våta gräset slog om ben och kjolar, men icke ens Minna tänkte härpå.

Just som de nalkades sveden, reste sig en gosse upp med en rifva i handen och vandrade långsamt bort.

— Seså, — Anni stannade med gråten i halsen, — nu ha de hunnit före oss; jag tänkte just det.

Hon skulle haft lust att sätta sig ner och gråta. Ja, smultronbacken var sköflad, det såg man vid första ögonkastet. Den brukade lysa alldeles röd, men nu syntes blott några kvarglömda bär här och där. Verner var uppbragt och menade, att det rent af var skam att plocka bort allt före dem. Och se där kom rättarens Lena med ett stop i handen, också hon.

— Oj, var int' lejsen, — tröstade Lena sin vän Anni, som med tårar i ögonen beklagade sig för henne, — ja' ska' gå me' er till ett ställe, där de' lyser rikti't grannrödt.

Alla tre lämnade med nytt mod sin svedjebacke och följde Lena på en liten skogsväg. Så kommo de ut till en stor äng.

— Här nära gärdesgården ska' ni söka, — upp-lyste Lena.

Ett jubelskri hördes från Anni.

— O, hvad Gud är snäll, — utbrast hon med hjärtat svällande af lycka. — Visst var det han själf, som skickade Lena till oss.

Och se! En den raraste smultronmatta gick längs hela gärdesgården; aldrig hade barnen sett en sådan rikedom. De kände sig till mods, som vore de i besittning af hela världens skatter. Hvarför hade de icke tagit mammas stora korg från skafferiet? Ty hvad kunde deras egna små usla korgar förslå? Och huru skulle de sedan använda så orimligt mycket bär? Skulle mamma få till sylt? Eller till saft? Anni kom ihåg, att hon hellre använde smultron till saft. Naturligtvis skulle hela familjen först äta däraf i flere dagar. Och så skulle farmor också få många buteljer saft; de skulle be mamma koka den åt henne. Hvad de kände sig stolta att kunna fylla farmors skafferi!

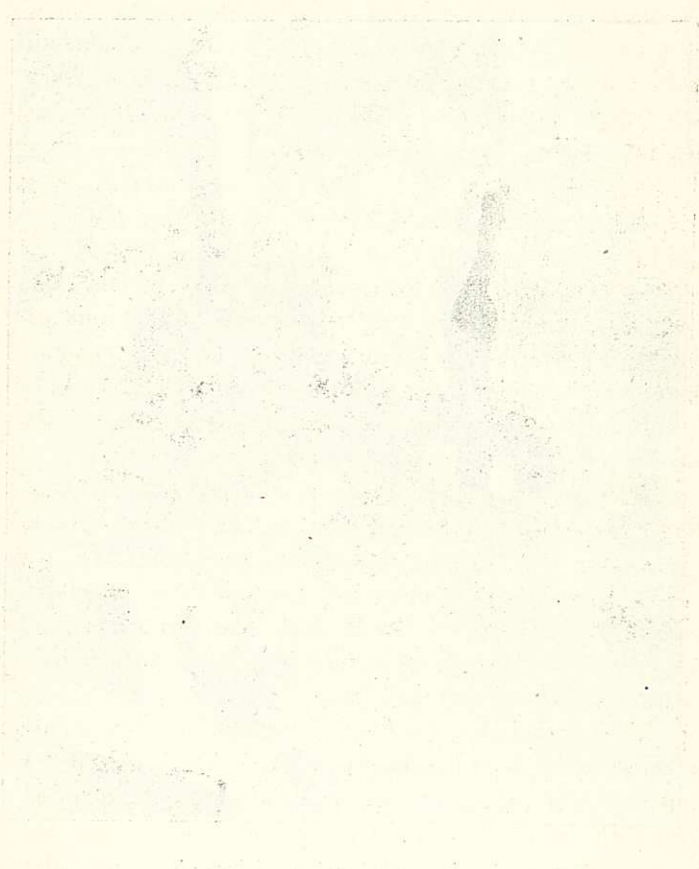
De plockade, plockade med feberaktig ifver och hunno knappt säga ett ord. Småningom begynte korgarna fyllas.

Anni märkte med förtrytelse, att Verner ständigt ropade på Minna, när han upptäckte en riktigt grann fläck. Men när Anni sprang till, höll han henne tillbaka. Så där var det ständigt. Och alltid hade de ett sådant tissel-tassel med hvarandra. Visst var det retsamt, det kunde icke nekas. Men nu var icke tid att bry sig därom, ty hennes korg var redan full.

Anni reste sig upp helt varm och röd. Och det

Tre muntra barn stodo där med lysande ögon.

underbara var, att smultronlandet också blifvit tomt — mammas stora korg skulle alltså icke behöfts. Märkvärdigt — men så var det likväl. Verner hade utom sin korg hela handen full af dignande stjälkar; dem bjöd han åt Minna, som skrattande stack i munnen de stora granna bären. Men då kom rättarens Lena fram och fyllde äfven Annis hand öfver brädden; det rymdes icke mera i stopet, sade hon.

* * *

Gamla farmor satt och halfsof i sin bekväma länstol med sin nötta bibel i famnen. Då öppnades dörren, och tre muntra barn stodo där med lysande ögon, sträckande fyllda korgar emot sin gamla vän.

Och nu skulle hon smaka ur allas korgar. Det var ett riktigt arbete, menade farmor.

Anni skuttade ner efter socker, tallrik och sked. Huru stolta de kände sig alla tre vid middagsbordet, när de fingo bjuda på egenhändigt plockade bär!

— Nu är jag färdig, — sade mamma på eftermiddagen och tog ett väldigt paket under armen; — nu få ni tura om att bära korgen med de färska bul-larna åt Nissas-barnen.

På vägen tittade mamma in till skräddarens för att höra, huru sjuke Emil mådde. Barnen följde med. I den osopade stugan stod mor Lisa och smakade på gröt från en stor, sotig gryta. Hennes sjuka gosse låg i en säng nära dörren och vände långsamt på hufvudet vid de främmandes inträde. När han såg sin kära fru, lyste det till i hans ögon.

— De' va' roli't, att frun kom, — sade han och log, då mamma fattade hans feberheta hand och satte sig

bredvid honom med bibeln i handen, — ni läser väl lite för mej i da'?

— Det här duger icke, — sade mamma senare åt mor Lisa, — ni måste in till staden och tala vid doktorn. Och vet ni hvad, mor Lisa, ni får lof att flytta gossen in i kammaren; här är så dragigt vid dörren.

Mor Lisa gjorde många invändningar, men det hjälpte icke. Saken var, att den lilla kammaren med ingång från förstun var så fullradad med skräp, att det fordrades ett drygt arbete att få den i ordning.

— Det är verkligen skam af er att inte tänka mer på den stackars Emil, — sade mamma helt strängt, när hon gick ut ur stugan, följd af skräddarmor. — Vet ni hvad — och hon vände sig till henne och talade med låg röst, så att barnen ej skulle höra, — det kan lätt hända, att ni kommer att mista honom.

Mor Lisa suckade.

— Inte ä' he nu väl så farli't än, — sade hon. — Men snäll ä' den gossen, he måst ja' säja; int' ha han gjort någo' illa mot me', inte.

— Och rena lakan skall han ha, — sade mamma med bestämdhet; — nästa gång jag tittar in, skall det se annorlunda ut här.

Åter suckade skräddarmor och gick in för att verkligen ställa den lilla kammaren i ordning.

Hvilken skillnad, när mamma med sitt klöfverblad trädde in i stugan på Nissas! Här var allt så rent och snyggt, som hade man väntat främmande. Tallrikarna och skedarna på hyllan glänste rena, spiseln var hvitlimmad, och öfver den stora sängen låg ett löst täcke af rödrandigt bomullstyg. En stor klocka pickade i sitt skåp, blommor lyste i fönstret, och en svart katt satt sömnig och spann uppe på bordet.

Och sömning såg också den lilla barnsköterskan ut, som satt vid småsyskonens vagga. Handen hvilade på vaggkanten, men hufvudet nickade ner mot bröstet. Seså, nu sof hon. Stackars Mina, det var icke underligt! Hon hade nog arbete från morgon till kväll, fastän hon icke fyllt mer än sju år. Mor hade så mycket att syssla med: kor, får och grisar, och dessutom gick hon på utarbete. Mina och Petter voro hennes båda händer, de måste hjälpa till med allt som förekom, och vanligen fingo de vara barnsköterskor, ty utom tvillingparet fanns ännu en tvåårgammal bror och en treårgammal syster.

Plötsligt spratt Mina till och stirrade med två häpnadfulla ögon på de inträdande. Som ett af lindebarnen begynte skrika med gäll röst, tog hon hastigt upp det och gick nigande emot frun och barnen.

Klöfverbladet stred i hemlighet om hvem som skulle få gifva Mina bullarna; men slutligen lämnades de ädelmodigt åt Minna, hvilken räckte dem åt den lilla mamman, som neg ända till golfvet.

— Nå, får jag se på de små? — sade mamma och gick närmare med sitt följe.

Det var ett litet ynkligt och magert par. De små ansiktena i blå bomullsmössor voro röda och skrynkliga och fingrarna så skrämmande smala i barnens tycke, att de borde kunna gå af hvilken stund som helst.

Men o, de voro så söta, de små, menade Anni. Hvar enda gång hon såg ett sådant litet lindebarn, kom en brinnande önskan öfver henne att själf få en sådan liten syster eller bror att pyssla med. Och många gånger hade hon så hjärtligen bedt mamma härom. Men mamma sade, att Gud nog skulle uppfylla hennes

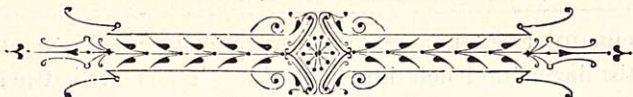
önskan, om han så ville; men eftersom han icke gjorde så, var det nog bäst på detta sätt. Det kunde Anni alls icke förstå, och det var nog för henne en riktig hjärtesorg.

— Mamma ä' ute i svinstian, — upplyste Mina, — men hon kommer nog.

Och det gjorde hon också. Med tårar i ögonen tackade hon sin kära fru för det stora paketet, som vecklades upp på sängen. Hvilken rikedom af små kläder för hennes yngsta fattiglappar! Och Mina måste till att stryka med fingrarna på den mjuka tröjflanellen. Aj, så jämmersta grant! Bara nu herrskapet gick sin väg, skulle hon hiskeligt flinkt skutta ner till Bondas-Lisa och Petas-Elin och bedja dem komma och beundra grannlåten.

När mamma med sitt klöfverblad lämnade stugan, hörde de små glada skrin i närheten. Där kom Petter skjutande ett prydligt åkdon framför sig. Det var en gammal skottkärra, på hvilken han bundit en stor pärtkorg. Och från pärtkorgen stucko två runda, linhåriga hufvuden upp med de gladaste ögon. Den Petter var då den präktigaste häst, och ingenting gjorde det om kärran skakade; det var just stötarna, som voro så lustiga.

SJUNDE KAPITLET.

I »kungens» håla. Strid och seger.

Mamma hade med glädje märkt, huru Minna blifvit allt raskare, ju längre sommaren led. Visserligen såg hon ännu mången gång trött ut och var tvungen att hvila en stund, medan kusinerna sprungo omkring, men ögonen hade fått ett gladare uttryck, kinderna färg och matlusten var påtagligt större. Det kändes ibland rätt påkostande för Anni och Verner att behöfva upphöra med något muntert företag för Minnas skull, när hon förklarade sig trött och omöjlig, men om hon en stund därpå åter visade sig glad och uthvilad, glömdes missmodet i samma minut.

Mamma hade särskildt lagt an på kalla bad för Minna. Barnen kallade det helt enkelt att simma, och det skulle ske hvarenda dag, om det bara var möjligt för vädrets skull.

Hvad kunde vara treffigare än att springa öfver ängarna ner till stranden, kasta kläderna af sig inne i badhuset och störta sig plaskande med händer och

fötter i det grunda vattnet. Där hade man lust att tumla dagen om, och ingen brydde sig om att bottnen var lerblandad, så att vattnet lätt blef grumligt. Nej, det var bara ett jubel och skrik och skratt och vattenstänk, som lockade löjorna att nyfikna komma nära och deltaga i leken.

Ibland hände det, att pappa tog barnen med sig ut på sjön, när han for ut och fiskade. Ty pappa höll huset med fisk om sommaren. Han var en skicklig fiskare, och Verner beundrade hans säkra tag, när han håfvade in en präktig gös eller gädda, eller när han snabbt stack fisken i nacken med sin knif, på det den icke länge skulle behöfva plågas. För öfrigt beundrade Verner sin pappa i allt. Och när han då och då hörde berömmande ord från folkets mun, svällde hans bröst af stolthet. En sådan pappa hade icke många! Pappa och gamla Hannes, de två voro hans hjältar.

En gassande varm förmiddag, då Anni och Minna sprungit öfver ängarna till simstranden, gick Verner, som följt dem ett stycke på väg och nu väntade på pappa som badkamrat, in i skogen för att tälja sig en käpp. Bäst det var, hörde han ett underligt, halfhögt skratt. Smygande sig framåt, upptäckte han »elakingen» på en bergsklack. Där låg han på knä, ifrigt sysslade med att från framfötterna binda en groda vid en träd-stam. Och så följde ett obarmhärtigt slitande och ryckande i det arma djurets bakben.

Det sjöd och svallade i Verner. Häftig som han var, rusade han fram med höjd arm. Viktor spratt till och flög upp som en raket. Men så kom det ett hämndlystet uttryck i hans kalla, grå ögon, och han gjorde sig i ordning till strid.

— Släpp lös grodan! — skrek Verner.

— Nej! — kom det kallt och lugnt, — he ä' allt min sak.

— Men du måste, hör du det, Viktor! Nå, så gör jag det då.

Verner böjde sig ned och begynte befria det arma djuret, som hade ett så underligt bönfällande uttryck i sina ögon.

Men då kunde »elakingen» icke styra sig. Den där högfärdiga herrskapspojken kunde allt tåla litet dask, tänkte han, och det riktigt kittlade i honom. Han hade icke kunnat tåla Verner allt sedan mötet med »kungen». Och med hatet brinnande i sina ögon kastade han sig öfver Verner.

Men då ljud bland buskar och träd ett sus och ett prassel, och blixtsnabba, tunga fötter kommo löpande. En fruktansvärd örfil kastade Viktor öfver ända, och innan Verner hann reda sina tankar, kände han sig bortburen på två starka armar och tryckt som ett litet barn till »kungens» breda bröst.

Och »kungen» sprang och sprang, ända tills han flämtande med sin börda uppnådde sitt »palats», en besynnerlig stenküla, där han sakta nedlade Verner på en mossbänk.

— Har den ledingen fari' mycke' illa me' pojken min? — frågade befriaren orolig, lutande sig ned öfver Verner.

Men då »pojken» frisk och sund satte sig upp på bänken, blef »kungen» glad och belåten, grinade välvilligt i sitt långa skägg och gjorde sig så artig som möjligt. Verner skulle se hans schangtila slott, som han just fått färdigt, och riksens »agonaler» och dricka vin ur hans silfverbägare, det vill säga en näfverrifva med källvatten.

Det var så besynnerligt att ensam sitta i kungens håla och höra på alla hans underliga tankar och funderingar. Hvilken tjusning det än i början kunde erbjuda, blef det dock litet kusligt till slut, och Verner gjorde min af att vilja gå hem. Men det tyckte icke värden om; hans gäst hade nog tid att dröja. Verner blickade oroligt och längtansfullt ut genom gluggarna i hålan efter befrielse. Skulle de icke komma och söka honom?

Han nästan uppgaf ett glädjerop, när äntligen Annis och Minnas spejande ansikten tittade fram genom buskarna invid hålan. Och se där, pappas höga gestalt långt borta.

— Hej, pappa! Hitåt! Här ha vi honom! — skreko flickorna.

Verner kände sig sällsamt varm om hjärtat. Sedan pappa stuckit en liten slant i den nigande och boc-kande »kungens» hand och tackat honom med vänliga ord, lämnade hela skaran »riksens slott», som »kungen» sade, och styrde skyndsamt hemåt.

Verner var icke sen att berätta om sina märkvärdiga äfventyr, som han gjorde så intressanta som möjligt. Det var alldeles som i böckerna, tyckte flickorna, och det var icke utan, att de voro smått afundsjuka.

— Ni kan inte tänka er, hvad »kungen» var ond på Viktor! Han var så förfärligt ond och sade, att han skulle döda honom nästa gång han gör mig illa.

— Hu, så förfärligt! — Annis ögon vidgades. — Men sade du honom icke, att det är synd? sade du icke? — utbrast hon bestört.

— Jo, det gjorde jag, men tror ni han förstod

något? Han såg på mig och frågade, »hocken he' kund' vara?»

Flickorna höllo på att brista i skratt, men pappa såg allvarsam ut.

— Barn, barn, det är ingenting att le åt. Kom ihåg, att stackars »kungen» är en dåre, hans förstånd är omtöcknadt och kan icke fatta något af de himmelska tingen.

Annis lust att skratta förbyttes i en beklämning. Ack, hon hade icke förr tänkt därpå. »Kungen» visste ju intet om Gud och Herren Jesus — huru skulle det gå för honom? Huru skulle han komma till himmelen?

Det var en svår fråga. Men hon skulle komma i håg honom i sin aftonbön. Gud måste nog veta någon råd för stackars »kungen», det tycktes henne alldeles klart.

* * *

Nu hade tiden för Annis födelsedag närmat sig, den dag, hvilken alla barnen med sådan längtan emotsett. Pappa hade skickat en biljett till barnen på Strömkulla, deras enda sommargrannar, med bjudning för hela dagen, och Anni hade med svårt behärskad förtjusning hört några hemlighetsfulla ord växlas emellan pappa och mamma om något bud till staden. Det bakades och stökades i köket, och Lovisa gjorde med sina degiga händer en afvärfande rörelse mot Anni, så snart denna kom inom synhåll.

Men trots all denna glada väntan var Anni icke riktigt väl till mods. Det hade gått henne så mycket emot den sista tiden. Hur var det till exempel icke i går! Var det nu icke förargligt, att mamma och farmor också skulle stanna vid hennes lilla blomster-

täppa i trädgården, som hon glömt bort att vattna! Naturligtvis fick hon bannor; hon såg icke upp på farmor, men hon kände hennes ögon blicka på sig. Hvarför skulle mamma banna i farmors närvaro? Stora människor borde aldrig göra så, för det bara retar, tänkte Anni vidare. Och när hon sedan skulle springa efter sprutkannen, hittade hon naturligtvis icke sin egen och skulle icke vetat råd, om ej rättarens Lena hjälpt henne att bära den stora.

Att hon ibland lämnat sin säng obäddad och låtit Lovisa städa efter sig, var ju icke så farligt, och om hon också icke vid andakterna suttit så stilla, kunde väl mamma förstå, att hon längtade ut. Hon var ju bara barnet, brukade hon annars nog få höra.

Och så Minna och Verner, som sårat henne så många gånger genom sin ovänlighet. Hvarför skulle de alltid hålla ihop? Hvarför skulle de på lekberget alltid vara herre och fru och hon jungfru? Hon borde ju också ibland få vara fru. Hvarför gjorde Verner narr af hennes långa armar och stora fötter? Hade hon skapat dem själf? Hvarför sprungo de jämt bort och tisslade och tasslade med hvarandra? Det hade kostat henne tårar, men det brydde de sig naturligtvis icke om.

Nu satt hon uppkrupen på stolen bredvid fönstret i matsalen och tittade surmulen och drömmande ut genom rutan. Arbetet föll ned i hennes knä. Ja, ty arbete hade hon i dag, ett förkläde åt Lovisa, som mamma sade måste vara färdigt till i morgon, när Lovisa skulle bjuda omkring. Icke var det mycket kvar, men likväl tillräckligt att störa Annis lynne. Skulle hon sitta inne och arbeta, medan Verner och Minna sprungo omkring, hvart de behagade? Ja, där

sprungo de verkligen ute på bakgården, skrattande och glada, medan hon plågades här inne, och det fastän hennes födelsedag infölle i morgon. Huru kunde mamma vara så hjärtlös? Visste mamma, hur det kändes att få sitta inne, när andra roade sig ute? Tårarna stego Anni i ögonen. Och så sydde hon vidare, men tankarna voro alls icke med, och däraf följde, att hon fick sprätta upp igen hvad hon sytt, så att först emot kvällen förklädet blef färdigt.

Med tungt hjärta åt hon kvällsmaten, som knappt ville smaka, fastän det vankades både färskt bröd och äggröra. Och när pappa efter aftonandakten drog henne intill sig och önskade en riktigt god natt på det nu tilländagångna året för sin kära lilla flicka, var hon nära att brista ut i gråt. Så brukade man icke vara till mods aftonen före en födelsedag.

— Seså, flinkt i säng nu, Anni lilla! — sade mamma; — du måste sofva ut för att i morgon vara en artig värdinna.

Anni begynte dröjande klä af sig. Så föll hennes blick på Kristi törnekrönta hufvud ofvanför hennes säng. Nej, på honom kunde hon icke se. Hon kände nog, att hon bedröfvat honom. Och allt missmod och all ovilja mot de andra förvandlades i ett nu till sorg öfver henne själf. Hvarför var hon själf så tråkig och snarstucken, så fjäskig, så otålig, så ovillig att göra det, som icke roade henne? Hon lade armarna på bordskanten och snyftade, som om hjärtat velat brista. Ack, hvad det allt var ledsamt, hvad hon själf var för en stygg flicka!

Då öppnades dörren helt sakta, och gamla farmor kom in. I nästa minut låg Anni vid hennes bröst med armarna kring hennes hals.

Den kära gamla farmor hviskade till sin flicka så många tröstande ord. Hon sade, att hon icke kunde räkna de gånger hon gråtit öfver sig själf, och därför visste hon också, huru man kunde bli tröstad. Hon upprepade bibelns sköna löften om förlåtelse, och ljufligare ord tyckte sig Anni aldrig ha hört. Den käre, älskade Herren Jesus, tänk, att han ännu brydde sig om henne!

Anni kröp i säng, farmor stoppade täcket om henne och omslöt hennes händer med sina gamla, skrynkliga.

Mamma tittade i detsamma in genom dörren och gick fram till sängen för att ge godnattkyssen. Hennes ögon hade de sista tiderna haft ett litet förebrående uttryck, och Anni kände ett så innerligt behof att se henne glad igen. Hon slog armen kring mammas hals och drog henne ner till sig.

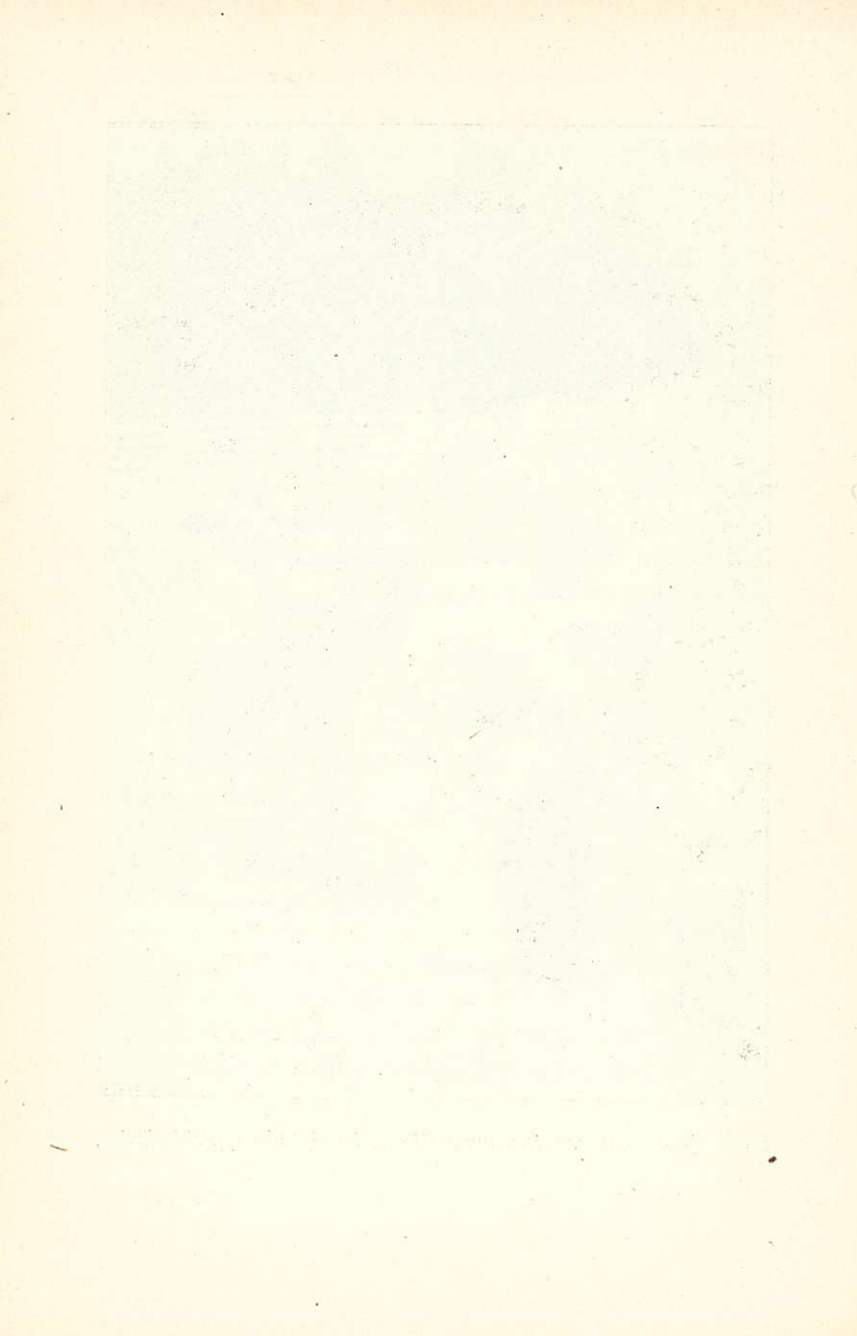
— Söta mamma, — hviskade hon, — du vet nog, hur dum jag varit. Men jag är så ledsen på mig själf, så. Förlåt mig, älskade lilla mamma!

Hvad kunde då mamma annat göra än lofva att icke mera tänka på hela saken och hjärtligen kyssa sin flicka? O, så glad Anni var! Det sjöng och jublade inom henne, alla bekymmer voro bortblåsta. Gud var så god, så god, alla voro så snälla. Och med ett leende på läpparna insomnade hon.

Men där ute i skogsbacken invid bakgården var ett lif och en verksamhet, som om Gammelgårds alla tomtar blifvit satta i rörelse. Det sopades och putsades, så att dammet yrde. Nissas-Petter anförde barnskaran, och att det gick med allvar, må man tro. Minna och Verner sysslade med att spika upp ett förhänge mellan ett par granar. Bakom förhänget — ja, det skola vi inte taga reda på i dag.

I den ljusa sommarnatten drog ett egendomligt tåg upp till gården.

Snart voro skogstomtarna färdiga med sitt arbete samt buro bort krattor och räfsor. Och i den ljusa sommarnatten drog ett egendomligt tåg upp till gården. En ofantligt lång grön girland släpades fram på barnens skuldror. Med Hannes' tillhjälp fästes den i djupa vågor längs byggnings framsida, och när slutligen pappa stack två flaggor i kors öfver hvarandra midt öfver dörren, gick genom hela skaran ett sorl af beundran.

ÅTTONDE KAPITLET.

Annis födelsedag.

Hvad är det? Anni sätter sig yrvaken upp i sängen och gnuggar ögonen.

»Skogens fåglar sjunga
med så glädtigt mod,
där på kvist de gunga:
Gud, vår Gud är god» —

ljuder det under hennes fönster. I ett nu är hon på det klara med allt, och utan att ett ögonblick besinna sig, drar hon upp rullgardinen, klifver upp på stolen och nickar med strålande ögon åt barnskaran där ute. Snabba, glada aningar uppfylla henne. Hon tar i hast kläderna på sig och ämnar springa ut, men plötsligt står gårdagens slut för henne, och hon knäpper ödmjukt ihop sina händer till morgonbön.

Med hemligt hopp blickade Anni omkring sig för att upptäcka något födelsedagsbord — men förgäfvets.

I förstun möttes hon af pappa och mamma, som omfamnade henne. Men hvar höllo Verner och Minna till? De hade ju varit med om att sjunga.

— Vi ha nu tänkt, — sade pappa, — att för omväxlings skull dricka kaffe ute i skogen. Dina sångare och sångerskor äro säkert hungriga så här på morgonkvisten, så bjud till att vara en artig värdinna.

Och sedan till och med farmor besvärat sig ned denna tidiga stund, satte sig tåget i rörelse öfver bakgården till den vackra granskogen därintill.

Småfåglarna kvittrade och drillade utan all ända inne mellan träden. Och midt i den vackra grönskan sken solen på ett ståtligt uppdukadt bord med blommor och blad kring en storartad kringla och kaffekoppar.

Det blef ett bjudande och drickande och mumlande af alla krafter, men midt i allt förmärktes en besynnerlig oro och spejande, hemliga blickar. Pappa var också med ens försvunnen. Anni stod och bet på en stor pepparkaksnia, som tronat midt i kringlan, då — plötsligen — ljöd en smattrande fanfar. En gammal gardin, som Anni alls icke förr märkt, drogs åt sidan, — och där stod en liten rödmålad stuga mellan granarnas grenar.

Fram genom den lilla dörren trädde ett besynnerligt par, en liten herre i höga stöflar med långt granskägg, rock och benkläder, som dock tydligen voro något för stort tilltagna, och en lika liten jungfru i bomullströja, kjol och duk. Herrn bockade sig, jungfrun neg. Därpå steg herrn några steg fram och började med hög röst, i det han med en storartad åtbörd pekade på stugan:

Här bjuder jag Anni ett eget slott
i skogens gröna sal,
här får du bo och trivas godt
och glömma sorg och kval.

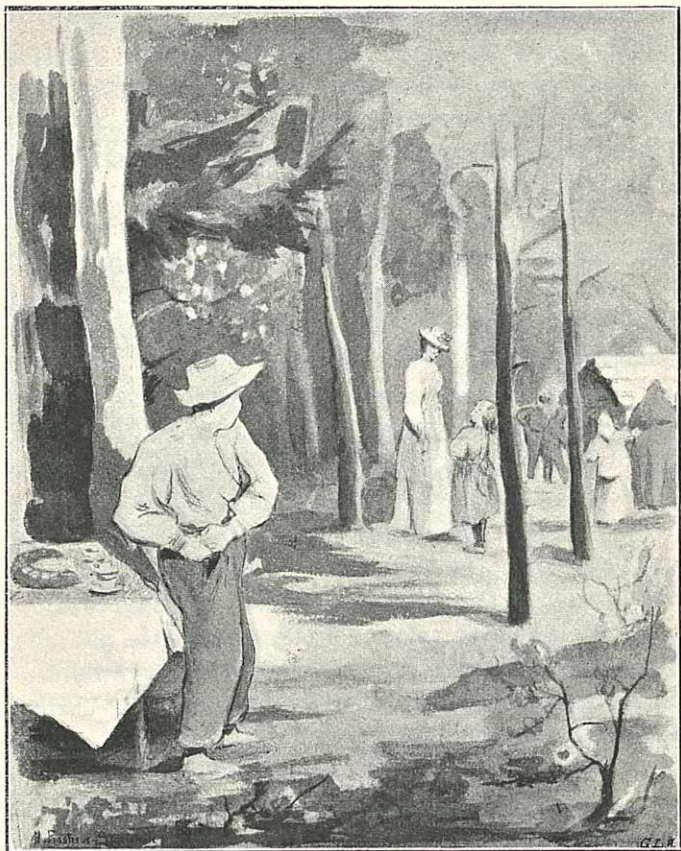
Och så steg jungfrun fram, och det kom litet darrande:

Och jag skall bli lilla jungfrun snäll,
som lagar din egen mat,
och som kokar gröt på din riktiga häll,
och som bjuder på riktiga fat.

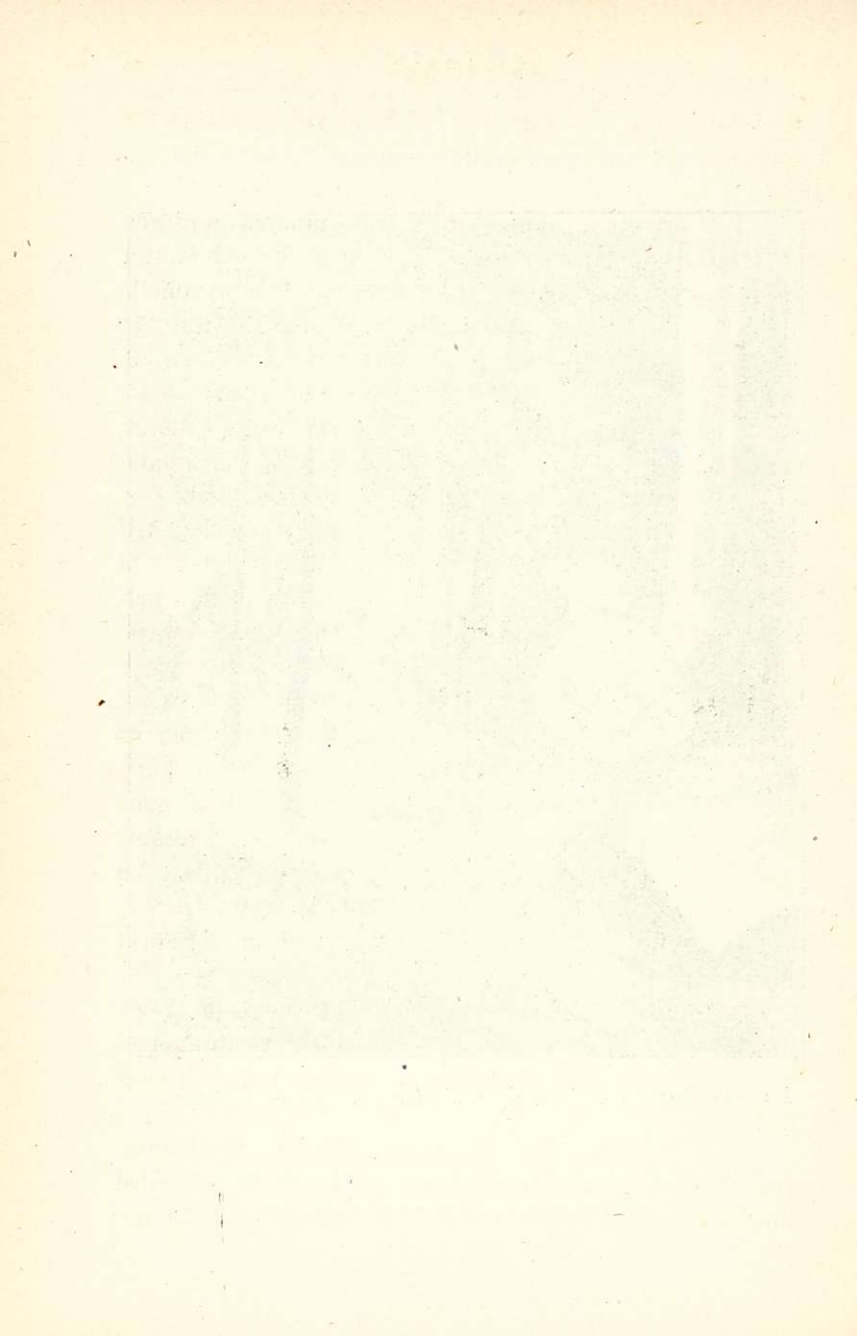
Därpå bjödo herrn och jungfrun sin fru armen, och Anni fördes in i den lilla stugan.

O, hon visste knappt, om hon drömde eller var vaken! Denna storartade present från Verner alldeles förbryllade henne. Hon sprang som en yr liten höna hit och dit, beundrande allt, hoppande, skuttande och klappande händerna i stormande förtjusning. När hon äntligen kom sig för att falla dem om halsen och tacka, gick ett ljus upp för henne. Nu förstod hon Minnas och Verners tissel-tassel och deras täta besök ute i skog och mark. Hon måste rakt bedja om förlåtelse! Och Verner och Minna hade så mycket att berätta om alla äfventyr, mödor och svårigheter vid stugans uppförande. Men roligt hade de haft, de hade till slut önskat, att Anni själf kunnat få vara med om allt. Ibland skulle hon till och med nödvändigt behöfts, sade de. Ty när de skulle hitta på verser till födelsedagen, var det svårt utan Anni. Verner tyckte nog, att det borde varit något annat slut på hans vers än »sorg och kval», men det var ett så bra rim.

Sällan har ett nybygge synats både innan och utan med sådant intresse och sådan beundran. Det hade nu icke efter Verners plan kunnat bli två våningar, men i stället var stugan med en gardin afdelad i kök och sal. Ty kök med riktig spis var det — en riktig liten, liten häll, som pappa låtit mura in i ena hörnet, en häll med ugn, två hål, ringar och krok. Och en liten vattenså med såstång bredvid. Och bänkar rundt kring hela stugan och en hylla med några tallrikar, små sten-

I samma ögonblick vände sig skräddarns Viktor bort därifrån.

fat, plättpanna och kastrull. O, man kunde bli yr för mindre! Den pappa och den mamma! Fanns det sådana i hela världen?

I salen bakom den hvit- och rödrandiga gardinen stod ett litet blomsterbeströdt bord med många buketter från söndagsskolebarnen, ett förklädstyg, en karamellstrut och en i brunt läder inbunden bibel. Anni såg på farmors småleende min, att bibeln kom från henne, och när hon tacksamt kysste och kramade henne, hviskade farmor: Må den bli din största skatt i lifvet, Anni min! Låt den aldrig bli glömd på hyllan i dammet, ty den är lika nödvändig som dagligt bröd.

Verner gick omkring i sitt långa granskägg till alla barnens stora förnöjelse och spände ut bröstet af stolthet och viktighet. Men när Anni öfvermåttan prisade och berömde honom, måste han för sanningens skull bekänna, att Hannes varit med om att bygga. Anni ville då prompt springa efter Hannes till kaffet, men mamma höll henne tillbaka med försäkran om att han nog hellre ville ha sig en rykande varm kopp uppe vid gården. Pannan här ute var redan kall, sade hon och såg bort åt bordet under granarna. I samma ögonblick vände sig Skräddars-Viktor bort därifrån och sällade sig med oförändrad min till de andra barnen, sedan åtskilliga pepparkakor och bröds kifvor oförmärkt halkat ner i hans ficka.

Han undvek Verners sällskap men sneglade då och då bort till honom med en mörk blick, ty minnet af det sista mötet hade med en tagg stannat kvar i hans hjärta.

Vid frukostbordet stod en underlig pjes midt framför »födelsedagsbarnets» tallrik. Det var en gulmålad bleckstuga med eldrödt tak och många små fönster.

Barnen sågo frågande på hvarandra. Då tog pappa till orda och berättade, hurusom en tomte kommit med den lilla stugan till honom om natten och bedt Anni skaffa hyresgäster i den. Helst borde de vara rika och klädda i guld eller silfver. Men de kunde dock gärna få komma i kopparkläder också, menade tomten. Och sedan skulle Anni skicka hyresgästerna ut i världen till vänner och bekanta, fattiga och sjuka för att glädja och hjälpa dem. Tomten hade hoppats, att den lilla stugan skulle bli en af Annis käraste gåfvor, och tog af pappa det löftet, att den skulle komma fram på hvarje födelsedag i hans hus för att inbjuda hyresgäster.

Barnen sutto leende och hörde på pappas saga, och Anni ropade:

— Åh, pappa, det är en sparbössa.

— Jag skall göra början och bjuda en liten silfverfröken kvarter, — sade pappa och lät en blank enmarkslant trilla igenom skorstenen.* Mamma och farmor följde exemplet, och glädjestrålände skakade Anni de klingande silfverfröknarna. Ja, hon skulle så gärna, gärna göra alla människor lika glada som hon själf.

— Nu komma Strömkullarna, — ropade Verner och gjorde i glädjen allehanda hopp och piruetter för att pröfva de nya skornas smidighet, — alle man att ta emot!

Den stora vagnen med livréklädd kusk höll utanför trappan. Och ut steg baronen med fru och en, två, tre, fyra hvitklädda små flickor, följda af sin franska bonne.

Sedan det sköna förmiddagskaffet med kaka och

* Det är i *Finland*, som Anni med sina föräldrar och syskon äro hemma, och där brukas *mark* och *penni* i stället för kronor och öre.

allehanda goda bröd blifvit drucket, rusade barnskaran till Annis stuga, och att leken genast kom i gång, undrar väl ingen på. Det skulle strax bli matlagning, och med jubel blef Anni, som skyndat upp till mamma efter allehanda goda tillbehör, emottagen.

Nu släpades det stickor till bränsle och gjordes upp eld och bars vatten och vispades och smakades och kokades och stektes, och fastän händerna blefvo sotiga och Strömkullaflickornas hvita klädningar fingo tydliga minnesmärken och sötsoppan blef litet klimpig och kakan litet kladdig, så var det ändå riktigt »förfärligt roligt». Antoinette, den franska bonnen, var riktigt präktig att ha till hjälp; hon kunde leka som en af de andra. Hennes ifriga, litet gälla röst hördes öfverallt styra och ordna.

Med ens kom Anni ihåg »kungen» och begynte rådgöra med Verner och Minna, huru äfven han skulle få vara med om födelsedagshärligheterna. Och Verners förslag, att de allesammans skulle söka upp »kungen» i hans stenhåla och taga med sig kaffebröd och kaka åt honom, blef med jubel antaget.

Men när »kungen», som satt och solade sig i hållans öppning, såg den ljusa och glada skaran mellan träden, kröp han bestört in i skogen och låg gömd där, ända till dess ingen barnaröst mera nådde hans öron. Då kröp han på nytt in i sin kula och gaf sig med ett utrop af förnöjelse till att mumsa på de många läckerbitar, barnen lagt i en hög på mossbänken där inne.

Om kvällen, sedan gästerna rest och klöfverbladet äntligen somnat från lek och fröjd, gick pappa med armen kring mammas lif från bädd till bädd och betraktade sina rödkindade, bruna småttingar. De hade just stannat vid Annis säng och tyst nedkallat välsig-

nelse och frid för det kommande året öfver sin älskling, då Lovisa kallade mamma till köket. Där ute stod Viktor lugn med mössan i hand och sade, att Emil »låg i själatåget». Mamma och pappa grepo skyndsamt hatt och kappa och ilade till skräddarens stuga.

Där låg Emil med slutna ögon, så blek och stilla. »Han har ingen reda me sej mera», förklarade snyftande mor Lisa, när några mumlande ord då och då hördes från den sjuke.

Timme efter timme vakade pappa och mamma vid Emils bädd med bön i sitt hjärta. Ändtligen slog gossen upp ögonen och såg på mamma med ett redigt uttryck.

— Emil, känner du igen mig? — Hon tog hans heta hand och knäböjde vid bädden.

— Rektorskan, ja, — han smålog — ni var snäll, som kom. Och rektorn! — hans blick sökte pappas.

— Emil, kommer du ihåg Jesu ord: Låten barnen —

— Komma till mig, — fortsatte Emil med stor möda, — ty ... sådana ... hörer himmelriket till. Himmelriket ... Jesus, — sade han och såg lycksaligt uppåt med knäppta händer.

Det var hans sista rediga ord. Ty nu följde ett oredigt mummel, hvori de närvarande endast kunde urskilja några sorgsna utrop, såsom: »Viktor, Viktor, de' ä' synd!» och: »Akta dej, Viktor!» och så följde en sömn, lugn och djup, ur hvilken han icke vaknade mera på jorden. Men i himmelen sjöng och prisade den förlossade själen sin Herre och Frälsare med glädje och fröjd.

När pappa och mamma trädde ut ur stugan, började det redan dagas. En hvit dimma låg öfver den dagbestänkta marken, och allt var så förunderligt tyst och högtidligt.

På vägen mötte de Viktor med metspö i hand. Hvarken pappa eller mamma hade märkt, när han försvann från stugan.

— Din bror är död, — sade pappa mycket allvarsam och stannade framför honom.

— Ja' vet de', — svarade Viktor kallt och utan att förändra en min.

— Viktor, kom ihåg att han ängslades för dig i sina sista stunder; bad du honom någonsin om förlåtelse?

Viktor svarade intet, men han slog ner ögonen för pappas stränga blick.

* * *

De följande dagarna hvilade en tyst prägel öfver barnen på Gammalgård. Det var så underligt, att en bekant från deras krets försvunnit. Men när Anni började gråta, tröstade mamma henne med sköna beskrifningar om allt det härliga, som nu blifvit Emils lott.

Söndagsskolbarnen bundo kransar och ställde sig i två rader vid dörren, när den grönklädda kistan bars ut. Då sjöngo de Emils älsklingssång: »Det blir något för barnen i himlen att få». Och fastän alla andra gräto, stod Viktor där i sina nya kläder utan att förändra en min eller fälla en tår.

Minnas tankar kretsade omkring en hemlighetsfull fråga. Huru kunde den kroppen, som lades ner i jorden, bli ny och skön och odödlig? Hon önskade så lifligt, att någon ville förklara det för henne. Men huru hon än längtade efter ett svar, kunde hon dock icke förmå sig att öppna sina läppar till att fråga.

NIONDE KAPITLET.

På väg till stora Sumpängen. Ett oväntadt möte.

Gräset på ängarna var afmejdadt, och de prydliga stackarna fägnade ögonen. Pappa spådde vackert väder för höbärgningen, och både mamma och han följde noga med himmelens växlande utseende.

Stora Sumpängen skulle bärgas in i dag, och dit ämnade sig hela familjen med kaffe. Till och med gamla farmor hade lofvat följa med. Pappa skulle själf köra för henne och mamma, men barnen finge nyttja sina egna hästar, hade han sagt. Verner bad om lof att gå dit redan på morgonen med Hannes; senare på dagen skulle flickorna komma. Anni kände nog genvägen. Som emellertid äfven den var ganska lång, tyckte mamma, att de borde begifva sig åstad i god tid.

Lovisa hämtade in en renstruken ljusröd bomulls-klädning. Åh, hvad det var skönt att taga den på sig, knäppa knapparna i ryggen, hvilket konststycke Anni ändtligen lärt sig, och spänna läderbältet om midjan. Fötterna ville icke hålla sig stilla, de hoppade och dansade i sina lätta pjäxor, lapatossor, som barnen kallade dem.

Hvad det skulle gå ypperligt att hoppa i höskrin-
dan och rulla sig i höstackarna i ren bomullsklädning
och med lapatosor på fötterna!

— Seså, nu är jag färdig, — ropade hon åt Minna,
som stod på kökstrappan och täljde en sticka med sin
pennknif, — nu gå vi; du skall veta, att vägen är lång.

Minna fällde ihop knifven, knäppte bort några
fina spånor från sitt hvita förkläde och följde Anni,
som till en början gick landsvägen framåt.

Men Minnas fötter hade icke samma snabba takt
som Annis, ej heller ögonen samma glada uttryck. Hon
hade så gärna velat åka den långa vägen i stället för
att gå. Det roligaste på hela Gammelgård var nog att
åka, — och dessutom var hon trött i dag. Hvarför
hade icke faster tänkt på henne och låtit henne få en
plats i trillan? Hon hade nog kunnat sitta i fasters
knä eller bredvid farbror på kuskbocken. Och under
det Anni muntert hoppade vägen fram, sjungande och
pratande, likt en sädesärta, kom Minna långsamt efter
med sänkt hufvud och mulen uppsyn.

Nu veko de af på en liten gångstig, som slingrade
sig genom en stenig skogsbacke och sedan ledde öfver
åker och äng.

— Tyst, stilla! — utbrast Anni plötsligt och stan-
nade med fingret på munnen och blicken fästad på en
hög gran. Minna följde ögonens riktning och fick syn
på två små ekorrhungar, som sutto på samma gren och
knaprade på hvar sin tallkott. Det såg så märkvärdigt
lustigt ut. Minna glömde sitt dåliga lynne och brast
ut i skratt.

De små ekorrhungarna reste sig upp och spände
öronen. Och i ett nu voro de sin kos; långt borta
kunde man höra ett smackande och prassel i träden.

Flickorna smögo efter, men de muntra ekorrhingarna flydde undan, flinka som tanken. Minna satte sig på en mossig sten, och det surmulna uttrycket i ansiktet återkom.

— Nu går jag icke ett steg vidare, Anni, — sade hon.

Anni vände sig häpen om och betraktade Minna. Hon hade börjat märka, att det var något på tok med kusinen.

— Hvarför inte? Är du trött?

— Så du frågar, — utbrast Minna retligt, — om jag är trött? Hvad skulle jag väl annat vara, när jag skall gå sådana här långa vägar! Jag bryr mig hvarken om höäng eller kaffe.

Anni visste icke, hvad hon skulle tänka eller säga. Visst hade det händt, att Minna mången gång varit litet retlig och mulen, men så här hade Anni icke sett henne. Det kunde naturligtvis icke vara hennes allvar.

Men när Minna en gång fått något i sitt hufvud, ville hon icke ge med sig. Hon satt som fastspikad på sin sten, under det Anni på sitt mest bevekande sätt bad henne stiga upp och komma vidare.

— Nej, jag kommer icke, — var allt hvad hon sade. Ingenting hjälpte. Gråten steg upp i Annis hals, brände och sved, som ville den kväfva henne. Slutligen rusade hon ett stycke in i skogen, kastade sig ner på den mjuka mossan och brast ut i tårar, så bittra, så bittra.

O, hvad det var för en sorg! Att icke få komma till höängen, dit hon längtat så länge, där alla de andra roade sig, drucko kaffe och voro glada och muntra! Huru kunde Minna vara så stygg! Ack, om hon aldrig hade kommit till Gammelgård! Det var nog bara kons-

ter att icke orka gå. Om bara mamma vore här, om det funnes någon, som såge henne och hennes sorg!

Hon snyftade och grät, som om hjärtat velat brista. Skulle icke Minna ändå komma, luta sig ner öfver henne, be henne om förlåtelse och så de båda vandra åstad till den soliga stora Sumpängen, där alla väntade dem? Hur skulle hon annars någonsin kunna förlåta sin kusin!

Men nej — ingen Minna kom, ingen Minna lutade sig vänligt ner öfver henne.

Med ens kom Anni att tänka på Gud, och att han såg henne just nu. Hvarför ville han, att hon skulle ha så här ledsamt? Måne han skulle straffa Minna? Ett duktigt straff förtjänade hon nog. Själf skulle Anni också visa, att hon icke brydde sig om sin kusin. Men vid de tankarna kände hon sig icke rätt väl till mods. Gud ville nog, att hon skulle förlåta Minna. Herren Jesus lät ju krigsknektarna spotta och slå sig utan att röra sin hand mot dem. Men ack, det var svårt att göra på samma sätt. Där kämpades en het strid i Annis hjärta. Förlåtelse eller hämnd?

Anni upphörde att gråta men tryckte ansiktet hårdt mot händerna. Hennes läppar rörde sig sakta.

— Kära snälla Herre Jesus, hjälp mig att vara snäll, — frampressade hon.

Plötsligt hördes en snyftning från det håll, där Minna satt. Anni reste sig häftigt upp.

Där satt kusinen med händerna för ansiktet, också hon. Anni var i ögonblicket vid hennes sida.

— Minna, gråt icke, bry dig icke om...

Minna tog bort händerna och såg upp på Anni. Den surmulna minen var borta, och de förgråtna ögonen hade ett så bedjande och sorgset uttryck.

— Anni, — sade hon, och läpparna darrade, — om du visste, hur stygg jag är. Ack, jag är så förskräckligt stygg. — Hon brast åter i gråt. — Förlåt mig, Anni! Men jag vet, att du riktigt hatar mig.

— Nej, nej — allt var glömdt. Anni slog armarna om Minnas hals och hviskade så många vänliga ord, att tårarna upphörde att rinna, medan det kändes helt varmt kring hjärtat. Hon måste ge sin kusin en kyss tillbaka. Men plötsligt stack det till — Gud var nog mycket ledsen, och honom vågade hon ej bedja om förlåtelse.

Flickorna stego upp och gingo framåt med armarna kring hvarandras lif. Det var bra, tyckte de, att det ännu var ett godt stycke till stora Sumpängen, så skulle de icke komma fram med röda ögon.

Plötsligt stannade Anni och såg sig förvånad omkring. Hon kände icke mera igen vägen. Spången hade upphört, och de stodo båda i en djup skog.

— Vi *måste* hitta, — sade Minna beslutsamt, och så trängde de sig båda mellan grenar och buskar, ständigt rifvande bort den envisa spindelväfven från ansikten och hattar.

Men skogen var alltjämt lika djup och främmande, det gällde bara att gå, gå vidare.

Tänk, om de hvarken skulle hitta till stora Sumpängen eller hem — om de måste bli här ute i mörka skogen hela natten! Hu, hvem visste, om här ej funnes vargar och björnar! Det rann Anni i hågen, huru skraddarfar berättat om gömda skatter, öfver hvilka blåa lågor fladdrade nattetid, och om skogsrået, som satt och lurade i grottor och bergshålor. Visst var det ju bara sagor, men nog var det otäckt att tänka på i alla fall.

— Hu, hvad var det? — Anni ryckte till.

— Jaså, bara en kråka, som flaxade med vingarna. Minna kände, huru krafterna började svika, och nu var det icke inbillning. Men hon ville försöka hålla ut.

Plötsligt grep hon Anni i armen och pekade inåt skogen.

Där kom en hög och mörk gestalt emot dem. De tryckte sig tätt intill hvarandra med bultande hjärtan. Var det ändå skogsrået, som skulle komma och tagå dem och föra dem till sitt mörka rike?

Anni och Minna stodo stilla, under det gestalten kom närmare. Nej, nu såg han ut som en människa. De drogo båda en lättnadens suck. Och som en vänlig människa — han smålog emot dem. Men underlig var han ändå, så mörk, så mörk, med svarta ögon och svart hår. På hufvudet bar han en ljusgrå slokig filt-hatt, öfver axeln hängde en liten resväska, och en smal, silfverbeslagen käpp höll han i handen.

— God dag, små flickor, — hälsade främlingen och stannade. — Ni äro ute på skogspromenad, tror jag, liksom jag.

Anni och Minna sågo förundrade på hvarandra. Den främmande herrn utstötte orden så egendomligt, som om han icke riktigt kunde svenska.

Leende åt deras förvåning, fortsatte han: — Ja, små flickor, ni ha nog rätt, främlingen är redan för mycket fransman. Finland har dock äfven varit hans barndomshem, nu kommer han långt söder ifrån. I dag är han på väg till en god vän, som han icke sett på tjugo år.

Medan den främmande talade, betraktade Anni honom synnerligen uppmärksamt. Ack, hvar hade hon

sett den främmande herrn förut? Det där ansiktet var så bekant; hvar i all världen hade hon sett det?

Tankarna snurrade rundt, det var bestämdt en tafla han liknade. Plötsligt rann ett ljus upp för henne. Nu visste hon. Den främmande herrns porträtt satt hemma i pappas fotografialbum i salen. Och hon kom i håg de många gånger pappa berättat händelser från sin barndom och sagt: Ja, det var den tiden, när Walle och jag voro lekbröder och foro världen rundt på gärdesstörar, eller när Walle och jag vandrade tillsammans till skolan och delade sorg och fröjd med hvarandra.

Sedan hade pappas lekbror med sina föräldrar flyttat till Paris, och där hade han blifvit en berömd målare.

Pappa hade också berättat för barnen, att han träffat sin vän en sommar i Schweiz, när pappa vistades där för att stärka sin hälsa, och då hade de tillsammans vandrat omkring och bestigit de undersköna alperna.

Sedan dess kom det hvarje jul bref från pappas barndomsvän. Verner hade passat på att få det franska frimärket till sin samling.

Allt detta for som en blyxt genom Annis hufvud, medan hon stod och spände sina runda ögon i främlingen.

Han begynte skratta.

— Hör du, min lilla vän, ser jag så märkvärdig ut? — sade han och log, så att de hvita tänderna lyste fram ur det mörka skägget; — men hvad heter du, om jag får fråga?

— Anni.

— Och du då?

— Minna.

— Nå, Anni är då ett vanligt namn i Finland, —

skrattade främlingen, — min väns lilla tös heter också Anni. Kunnen I säga mig, Anni och Minna, om det är långt till en egendom, Gammelgård, som äges af rektor Ek? Jag är fotgängare, som ni se; min packning kommer efter med häst.

Annis hjärta bultade hörbart.

— Är... är... är det farbror Eugen Walle, som bor i Paris? — stammade hon förvirrad.

Främlingen studsade till.

— Hvad? Skulle du känna mig! Det kan då väl inte vara själfva Roberts dotter?

Han kastade bort sin käpp, sträckte ut armarna och slöt Anni så varmt intill sig, att hon i samma ögonblick kände, hvilken trofast vän hennes pappa hade långt borta i främmande land.

Minna stod och stirrade. Hon visste intet om farbrors lekbror, och att se Anni i den mörkhyade främlingens armar gjorde henne alldeles stel. Visserligen begynte hon få en aning om förhållandet genom Annis ord; men ändå — det var för mycket som i sagorna. Främlingen var sagans prins, han kom från solens länder för att söka upp sin barndomsvän. Anni hade ännu lifligare förnimmelse af att allt var en dröm, och att farbror Walle icke var ett vanligt människoväsen.

Med ens klack det till i hennes hjärta, och hon gaf till ett litet rop af bestörtning. Hade de helt och hållet glömt, att de gått vilse i skogen! Hon kom ihåg det, då hon tänkte skynda till föräldrarna och berätta den stora nyheten.

Men främlingen smålog förvånad och frågade, om icke flickorna hittade landsvägen fram, ty den gick här helt nära. Han hade följt den ända från staden och

blott gjort en liten afstickare här för att beundra den härliga skogen.

Då finga flickorna nytt lif i sig och rusade yra i hufvudet i väg. Men främlingen ropade efter dem:

— Vänta, vänta, lämna inte mig i sticket!

Då stannade de.

— Följ du honom hem, Minna, jag måste till höängen och berätta allt, — ropade Anni.

— Men säg inte, att det är jag, — sade främlingen. — Säg bara, att det har kommit främmande.

Och Anni satte i väg med en fart som aldrig förr. Hon vågade icke mera försöka genvägen utan sprang hellre i landsvägsdammet, som yrde omkring henne; läpparna och halsen brände torra af ansträngning och sinnesrörelse.

— Mamma!... pappa!...

— Anni! — utbrast mamma förskräckt, — hvad är det fatt? Hvarför har du dröjt? Hvar är Minna? Vi ha just ämnat oss hem för att höra efter er.

— Kom, kom! Det är främmande, — flämtade den lilla budbärerskan andlöst med blossande kinder och tindrande ögon. Och huru svårt det än var, bevarade hon likväl sin hemlighet ända till det ögonblick, då trillan körde upp på gården och de åkande möttes af en oväntad syn, en solbränd, mörkskägig främling, som med hatten i hand hälsade dem ute på trappan.

TIONDE KAPITLET.

Ut till hafs.

Den första öfverraskningen hade lagt sig. Pappa var först alldeles mållös, hade bara sett och sett på sin barndomsvän.

— Är det verkligen du, Walle, min gamle vän? — Så hette det om och om igen. — Och du har icke skrivit ett enda ord. Jag kunde ju ha varit bortrest.

Det var roligt att se, huru glad pappa var. Han tog sin lekror under armen, och så spatserade de fram och tillbaka på salsgolfvet under det ifrigaste samspråk, under det mamma skyndade sig att ställa i ordning té och kvällsvard.

Innan dagen gått till ända, hade mest hela Gammelgård reda på, att rektorn fått främmande, — en riktig pariserherre, hade Lovisa sagt. Han var så svart, att man kunde bli skräm, och så talade han mest »utländska», hade Lovisa också sagt. Hans koffert skulle komma i morgon, och den skulle visst vara fullpackad med guld och silfver, ty han var en mäktig rik herre, som målade taflor, hvilka kostade många tusen mark stycket.

Och efter en dag visste rättarhustrun, som var Lovisas förtrogna, ännu mera, och genom rättarhustrun kom det ut till de öfriga, att den främmande herrn hade haft med sig en stor väggklocka åt herrn och frun, en väggklocka, som var så besynnerligt finurlig, att en gök kom fram ifrån en dörr och gol, när klockan slog. Till och med när den slog halfva slag, stack fågeln fram sin näbb, och man blef riktigt underlig till mods, för så likt ljudet, när den gol sitt kuku. Båda barnen hade fått schangtila saker — Anni en docka i bara siden och sammet, som kunde ropa pappa och mamma, och Verner en liten ångbåt, som kunde gå med ånga.

Ja, det var glada dagar för barnen och icke minst för de stora själfva. Farbror Walle gick omkring öfverallt med pappa och mamma och sade sig njuta oändligt af sin vistelse uppe i nordens. Gammalgård var det första målet för hans besök. Sedan skulle han gästa några släktingar och därpå ner till södern igen. Ibland tog han klöfverbladet med sig på långa skogspromenader. Det hände ofta, att han då lät barnen prata för sig själfva och tyst gick bredvid dem, då och då stannande för att med kisande ögon betrakta naturen omkring sig.

Barnen beundrade honom i allt, sutto andlösa och åhörde de lifliga skildringarna från hans många och långa resor och från den stora världsstaden Paris. Ack, det var, som talade han från en sagbok. Anni kunde knappt somna om kvällarna, sedan hon hört farbror Walle berätta om den underbara världen där ute. Och Verner tänkte, att han också ville bli en berömd man och fara utomlands. Ja, reslust fingo de nästan allesammans, när de hörde de skildringar, som rullades upp från osedda härliga trakter, i synnerhet Schweiz och

Italien. Gamla farmor nickade och sade: Åh, herr Walle, det måtte vara underskönt. Ja, jorden är full af Guds storhet.

En afton gick han fram till farmor och frågade vördnadsfullt, om hon hade något emot musik. Och då hon småleende förklarade motsatsen, sprang han upp på sitt rum och kom oförtöfvadt tillbaka, knäppande på en vacker gitarr.

Barnen spände ögon och öron. Det var visst redan sängdags för dem, men de sågo så bevekande på mamma, att hon måste förlänga dagen för dem ännu en stund.

Farbror Walle satte sig i soffhörnet, for drömmande med fingrarna öfver strängarna och begynte en sakta vemodig melodi, lik en susning, som far genom löfven en sommarkväll. Och så sjöng han — och hvilken härlig röst — sjöng främmande, italienska och spanska sånger, som barnen naturligtvis ej förstodo, men som ljödo så förunderligt vemodiga och vackra.

Farmor och mamma tackade hjärtligt och togo löfte af sin gäst, att de skulle få höra honom sjunga flera gånger. Och det löftet uppfyllde farbror Walle gärna. Gitarren togs mången kväll ut på trappan, och den vackra rösten ljöd ut öfver nejden, lockande dagsverkskarlarna, som voro på väg hem med liar och räfsor, att stanna och höra. Äfven Hannes kom linkande och kunde drömma sig kvar bakom syrenhäcken. »Asch, tocken fläpig stackare jag är», utbrast han förtretad på sig själf, »men de' ä' rakt som förtrolladt, när paris herrn ger sej till att sjunga.»

En dag sågo barnen på alla tillrustningar, att något var i görningen hemma. Pappa synade sina met-spön, mamma vispade en kaka och bad Lovisa taga fram kaffekorgen, som var fodrad med vadd, och där kaffepannan kunde hållas varm i många timmar.

— Jag är säker på att pappa och farbror skola ut på långtur med slupen, — sade Verner ifrigt, — jag har hört dem tala något om Skäri-öarna.

— Ack, om vi finge följa med! — utbrast Anni. — Jag som just har längtat efter något äfventyrligt!

Tre hjärtan klappade af längtan och väntan vid middagsbordet. Anni var utsedd att föra ordet, eftersom hon var den modigaste. Men så rädd var hon att få ett nekande svar, att frågan fastnade i halsen.

— Walle, — sade pappa och strök sig om mustascherna med servietten, — vi taga väl några dagar på oss?

— Som du vill, jag är förtjust öfver allt hvad du föreslår. Jag gläder mig verkligen som ett barn öfver utfärden. Men det är ledsamt, att icke hela familjen kan göra oss sällskap.

Farbror Walle vände sig till mamma och farmor.

— Åldern, åldern, — smålog farmor. — Men Gertrud kunde gärna taga sig litet ledighet.

— Nej, nej, — sade mamma, — vi två hålla hvarandra sällskap här hemma.

— *Mais les enfants?* — sade farbror Walle och såg plötsligt på pappa.

Ehuru barnen icke förstodo orden, kände de dock, att deras öde i detta ögonblick afgjordes.

Pappa såg betänksam ut, men då farbror åter igen sade något på franska med ett bedjande tonfall, utbrast han:

— Nå, så låt gå då! Flickorna få vara värdinnor och sköta om matsäcken.

Ett jubel bröt lös från klöfverbladet.

— Sch, sch, barn! Vet ni, hvad det gäller? Jo, en seglats ända till Skäri-öarna, och den som vill vara med får hvarken vara rädd för vågor eller regn.

Nej, nej, det skulle de visst icke!

Och följande morgon styrde en vitmålad slup ut från Gammelgårds strand, flög lätt med hvita vingar, bländande i solskenet, ut öfver fjärden och lyste slutligen blott som en liten punkt i fjärran, där den försvann för farmors och mammas blickar.

O, huru härligt att sitta i pappas slup och föras på vågorna långt, långt bort. Himlen var så blå, lätta, dunlika moln sväfvade fram och åter. Djupa, gröna skogar, steniga stränder, gråa och rödmålade stugor gledoförbi.

Ju längre de kommo, desto mer förändrade sig naturen. Små holmar med brunröda klipphöllar och bistra tallar, hvilka krökt ryggar för stormen, stränder med den vackraste ljusa sandbank och stora stenar utströdda i vattnet, ensliga gråa stugor och fiskebodas med upphängda nät — allt tydde på att man nu styrde ut mot skären, lämnande Gammelgårds långgrunda vik långt bakom sig.

Farbror Walle drog in den salta, friska hafsluften i fulla drag, och hans svarta ögon tindrade af glädje.

— Tösen min! — sade han och drog Anni, som satt bredvid honom, lekfullt hårdt intill sig, — är det riktigt roligt nu eller hvad?

— Aj — ja! — sade Anni och slet sig andfådd ur hans hårdhändta tag.

— Ja, det skall jag säga dig, att den här »pariser-

herrn», som Lovisa säger, sällan haft så roligt i hela sitt lif. Ser ni, barn, i Paris eller Schweiz vankas det inga seglatser ut till skärs. Och icke de här vännerna heller, — och han nickade med en trofast blick åt pappa.

Nu blef allmän rådpläging, om man skulle sätta i land för att dricka kaffe, eller om man skulle spara landstigningen till middagen.

— Åh, vi ha det så präktigt här, pappa, — sade farbror Walle. — Vi bedja de små värdinnorna servera oss i båten.

Och de små värdinnorna voro icke litet stolta och viktiga öfver sin värdighet. Med beskäftigaste min togo de fram mammas kaka och kände efter, om kaffepannan verkligen hållit sig varm i sin vadderade korg.

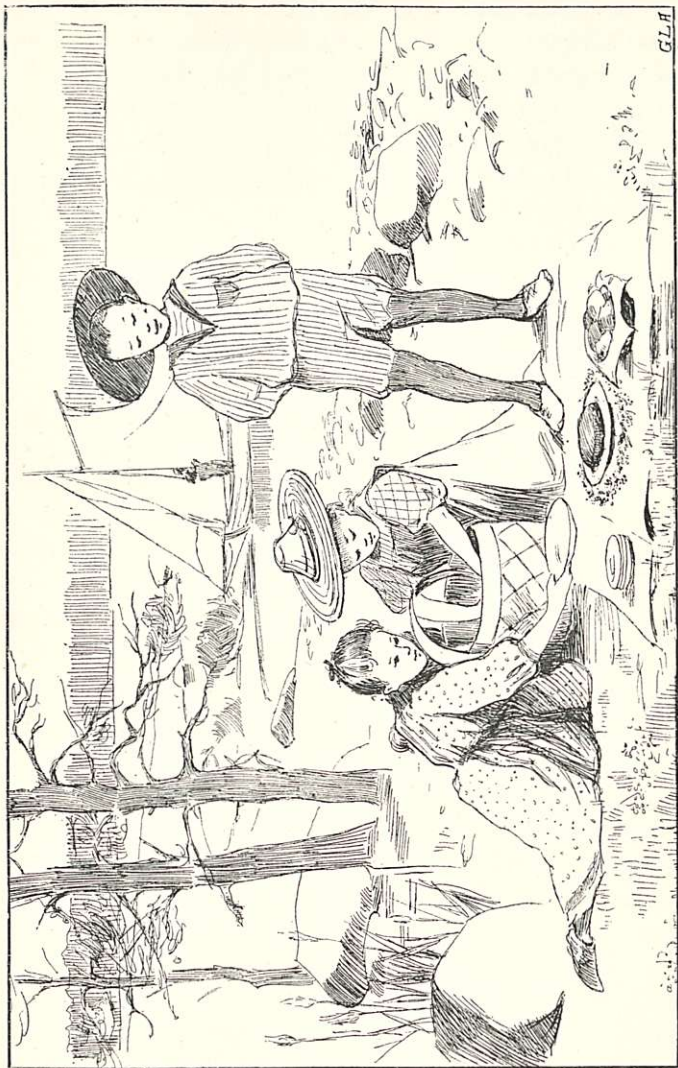
Jo, pappa och farbror Walle sade, att det smakade ypperligt.

Till middagen landade de vid en liten vik med det klaraste lugna vatten och den allra finaste hvita sandstrand, på hvilken hafstången låg gulbrun och torkade i solskenet.

— Hej, — skrek Verner och tog ett långt, manhaftigt skutt ur båten, innan pappa ännu fastgjort den vid en väldig sten.

Han skulle nog haft lust att genast begifva sig på ströftåg, men pappa gaf honom genom en blinkning till känna, att det var hans oafvisliga plikt att hjälpa värdinnorna. Själf gick pappa och farbror att taga sig ett bad i de salta hafsvågorna.

Det blef ett kånkande med korgar och kannor. På den släta, barrhala marken, där lingonriset stod med röd kart, dukade man på en hvit servett den rara middagen, som bestod af köttbullar, fläskpannkaka och allehanda andra goda saker. I en liten porslinsburk

GLA

På den släta, barrhala marken dukade man.

hade mamma lagt vinbärsgelé, som skulle serveras till köttbullarna. Och det allra raraste var en gräddkaka med hallonsylt, som Anni garnerade med gröna blad.

Åh, hvad maten smakade makalöst! De små värddinnorna voro dock så artiga, att de knappt gånvo sig tid att äta, förrän pappa och farbror Walle blifvit upp-passade.

Så begynte diskningen, och det var litet konstigt att få tallrikarna väl rena utan hett vatten. Men Verner förklarade ädelmodigt, att han skulle göra upp eld och värma vatten. Sedan kunde flickorna koka kaffe med detsamma.

— Men ... hvad ... gör farbror Walle? — utbrast Minna och stannade bestört med tallriken halftorkad.

Farbror satt med ett skrin på sina knän och ett litet bräde uppslaget framför sig inuti skrinet. Hans ena hand höll en underlig skifva, hvarigenom tummen var träd, och hvaruppå syntes en massa små färgklickar; den andra handen blandade med en pensel färgerna på skifvan och målade så på det lilla brädet med snabba tag. Ögonen voro spändt fästa på dem alla tre, Anni, som krupit fram till vattnet och sköljde kopparna, Minna, som stod och torkade, och Verner, som blåste på elden.

— Stilla ännu några ögonblick! — sade farbror. — Anni, rör inte foten! Så där ja — åh, hvilka präktiga ställningar, och hvilket lif i färgen!

De vågade knappt andas. Skulle de bli målade på en tafla?

— Nå, nå, — skrattade farbror, — tag det icke så förfärligt allvarsamt! Rör på dig, du Verner, den lilla skissen börjar bli färdig.

Ack, så trefligt det såg ut! Alla tre barnen voro

som framtrollade på det lilla brädet, och fastän målningen var full af klunsar och streck, så kände man så utmärkt bra igen hvarenda en, i synnerhet om man såg skissen ett stycke på afstånd. Hade man förr beundrat farbror Walle, så beundrade man honom från denna stund ännu mera.

Sedan kaffet efter många missöden ändtligen blifvit kokadt och sett ut som sump, drogo både Verner och flickorna af sig skor och strumpor och tassade under skrik och skratt omkring i den heta sanden med bara fötter. Så ut i vattnet och därpå upp igen. Det kittlade så skönt, när den fuktiga foten dök ner i sanden, ja, de satte sig alla tre ner på marken och öste öfver hvarandras ben, så att sanden yrde.

— Håll, håll! — ropade pappa, — nu kan det vara nog! Vi ämna oss till det höga berget där borta för att se på utsikten. Hvem kommer med?

Det blef ett ganska mödosamt klättrande. Pappa skar åt sig en »alpenstock», såsom man brukade i Schweiz på alpvandring, och de öfriga redde sig så godt de kunde. Pappa tog Minna om hand, farbror Anni; Verner ansåg det gå sin ära för när att behöfva hjälp, och verkligen var icke han den förste, som stod där uppe på toppen!

Nu hade alla nått målet, flämtande och varma. Anni var den första, som ropade till:

— O, så vackert, så vackert, pappa! Har pappa någonsin sett något så vackert?

Ja, där låg en bit af deras fosterjord framför dem i all sin sommarfägring. Långt, långt — så långt ögat kunde nå — glittrade det högblå, finkrusiga vattnet i solglans, och på holmar och skär lyste den hvita sanden som ljusgula skinande band med en blånande skog

ofvanom. Och längst bort flöto himmel och haf ihop -- hafvet, det underbart lockande, trolska hafvet, som fannade fjärran länder och vinkade unga hjärtan att draga ut på upptäcktsfärd.

Farbror Walle stod tyst. Han sträckte ut handen men fick icke fram ett ord.

— Robert! — hörde Anni honom säga halfhögt, — detta är *mitt* fädernesland.

Alla tre barnen erforo en mer eller mindre högtidlig känsla, en jublande, upplyftande känsla af att detta var deras eget land, att det tillhörde dem, att de älskade det.

— Ja, vårt Finland är skönt, — sade pappa och tog ett djupare andetag. — Barn, vi vilja arbeta och sträfva för vårt fosterland, icke sant? Ty näst det himmelska är detta vårt jordiska mål.

Det var en stund, som barnen alltid ihågkommo. Den härliga taflan i sommarljus och sommarsol brände sig fast i deras minne för hela långa lifvet.

När den lilla skaran hunnit ned till stranden och stigit i slupen, var det redan afton. Ett varmt rött skimmer drog öfver talltopparna, färgade strandstenarna gulröda och brann som gyllene punkter i några små stugfönster på holmen midt emot. Och så försvann solen ned bakom trädtopparna.

Pappa drog fram sitt sjökort, bredde ut det på knäna och sade:

— Jaha, jag var nästan säker på, att det skulle finnas folk där. Till Granholmen styra vi alltså ännu i afton och ligga där öfver natten.

Och så bar det åter ut till hafs. Skymningen föll på, natten begynte tända sitt stjärneljus. O, det var något underbart skönt att ligga på båtbottnen, där

pappa bäddat åt barnen med schalar och dynor, och se endast den oändliga stjärnhimmeln öfver sig. Det var nästan som om man icke varit på jorden. Månen hade gått upp som en stor, gulröd boll men blef alltmera glänsande och klar, ju längre den steg upp på himmeln. Och stränderna, som de gledo förbi, mörknade mer och mer; snart sågo de spöklikt svarta ut.

Minna låg och tänkte, att det var så underbart, att Gud, som rådde öfver de där oräkneliga stjärnevärldarna, skulle komma ihåg hvarje litet barn. Tänk, om han icke brydde sig om människorna — en rysning genomlade henne. Men i samma ögonblick ljöd från farbror Roberts läppar friskt och frimodigt ut i luften: »Tryggare kan ingen vara än Guds lilla barnaskara.»

Minna blef så glad igen, att hon kände, huru blodet steg uppåt och glödde i hennes kinder. Farbror Walle satt tankfull och tyst.

Vinden hade mojnadt af, och på små skvalpande vågor fördes slupen sent omsider till Granholmen. Pappa spejade efter stugan. Ja, där upptäckte hans vana öga konturen af ett tak med skorsten, som tedde sig svart mot den ljusa natthimmeln. Det gällde att, sedan slupen väl blifvit fastgjord, trefva sig fram i mörkret på den obekanta marken. Men pappa var snart på det klara med vägen, och så tog han Anni och Minna i hand; Verner gick med farbror Walle.

Pappas knackning på fönstret besvarades af en gammal darrande röst: »Hocko ä' hä?» *

Och då pappa förklarade, att det bara var Gammeldårdspatron med sällskap, blef ingen svårighet att bli insläppt. En gammal linkande gubbe med tofvigt hår tog emot dem och sade, att hans sondotter snart skulle

* Hvem är det?

bestyra om nattkvarter, men herrskapet skulle få hålla till godo med bodan, ty kammaren var icke i ordning.

Efter några minuter kom en tolfårs flicka nigande emot dem och skuttade med flinka fötter tvärs öfver gården till bodan, som hon öppnade. Skyndade därpå in i stugan, hvarifrån hon kånkade sängtäcken och dynor, hvilka hon mycket beskäftigt bredde i rad på bodgolfvet.

— Herrskapet får nu ursäkta, — sade flickan och pekade på flere hvita fårskin, som lågo där i brist på bolster, men — hon skrattade — vi har nu inga annat ti bjud fint folk opa.

Så neg hon godnatt och skyndade in, sedan hon nyfiket sett efter de båda flickorna.

Så muntert och äfventyrligt! De tittade alla omkring sig. Här hängde gammelfars, gammelmors och Majas helgdagskläder, där ullgarnet och kardorna, och här stodo väfstolen, spinnrocken och kofferten med gammelmors linneförråd.

Farbror Walle sade sig aldrig ha upplefvat något dylikt. Och alla lade sig påklädda på golfvet i syskonbädd, Anni med Minnas hand i sin, och somnade sött och godt.

ELFTE KAPITLET.

Äfventyr på seglatsen.

Ididigt följande morgon vaknade Anni och hade all möda att få klart för sig, hvar hon befann sig.

Ett kyligt luftdrag kom henne att svepa täcket bättre om sig. Då fick hon ögonen på ett litet skimrande föremål nere vid dörren. Det blänkte som guld. Måne det var en skatt, som skraddarfar hade talat om? Ja, visst var det en guldslant!

Anni väckte sakta Minna, och med häpnad, undrande ögon lågo de och betraktade sitt fynd utan att våga röra på sig och taga i det. Slutligen var dock Anni ur stånd att längre behärska sig. Hon kröp till dörren och grep tag i det blänkande guld.

Hvad! Anni vände sig om till Minna med ett så snopet uttryck, att Minna genom sitt skratt väckte de andra. Guldslanten — vet ni hvad det var? Jo, solskenet, som lyste genom det lilla runda råtthålet i bodans dörr.

Frisk var morgonen ute på den lilla holmen. Dagen blänkte i gräset, blank låg fjärden, fågelsång och kvitter ljödo oafbrutet från de enstaka träd och buskar,

som funnos. Pappa och farbror togo sina metspön och försökte sig på abborrmete vid berghällen. Det nap-pade bra. Stora, präktiga gossar, som pappa sade, dro-gos upp och lämnades åt den lilla värdinnan på stället att kokas till frukost för både husfolk och gäster. Ty det var Maja, som för tillfället var farfars hjälpreda; hans gamla hustru var bortrest till sin gifta son men skulle snart komma hem igen.

Anni hviskade något i pappas öra, och det måtte ha varit ett gynnsamt svar hon fick, ty hon stökade ifrigt i matkorgen och bjöd sedan ett och annat godt därur åt gamla farfar och hans Maja.

Så togo de farväl, och som en förlig vind spände seglen, styrde det lilla sällskapet snart ut på den öppna fjärden.

— Nu närma vi oss Skäri-öarna, — sade pappa. — Där är jag väl bekant; jag har bott där flere somrar i en bondstuga som ogift. Nu har jag icke på många år hälsat på mina vänner.

När de stigit i land vid en rödmålad fiskebod ute i vattnet och varsamt vandrat på de något osäkra plankorna till stranden, kom en ung, rödkindad kvinna emot dem med ett barn på armen.

— Nej, se rektorn! — ropade hon med ett gladt leende. — Nu blir då mor riktigt lycklig.

— Stig in och gör bekantskap med en af mina bästa vänner! — sade pappa åt farbror Walle.

Inne i den rymliga och prydliga stugan satt en liten mager gumma på bänken vid fönstret. Hon stic-kade strumpa, men Anni märkte genast, att hon hand-terade stickorna på ett mycket konstigt sätt.

Vid pappas åsyn gaf hon till ett litet utrop af förnöjelse.

— Åh se, vår herr rektor! — utbrast gumman och nickade med det blidaste löje, medan strumpan sjönk ner på hennes knä, — det var då en välsignad syn.

Pappa gick fram till henne och tryckte vördnadsfullt hennes händer.

— Nå, hur står det till, kära mor Stina?

— Åh, — sade gumman, och hennes skrynkliga ansikte sken af stilla frid och glädje, — min himmelske Fader är nådig och god som alltid. Ser herr rektorn, huru bra det ännu går för mig att ta några steg.

Och hon reste sig mödosamt upp, flyttade med tillhjälp af armarna en stol framför sig och begynte så, med armarna hvilande på karmen, långsamt vicka sig fram öfver golfvet. Och då sågo barnen och farbror Walle, att af hennes fötter voro endast stumpar kvar, likaså af händerna. Men det gamla, tärda ansiktet sken som en ängels. Hon såg upp på pappa med sin lyckliga blick.

— Ja, herr rektor, så nådig mot mig är min himmelske Fader. Värken är icke heller längre så svår, bara någon gång om nätterna.

Anni och Minna kände, huru tårarna höllo på att stiga dem i ögonen. Och på samma gång var det, som hade en känsla af blygsel kommit öfver dem. Huru ofta hade de icke knotat öfver småsaker!

Huru vänligt den gamla gumman hälsade på farbror Walle och barnen! De skulle naturligtvis dricka kaffe och hålla till godo med hvad huset förmådde. Hennes gifta dotter passade upp, och det var ett nöje att se, huru vänliga mor och dotter voro mot hvarandra.

Men pappa var väntad och efterlängtd i hvarje

stuga på ön. Verners bröst svällde af stolthet. Nej, ingen i världen hade en sådan far som han!

I den bondgård, där pappa bott, något afsides från de öfriga stugorna, skulle de nödvändigt äta middag. Vårdinnan hade dukat fram det bästa hon förmått, stora fat med skinka och salt fisk, potäter och ägg, och visst gjorde gästerna heder åt anrättningarna, ty mjölk-kannan måste ett par gånger fyllas, och på de flesta fat hade man »gjort vackert väder».

Som pappa och farbror Walle ämnade spatsera omkring till några vackra utsiktsplatser, fingo barnen lof att leka på egen hand, blott de icke aflägsnade sig alltför långt.

En gammal omkullstjälpt, mossbelupen båt på ängen väckte deras intresse, och på den reste de rundt kring världen. Och sedan de tröttnat härpå, spatserade de ned till stranden, där den hvita sanden lyste i eftermiddagssolen. Där såg en smula ensligt ut. Den gamla fiskarstugan hade hänglås för dörren; annars hade de nog tittat in och begärt vatten. Vid stranden låg en enda båt, en nyss tjärad liten ekstock.

— Flickor! — utbrast Verner efter ett ögonblicks tvekan, — vet ni hvad, vi ro ut ett litet tag, det vore vådligt roligt.

Anni och Minna sågo på hvarandra. Det var obeskripligt lockande, men de hade en känsla af att pappa skulle ogillat det.

— Seså, fundera inte! Pappa kan ingenting ha emot, att vi roa oss litet. Och så är det ju nästan lugnt. Jag svarar för hela saken.

Flickorna gånge med sig. Hvad skulle det också göra, om de några minuter gled ut på vattnet i den nya, säkra båten; de hade ju lof att leka här i närheten.

O, så roligt att af de små krusiga vågorna föras ut på den blå fjärden med de vackra holmarna. Det var visst meningen att ro endast ett par tag, men hur det var, kommo de allt längre ut.

— Nu får jag ro, — sade Anni.

— Åh nej, — sade Verner lugnt, — sitt du bara stilla, jag är nog den vanare af oss två.

Detta var retsamt. Alltid skulle han vara en sådan där kaxe, som envist gjorde hvad han ville och icke brydde sig om andras tycken.

Hon steg upp och skulle taga årorna. Men så blef det en strid, och utan att de visste ordet af, flöt den ena åran där borta på vattnet.

Nu var det icke tid att strida. Verner plaskade och bråkade med sin ena åra allt hvad han orkade för att nå den andra, men förgäfves. De små krusiga vågorna förde den allt längre och längre bort. De hoppades i det längsta, att åran skulle skvalpa mot någon af de många holmarna; men nej, den vek om udden där borta och flöt utåt hafvet.

Villrådiga stirrade alla tre på hvarandra. Hvad var att göra? Annis mungipor drogos på ett betänkligt sätt på sned, men Verner, hvars hjärta hårdt dunkade af förskräckelse, utbrast barskt:

— Seså, lipa inte! Om du inte börjat bråka med mig, så hade ingenting händt!

Minna tog den gråtande Anni i försvar och började ropa af alla krafter, hvori äfven de andra instämde. Men som vinden låg utåt, hördes icke ett ljud till stranden.

Emellertid drefvo vågorna småningom båten mot en röd klipphäll, och med ett utrop af glädje klevvo de alla i land och drogo upp båten. Missämjan var helt

och hållet glömd. Hade icke den där obehagliga känslan af olydnad hängt öfver dem, så skulle hela äfventyret ha varit utomordentligt lockande, ty vädret var härligt, och eftersom de hade andra stranden i synhåll, borde de väl till slut på något sätt kunna göra sig bemärkta.

Den lilla holmen var en riktig sagans ö. En härlig skog med höga berg utbredde sig öfverallt, stranden böjde sig i otaliga små vikar och bukter. Och hvad som var ännu bättre, där stack upp en skog af dignande hallonbuskar.

Medan barnen plockade och åto, brydde de sina hjärnor med huru de skulle komma därifrån. Om Verner bara hittade ett bräde, som han kunde forma till åra! Ty knif hade han vid sidan som en stor karl. De sökte och spejade alla tre, men förgäfves.

Solen begynte luta åt sin nedgång. Där borta sjönk den ner i det stora vida hafvet, som de kunde se från klipphällen. Och blåsten tilltog, himmelen mörknade.

Då smög sig en stor oro öfver de tre barnen. O, huru skulle det gå! Tänk, om de måste bli allena här öfver natten. Tänk, om ingen någonsin skulle finna dem. Tänk, om de skulle dö af hunger! O, hvad skulle mamma säga, om pappa och farbror Walle komme hem utan dem! Det vore förfärligt. Stackars pappa, hvar sökte han dem nu?

Anni och Minna kröpo tätt ihop, skälfvande af ångest, snyftande och gråtande. Verner stod med sammansnörd strupe och såg, såg bort åt stranden, hvarje ögonblick väntande att få se folk komma till hjälp. O, där rörde sig flera mörka punkter. Det var säkert pappa och farbror Walle.

Och bedjande och ropande ljödo ångestskrin ut i

natten, men de kväfdes af den starka blåsten långt innan de hunnit stranden.

Nej, det här var outhärdligt! Verner kastade sig framstupa på klipphällen och snyftade hejdlöst. Han kunde icke mera behärska sig. Var det icke han, som var skulden till alltsammans? Skulle de stackars flickorna också få lida för hans skull? Måhända hade han fört dem alla till en grym död.

Han tog blusen af sig och svepte om Anni och Minna, som hackade tänderna af köld och ångest. Därpå knäppte han högtidligt ihop sina händer och sade:

— Vi skola alla bedja till Gud. Han brukar ju hjälpa i all nöd, säger mamma.

— Kära, snälla Gud! — kom det afbrutet och darande, — vi äro här alldeles allena på en holme om natten. Hjälp oss, hjälp oss, käre snälle Gud, så att vi komma hem, och förlåt, att det var jag, som lockade flickorna!

— Och förlåt, att vi alla varit olydiga! — snyftade Anni och Minna.

Verner trefvade i fickan efter sin näsduk och fick tag i en tändsticksask, som han använt för att göra upp elden vid middagen i går. Och i samma ögonblick gick ett ljus upp för honom, och han utstötte ett glädjeskri. De skulle tända upp eld på klipphällen, så måste de bli bemärkta!

— *Eld — eld!* — ljud från mun till mun där borta på stranden. Allt folket var uppbådadt; man hade genomströfvat skogen och nu först kommit underfund med att båten var borta, sedan fiskaren själf kommit hem från staden. Båtar anskaffades, man störtade till årorna och landade i skummande vågor vid den röda klipphällen. Ingen hade vågat tro på en så

Anni och Minna kröpo tätt ihop, skälfvande af ångest.

lycklig utgång; det var därför under svallande tacksamhet pappa tryckte det vilsekomna klöfverbladet till sitt bröst.

— Gud vare lof — Gud vare lof! — ljöd det från pappas läppar. Men karlarna sågo på hvarandra och menade, att det var »en styfver pojke», den där rektorns Verner. Hade han icke tändt elden, hade de fått söka natt och dag.

— Det var Gud själf, som stack den där tändsticksasken i hans ficka, — hviskade Anni och kröp med en ljufvig känsla af trygghet till sin pappas bröst.

Dagen därpå regnade det. Barnen voro visst också trötta och medtagna efter nattens ångest, men som pappa var orolig för mammas oro, gick det icke an att dröja längre.

Det klarnade fram på förmiddagen, och så styrde Gammelgårds hvita svan hemåt från Skäri-öarna.

Barnen sutto alla tre väl ombonade trots sommar-dagen, ty det blåste friskt och pappa var rädd för den sista nattens följder. Anni och Verner hade redan repat sig något, men Minna satt blek och trött, och en brännande längtan efter hennes mamma hade kommit öfver henne. Farbror Walle, som väl märkte hennes nedslagenhet, hittade dock på råd. Han drog ner sin slokiga filthatt öfver öronen, satte händerna för munnen och —

— Nej fy, en katt, som jamar! — ropade Minna och sträckte sig fram mot båtanten.

Verner brast ut i skratt. Flickorna måste snopna skratta med.

Nu begynte en hund skälla, ömkligt som en liten rädd knäracka; nu morrade den, tjöt ursinnigt och utstötte ulfvaläten; så sprang den under ljudligt skall i skogen.

Och helt plötsligt pep en liten råtta, hvarpå en flock kor började råma och en tjur böla.

Minna skrattade så hjärtligt, att tårarna kommo i ögonen. Djurlätena fortforo utan afbrott.

— Nej, snälla farbror, sluta upp! — skreko Anni och Minna andlösa och blossande röda, medan de höllo sig för magen.

Då satte farbror lugnt sin hatt till rätta, som om intet händt, och begynte sina reseskildringar. Han berättade om sina vandringar uppe bland alperna, huru »alpglöden» flammade uppe på de hvita topparna, huru de små grönblåa sjöarna lågo djupt, djupt nere som mörka fläckar, huru barnen körde sina getter tidigt om morgonen upp på bergsslutningarna, där de stodo och afbetade gräs vid bråddjupets brant; huru den stora postvagnen med fem hästar för drog upp i alperna på hvita slingrande landsvägar — o, det var så roligt att höra. Anni och Minna kröpo tillsammans på slupbotten, Verner satt bredvid farbror med ögonen oafvändt seende upp i hans ansikte; alla glömde de tid och rum.

— Det friskar på, — sade pappa vid styret. — Walle, vill du hjälpa mig med skoten!

Hu då — flickorna sågo en smula häpna ut. Mörkgröna ilar kommo flygande öfver vattnet, hvita vågkammar fräste omkring båten och kastade stänk långt in öfver relingen.

Som vinden svängt sig ofördelaktigt, måste de kryssa och vända midt ute på de stora fjärdarna i vågor, som kommo direkt från hafvet. För hvarje gång pappa ropade sitt bestämda: »Fira... skot an!» till farbror, och båten ett ögonblick stod stilla i de djupa vågorna för att därefter skjuta ny fart, höllo flickorna andan af

rädsla, fastän de icke vågade visa den. Verner, som satt trygg bredvid farbror och pappa, försökte visa sig mycket likgiltig, ja till och med road, men Anni märkte nog, huru det var fatt.

— Vid bergsudden där få vi förlig vind, — sade pappa belåten, — och så bär det af som en pil. Jag hoppas vi skola vara framme vid 8-tiden.

Ja, det voro de, till och med förr, men så hade den sista delen af resan gått med sjungande fart. Holmar, träd och stränder hade formligen flugit förbi dem, båten kastades framåt med ett ryck af de höga vågkammarna, ja, det kittlade i magen alldeles som då de sutto i gungan där hemma.

Flera gånger hade pappa lagt i lä bakom en holme för att pumpa ut allt vatten, som båten tagit in. Våta voro de alla. Men därför kändes det också skönare än någonsin att vara hemma.

När hela familjen åter satt församlad vid tebordet och barnen sågo farmors gamla vänliga ansikte nicka emot sig och mammas flinka händer servera vid teköket, ack, då kändes det så innerligen godt. Och sällan hade barnen så förstått att vara med om pappas tacksägelse för Guds nådiga beskydd, ty de hade själfva på ett oförgätligt sätt erfarit det.

TOLFTE KAPITLET.

Besöket på Strömkulla.

Nu hade barnen haft alldeles för många fridagar, tyckte mamma. Och så satte hon dem till arbete. De skulle alla få rensa i trädgården och sedan hjälpa till med att plocka och snoppa krusbär. Det förra var en riktig pina för Anni, men det senare gick som af sig själf.

Hon stod och tänkte på, huru underligt det ändå är här i världen, att somliga saker äro så innerligt trefliga och somliga alldeles tvärtom.

Hvarför kunde man inte få göra bara det, som var trefligt? Och så föllo tankarna på ett ord, som hon icke riktigt förstod. Hvad menades med att försaka sig själf? Hon trodde nästan, att det var att ge bort någonting, som man tyckte om, och i dag morgse hade hon också valt ut det minsta ägget från porslinshönan på frukostbordet och gifvit Verner ett större.

— Hvad är det Anni filosoferar öfver? — frågade pappa, som såg henne stå fundersam framför krusbärsbusken.

— Jag tänker bara, — sade Anni och började plocka med fart.

— Och hvad tänker barnet mitt? — frågade pappa leende.

Anni tvekade.

— Jo, — sade hon till sist, hvad är det, pappa, att försaka sig själf?

— Det är att gärna afstå från sin egen vilja och sitt eget nöje för andras skull. T. ex. när en viss liten flicka gärna hjälper sin mamma med någon syssla, fastän hågen står till lek och lust med de andra.

— Får man då icke ha roligt också? — frågade Anni med blossande ansikte. Hon kom nog ihåg, huru ovillig hon varit att duka i går, när Lovisa gått till byken.

— Jo, visst får man det. Man får så hjärtligt tacka för alla glada, goda stunder, men se, min flicka, det är en hemlighet med den där försakelsen; ju villigare man är att afstå från sig själf, desto roligare har man.

Anni hängde hufvudet.

— Det är så konstigt, — suckade hon.

— Men ju mera vi hålla af Herren Jesus, desto lättare går det. Är det icke roligt att tänka, då du gör något: för min mammas skull och för min käre Frälsares skull?

Pappa blef bortkallad, och Anni fortsatte att plocka. Det dröjde länge, innan den stora trädgårdskorgen blef full; hon höll på att tröttna. Men nej, hon ville hålla ut, Gud skulle hjälpa henne. Och när mamma med förvåning såg hennes rågade korg och berömde hennes flit och ihärdighet, klack det till af glädje i hennes hjärta. Sällan hade belöningen, som nu vankades, en

kopp té med nybakade rara mandelbullar, smakat henne så godt.

* * *

— Bånen, bånen! — ropade Hannes från bakgården till klöfverbladet, som hade storstädning i Annis koja, — rektorskan ropar efter er!

Och när de alla tre rusade upp till byggningen, sade mamma, att de skulle skynda att kläda om sig, ty pappa hade beslutit, att man i dag skulle fara till Strömkulla, eftersom vädret var vackert.

Det var gentilt! Nu skulle också Verner få tillfälle att första gången profva sina nya sjömanskläder, hvilket han så länge önskat.

När vagnen körde fram, blef det fråga om hvem som finge sitta på kuskbocken, den allra bästa platsen i barnens tycke. Anni höll just på att skrika: »Låt mig, låt mig»; men så sade hon ädelmodigt:

— Nå, Verner kan få den äran, eftersom han är pojke.

Och så rullade vagnen och trillan åstad. Farmor var med, det var ett särskildt nöje för dem alla.

Farmor ville gärna råka sin ungdomsvän, den gamla friherrinnan på Strömkulla.

Genom den långa lindalléen åkte de upp till det gamla stenslottet med sina mörknade bronsriddare, som höllo vakt vid dörren; ute på gårdsplanen spelade en präktig vattenkonst.

Här var mycket för Minna att se och beundra. Ekorren, som sprang på rulle och med runda ögon plirade ut ur sitt bo i den stora nätburen, de fyra små flickornas välskötta blomsterland, potatistäppa och lekstuga, deras dockor, leksaker och taflor på väggarna.

För Anni däremot kunde intet kärare tänkas än att få syssla med de små pysarna, Tor och Per. O, så söta de voro! Hon kysste om och om igen deras knubbiga små händer och runda nackgropar. Hon uppbjöd all sin fintlighet för att narra dem att skratta, hvilket lyckades öfver förväntan. Och när hon fick lof att bära lilla två-årige Per i sin famn, kände hon sig stolt och lycklig som en kung. Och den kom åter öfver henne, denna brinnande önskan att få bära en liten syster eller bror i sina armar, mata honom, lulla honom, kyssa honom, pyssla om honom på tusen sätt. Hon tyckte Strömkulla-flickorna voro afundsvärdt lyckliga.

Uppe i gamla friherrinnans salong serverades kaffet. Här såg utomordentligt fridfullt och hemtrefligt ut. Alla möbler voro i en vacker gammaldags stil, och en massa små rosenbarn stodo i krukor i fönstren. I soffan satt en vördnadsvärd gammal fru med ståtlig hållning och silfverhvitt hår, prydt af en fin, hvit, pipad mössa. Anni hviskade åt Minna att kyssa henne på hand, ty det gjorde alla, små och stora.

Sedan man druckit kaffet, som serverades från en blänkande kokare af gamla friherrinnans egen hand, spatserade alla ut i den stora, vackra parken.

Barnen tittade in i stall och fähus och valde slutligen vagnslidret till lekplats. De kröpo upp i vagnar, kärror och slädar och kuskade storstätligt omkring.

— Jag skulle ha lust att försöka vara lindansare, — sade Verner och pekade på tistelstången till en hög gammaldags vagn med vapen på dörrarna.

— Försök! — skrattade flickorna, — men du vågar inte.

— Vågar! — sade Verner försmädligt och drog af skorna, — jag skulle inte våga!

Och bäst han skrytsamt balanserade af och an och svängde sig i de fördelaktigaste ställningar, så att de granna knapparna på byxor och tröja riktigt skulle synas, gjorde han kullerbytta och ramlade ned. Det såg nu icke farligt ut, och flickorna skrattade af full hals, men eftersom Verner förblef sittande, sprungo de förskrämda fram.

— Hjälp upp mig! — skrek hjälten och sträckte fram armarna.

Då sågo de alla, att han satt i ett stort fat med en mörk smörja, och Ella, den äldsta af Strömkullaflickorna, skrek, kiknande af skratt:

— Han har fallit i pappas fernissa!

Och alla sex flickorna till att draga och hala, stönande och skrattande.

— Det var just lagom att skratta åt, — tyckte Verner. Satt han icke fast som flugan i spindelns nät, — och hans nya byxor sedan!

När han äntligen blifvit förlossad från den sega fernissan, måste han undergå en grundlig toalettförändring. Inspektorns fru kom med ett par af sin gosses byxor, och något flat och snopen sällade sig Verner åter till flickorna. Det förtretligaste var, att hvart han än gick och rörde sig, drogo människorna på munnen åt honom. Och mamma såg icke alls belåten ut.

— Här är persikohuset, — sade Ella och visade på en liten byggnad med glastak. Alla barnen stego in. Åh, det var något vackert! I midten af växthuset stod ett träd, hvars yfviga grenar voro ledda från golf till tak längs ett fint rutverk af trä. Och ibland de gröna bladen gömde sig sammetskindade, gröna och rödgula runda frukter, hvilka smakade ypperligt.

Farmor och gamla friherrinnan kommo också gående. Det var en vacker syn att se dessa båda älskvärda, hvithåriga gamla tillsammans. De slogo sig ner på en bänk och beundrade trädet.

— Tänk dig, Charlotte, — sade gamla friherrinnan och vände sig till farmor, — detta persikoträd har sin särskilda historia. Du minns, att vi som nygifta reste till Italien, där vi bland annan härlighet njöto af söderns sköna frukter. Särskildt voro persikorna min mans älsklingar. Och vet du, många år efteråt upptäcker jag i botten af min koffert en kärna. Jag sätter den på måfå, — och här ser du trädet. De första hjärtbladen hade just hunnit utveckla sig, då min man dog. För honom inneburo de en underbar påminnelse om uppståndelsen.

— Ja, — sade farmor med ett soligt leende och nickade, — uppståndelsens stora hemlighet.

I samma ögonblick flög en aning genom Minnas själ. Nu förstod hon: kroppen, som lades ner i jorden, var fröet eller kärnan — det skulle växa en underbart vacker ny kropp ut därifrån likasom persikoträdet ur den förmultnande kärnan. Det var som hade Gud själf hviskat det åt henne.

Farbror Walle hade på enträgen uppmaning tagit gitarren med; gamla friherrinnan var så road af musik. Och i den stora ljusa salen, där höga cypresser stodo i krukor längs väggarna och gamla porträtt tittade ner från sina ramar, och där en väldig glaskrona spred sitt strålände sken, spelade och sjöng farbror Walle sina vackraste sånger. Barnen från Gammelgård kände sig stolta öfver den uppmärksamhet, som ägnades deras gäst.

På hemfärden somnade Anni i mammas famn. Då hon i drömmen lät höra en djup suck och ett oredigt mummel, och mamma lutade sig ned för att uppfånga orden, hörde hon med ansträngning: »Ack, det är icke min syster — jag har ingen.»

TRETTONDE KAPITLET.

Främlingen reser. — Ledsamma händelser.

Farbror Walle begynte tala om sin resa. Han hade redan dröjt alltför länge här i sina släktingars tycke. Men själf sade han, att han på många år icke upplefvat en så lycklig tid. Och så fångade han alla tre barnen, som råkade vara i närheten, i sina kraftiga armar och drog dem intill sig, lutade sig ner och frågade, om de icke blifvit trötta på en så besvärlig gäst. Men de klängde sig fast vid hans hals och hans armar och kramade honom med det grundligaste eftertryck och skreko *nej, nej, nej!* i hans öron, så att han skakade dem alla ifrån sig, hoppade upp på stolen och försvann, vig som en ål, ut genom det öppna fönstret.

Alla barnen efter, och så gick vilda jakten mellan syrenhäckar och längs trädgårdsgångar.

— I dag bjuder jag herrskapet på körsbärsnedtagning, — sade mamma med en artig bugning vid middagsbordet; — Verner, spring du och bestyr om att vi få trädgårdsstegen.

När det lilla sällskapet i sakta mak kom fram till körsbärsskogen, skyndade Verner emot dem, ifrig och blossande af harm.

— Mamma! Elakingen har tullat det bästa trädet, — utbrast han. — När jag kom med stegen, kröp en gosse under buskarna och började springa så fort benen buro honom. Han hade någonting i sin mössa.

Barnen sågo, huru ondt den underrättelsen gjorde mamma. De visste, att hon icke sörjde sina förlorade körsbär utan öfver elakingen själf. Emellertid försökte hon vara glad och munter med de öfriga, lät barnen styra ut sig med granna, röda körsbärshängen öfver öronen och klippte de raraste bären åt farmor, som satt i en trädgårdsstol och småleende såg på.

Men samma kväll gick hon till skraddarns.

Viktor ämnade smyga sig bakom stugan, när han såg mamma, men hon höll fast honom vid rockknappen och uppmanade honom att tala sanning.

— Nej, — sade han envist, under det blicken irrade omkring, — nej, de' ha' int' vari' jag. — Och så slet han sig lös och försvann till skogs.

Skräddarfar, som satt hemma och sydde kläder åt Verner till hösten, suckade så djupt och tungt, som ville hans klena bröst sprängas.

— Ja, ja, Gud sig förbarme öfver den bortbytingen! Nu kunde vi ha det så bra; Lisa, min gumma, springer int' omkring som förr; hon ä' blefven så beske'lig, se'n gossen ble' dö'.

Och så suckade han åter lika tungt.

Viktors beteende uppväckte stor harm och ovilja hos klöfverbladet. I synnerhet kunde Verner icke gifva honom nog skarpa namn. Det eländigaste var att ljuga som en feg stackare.

*

*

*

En dag i medlet af augusti packade farbror Walle in sina saker och sade farväl. Aftonen förut hade han med sin vanliga beredvillighet sjungit sina vackraste sånger för farmor, och till sist kom hennes favoritpsalm helt oförmodadt. Och när han vördnadsfullt kysste hennes hand till godnatt, hörde Anni honom hviska:

— Tack, fru doktorinna, för allt! Jag hoppas utsädet skall bära frukt.

Men hvad det var för ett utsäde, kunde hon icke förstå.

Det skulle ha varit ett mycket tungt afsked, om icke farbror Walle lofvat skriva till barnen från Paris, och om han icke lofvat att möjligen återkomma nästa sommar. Ja, han hade till och med sagt, att det vore hans önskan att i en framtid få flytta tillbaka till sitt eget land. Och då skulle han bjuda hela klöfverbladet till sig, och de skulle få fasligt roligt — eller hur?

Ja — men i alla fall steg gråten dem i halsen, när vagnen rullade af och sista skymten af den hvita, viftande näsduken försvunnit bakom träden. Anni kände lust att storsnyfta, men då hon i samma ögonblick fick se Verner stå och harkla sig och grimasera på ett så till den grad lustigt sätt för att dölja sin rörelse, brast hon ut i ett slags snyftande skratt med tårarna hängande i ögonfransarna.

När de alla stego in i salen igen, målade sig en stum häpnad i hvarje ansikte, och så ljödo glada, tack samma utrop.

Midt på golvet stod på ett staffli farmors porträtt, och huru underbart likt det var! Precis som om farmor suttit framför dem i den vanliga tankfulla ställ-

ningen med de skrynkliga händerna hopknäppta i knäet och blicken så lyckligt leende.

Det hade farbror Walle målat de stunder han dragit sig undan likasom farmor för att »ta sig en liten lur».

Anni fick med ens en förnimmelse af att hennes farmor blifvit litet försummad på senare tid, och med sin vanliga liflighet ilade hon till sin gamla vän och omfamnade henne innerligare än någonsin.

— Min söta, lilla farmor! — Anni smekte ömt hennes kind.

Men ack, de kände det alla så tomt den kvällen!

Lovisa hade som förr dukat åt »pariserherrn», och den tomma platsen gjorde saknaden än större. Man väntade bara att få se hans tindrande svarta ögon och höra hans röst.

Och med särskild värme bad Anni i aftonbönen för sin käre, käre farbror Walle.

* * *

Solen hade just stigit upp grann och röd en morgon och väckt fåglarna i skogen, som tacksamt begynt drillilla allt hvad deras små strupar höllo, då Anni, Minna och Verner med tindrande ögon hoppade ut på gården.

Anni hade fått det infallet att en gång pröfva på, om »morgonstund har guld i mun», och naturligtvis voro de andra med om detta, liksom om allt nytt.

Åh, det var makalöst roligt så här tidigt på morgonkvisten. Luften så lätt och ren, gräset blänkande af millioner daggpärlor, och på bakgården mornade sig tuppen genom ett oupphörligt kuckeli-ku.

Där nere på landsvägen gick skördefolket med sina skårer i händerna, kvinnorna i ljusa, brokiga bomullströjor och dukar. Första åkern skulle skäras i dag.

Flickorna stodo en stund och följde dem med blickarna, så sprang Anni efter sin lilla arbetskorg, placerade sig bekvämt med Minna i syrenbersån vid byggningsknuten och tog med synbart intresse upp en strumpa, som hade varit vit men genom ålder och damm fått en grå färg. Det var hennes omaka strumpa, som ändtligen skulle få make. Anni hade fått en sådan lust att göra mamma till nöjes; de där halffärdiga arbetena voro stackars mammas plåga. Och riktigt godt samvete hade man icke heller, när man var så där slarfvig.

Minna höll på med att brodera en brickduk till present åt sin mamma där hemma, och icke var det underligt, att nålen då flitigt fördes upp och ner, när hon tänkte på glädjen att springa fram till henne och lämna paketet. Ty väl skulle det vara inlagdt och det med lack ändå, alldeles som på julkvällen.

Verner hade nog blifvit anmodad att vara lektor och föreläsa ur Topelii sagor, men han föredrog att hälsa på sin vän Hannes. Flickorna kommo just öfverens om, att Verner på senare tid blifvit så oartig; han brydde sig alls icke så mycket om deras sällskap som förr.

— Att han jämt skall springa till den där gamla Hannes, — sade Minna med litet försmädligt utskjuten läpp.

— Säg ingenting om Hannes, — Anni kastade en ogillande blick på Minna, — för han är rysligt snäll. Mamma säger, att han jämt bar oss på armarna, när vi voro små.

Efter den lilla tvisten gick samtalet och arbetet muntert och glädt. Och när mamma visade sig ute på trappan, skuttade Anni fram, stack den nyss påbörjade strumpan upp för hennes ögon och vardt så innerligt belåten öfver mammas glada, förvånade min.

— Håll bara ut, håll bara ut! — förmanade mamma.

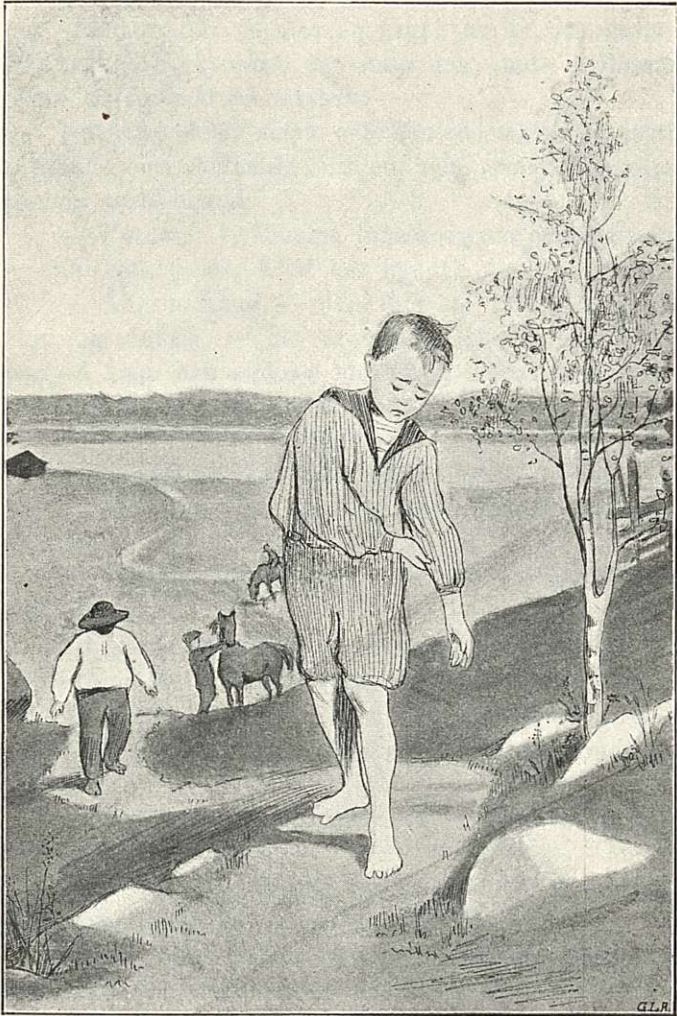
På förmiddagen vankades det kaffe ute på åkern för allt folket. Barnen fingo naturligtvis vara med, och Anni fick hjälpa till att servera och bjuda pannkaka. Minna var litet för blyg härtill.

Det var en solig dag, riktigt skördeväder. Verner var naturligtvis med om att binda kärfvarna och gjorde sitt allra bästa för att visa sig duktig, förstås. När han hörde rättaren bakom sig småskrattande säga åt en af skördeflickorna: »Den där lilla herrn blir snart lika duktiger som pappa sin», då पोste han riktigt af viktighet.

Mot aftonen skulle mamma gå och se på profmjölkningen. Hon gick med raska steg ner för den lilla backen, som ledde till landsvägen, då hon såg en gosse komma springande emot henne allt hvad benen buro.

— Frun, frun! — flåsade han. — Verner har... Verner har fallit och slagit sig... från hästryggen.

Mamma var icke den, som lätt miste besinningen. Hon kände, hur det svartnade för hennes ögon, men snabb som tanken ilade hon efter budbäraren. Hon visste nog, att Verner hade följt med Hannes för att låta hästarna bada, och det hade han lof till. Ack, hon hade så ofta varit rädd för en olycka, men pappa hade sagt, att gossen var stor nog för att reda sig själf. En hemlig fruktan stack upp inom henne — han måtte väl aldrig ha ridit på *Prinsen*, den ostyriga unga hästen; det var honom så strängt förbjudet.

Verner kom sakta jämrande och hållande sig om ena armen.

Där borta vid spången, som ledde öfver ängarna ner till stranden, syntes en grupp karlar och hästar. De hade alla skockat sig ihop och stodo nedlutade kring ett föremål på marken.

Nu stego de åt sidan, och hon såg sin gosse, sakta jämrande och hållande sig om ena armen, långsamt komma emot henne.

— Verner! — Mamma lutade sig ner emot honom, — min egen gosse, hvad har hänt?

— Åh, mamma! — han försökte räta på sig och visa sig duktig, — det är kanske icke så farligt; — men så knep han alldeles blek ihop läpparna och rynkade ögonbrynen af smärta.

Mamma vinkade åt Hannes, som kom springande. — Tag honom mycket sakta på armarna, — sade hon.

— Åh frun, ja' har nog bedt honom, men han vill int'.

— Verner, barnet mitt, låt mig nu hjälpa dig; seså, Hannes!

Ett sakta kvidande undslapp gossen, och tårarna rullade ner för kinderna, men som det ändå var lättare att bli buren än genom egna steg stöta den skadade armen, måste han finna sig i att bli så där kvinnligt behandlad.

— Hur gick det till, Verner? — frågade mamma med klappande hjärta.

— Jo, mamma, hästen var så våt... och när han satte öfver diket, så... halkade jag af.

Frågan höll på att fastna i mammas hals, men hon lutade sig mot Verner och hviskade:

— Hvilken häst hade du, min gosse?

— Gamla Brunte... men han var så hal.

Fastän detta ju kunde vara ganska troligt, blef

mamma dock icke alldeles lugnad. Ett aggande tvifvel satt kvar i hennes hjärta. Icke som skulle Verner ofta gjort sig skyldig till osanning, nej, Gud vare lof, det var endast som helt liten han blifvit strängt straffad därför. Men — det kunde ju varit en svår frestelse.

Under allmänt deltagande där hemma rustades Verner i ordning att genast fara till läkaren i staden. Vagnen stod redan utanför trappan. Pappa ville följa med för att hjälpa mamma hålla sin gosse så bekvämt som möjligt, på det icke stötarna skulle kännas i hans brutna arm.

Anni och Minna klängde sig fast vid farmor med tunga hjärtan, när vagnen rullade bort. Hvad de kände sig ensamma! Det var dock en tröst, att farmor lofvat ligga i sängkammaren så länge, och att de hade henne här, den kära gamla.

På aftonen tändes ljusen för första gången inom hus; det var redan mörkt och höstligt där ute, hvilket intryck ytterligare ökades af att några regndroppar slog mot rutan. En flicka hade i köket bjudit ut riskor, och efter kvällsvarden tog Lovisa in bricka och knifvar, i det hon bjöd Anni och Minna på rensning.

Ja, det kunde vara ganska nöjsamt.

— Söta farmor, berätta någonting för oss, — bad Anni. Hon skulle känt det innerligt hemtrefligt, om icke tanken på den sjuka brodern i samma minut kommit öfver henne.

Och farmor begynte berätta om sin barndom på Vasa prästgård med alla upptåg, lekar och funderingar. Ty farmor hade, också hon, varit en glad och liflig liten flicka. Men Anni tyckte det borde varit väl hundra år tillbaka i tiden; hon kunde alls icke tänka sig farmor annat än som gammal, skrynklig och gråhårig.

— Och allra sötast är hon också nu, — sade Anni och kysste henne.

* * *

— Jag undrar hvad nu står på? — sade farmor och vände sig lyssnande till köksdörren. Där ute kunde man höra ifriga, högljudda röster.

I detsamma slog Lovisa upp dörren och rusade in helt burdus.

— Ack, doktorinnan, — hon slog ihop händerna med ett uttryck af bestörtning och intresse, — rättarhustrun och dejan ha berättat — ack, den stackars fadern och modern — oj, oj! — och Lovisas hufvud runkade af och an som klockans pendel.

— Nå, hvad är det nu? — frågade farmor oroligt.

— Jo, Viktor, . . . doktorinnan vet nog . . . »elakingen», han som allt illa gör, han som inte låter folks äpplen vara i fred och som jagade mina höns i våras, så att dom värpte skinnägg, . . . han som är den största »brottfälling»* jag har sett på jordens rund, han . . .

— Nå, hvad är det då med honom? — frågade farmor litet otåligt.

— Jo, han har rymt hemifrån och gifvit sig till sjös, vet jag. — Och Lovisas ansikte uttryckte en riktig segerglädje. Hon tänkte på, att Gammelgård sluppit sitt plågoris.

Då trängde sig rättarhustrun och dejan, som stått lyssnande bakom den halföppna dörren, in i matsalen och begynte med lifliga ord och åtbörder skildra, huru allt hade tillgått, och att det var så, det behöfde ingen betvifla, ty dejans syster var gift med Mattasvärden,

* Brottsling.

och Mattasvärdinnan hade hört det af Hommas-Lotta, och Hommas-Lotta hade själf stått i närheten och sett alltsammans.

Och så berättade de, att »elakingen» för något upptåg fått stryk af mor Lisa, och att han i största vredesmod tagit sina helgdagskläder från loftet och knutit dem i en duk och sagt, att de aldrig skulle få se honom mera, ty nu skulle han ut till sjös. Mor Lisa hade begynt gråta, och skraddarfar hade kommit i detsamma, men ingendera »fick bukt» på pojken, utan han slet sig lös och svängde mössan i luften och ropade adjö, och så satte han af till skogs som en pil. Han skulle varit ryslig att åse och åhöra.

Farmor skakade sorgset och litet tviflande på hufvudet.

— Kan det nu vara sant? — sade hon, — det låter så otroligt. Stackars gosse, han drar svåra lidanden öfver sig.

— Tacksamma må dom vara, som ha sluppi' de' skrälle', — sade rättarhustrun. — Hvem i all världen skulle orkat me' slik en figur.

— Det finns En, som aldrig tröttnar, — sade farmor långsamt och såg upp. — Han skall icke heller glömma stackars »elakingen».

Rättarhustrun och dejan, som ännu i köket fortsatte med sitt älsklingsämne, tyckte, att gamla doktorinnan var alltför beskedlig.

— Nej, stränghet ska' det vara med sådana karlar, och ingen pardon. Här passa inga sammetshandskar, — menade Lovisa.

FJORTONDE KAPITLET.

Verner hos läkaren. — En ny gäst i hönshuset.

När mamma och pappa med Verner kommo in till den gamle stadsläkaren, runkade han på hufvudet, sedan han undersökt armen.

— Totalt afbruten vid armbågen, — sade han.

Och Verner fick lukta på en underlig strut, hvilket småningom bragte honom i en tung sömn. Därefter började den gamle doktorn arbeta för att få armen i rätt läge, och det var ett styft arbete, emedan den hunnit svälla duktigt under den långa vägen. Så spjälades, gipsades och lindades den, allt under det patienten sof. Men just under det han hållit på att insomna, hade mamma uppfångat några enstaka ord från hans läppar: Men vågar jag inte taga Prinsen? Låt mig försöka.

Mamma rörde sig icke, men det var, som om något hvasst skurit i hennes hjärta. Blek hade hon suttit vid Verners sida, men i detta ögonblick var hon hvit intill läpparna.

Den gamle doktorn, släkting till pappa, bjöd nattkvarter åt dem alla tre. Åt mamma bäddades på en soffa vid Verners säng, så att hon ständigt kunde vara till hands för sin gosse.

Om kvällen kunde hvarken mor eller son komma i sömn, och Verner anade af uttrycket i mammas ögon, att hon kände till allt. Han kunde icke uthärda längre.

— Mamma!

Hon vände stilla sitt ansikte emot honom. Det smärtsamma draget kring munnen skar honom i hjärtat.

— Mamma! — orden ville icke komma fram — Kan mamma förlåta mig? . . . Det var ändå Prinsen.

Ja, hon förlät. Men Verner hade likväl tillfogat hennes hjärta ett sår, som icke genast läktes, det kände hon.

Han lutade sin kind emot mammas och smög den friska armen om hennes hals.

— Jag skall aldrig göra så mera, lilla älskade mamma!

Verner brukade icke slösa med smekningar, men i denna stund hade han velat göra allt för att se henne glad igen.

— Min gosse, — sade hon, och mammas ögon sågo djupt in i hans, — det är blott En, som kan hjälpa dig att aldrig göra så mera.

Och under nattens timmar, då sömnen icke ville tillsluta Verners ögon, hade han god tid att tänka. Han hade så sällan gett sig tid att bedja till Gud utom i nödfall — eller var det lusten som fattades? Nu kände han ett sådant behof därtill. Tänk, om han hade dött i stället för att bryta armen! Han hade ändå

mycket att tacka för. Han ville bedja om hjälp att bli en god gosse.

Och följande dag skulle pappa få veta allt. Huru det än sved i hjärtat, måste det ske. Ja, det måste. Verner drog en lång, darrande suck. Plötsligt stack honom den tanken som en syl: »Du har också ljugit, du som skräddarns Viktor!» — Han gömde ansiktet i kudden och snyftade. Det var en så förfärlig jämförelse!

Emellertid voro flickorna där hemma ifrigt sysselsatta med att bereda Verner en augenäm hemkomst. De syltade hallon i Annis egen kastrull på hennes häll, och fastän bären kokade litet för mycket sönder, utgjorde de en källa till stolthet och förtjusning för Anni och Minna, som hällde dem i en helt liten glasburk och bundo hvitt papper däröfver.

En dag kom Nissas-Petter och frågade, om herrskapet ville »kom sia»* en storer fågel, som far hanses fångat i skogen.

Jo, visserligen! Och det var en trana, som på sina höga ben stod och tittade omkring sig i den främmande omgifningen. Som ena vingen var något sårad, hade Nissas far utan stor svårighet hunnit upp tranan på en mosse, och nu hade den tills vidare fått utbyta sin frihet ute i de stora skogarna mot ett mörkt fähus.

— Får jag köpa den? — frågade Anni plötsligt och ifrigt.

— Nåja! — Nissas-far ref sig småleende i hufvudet, — inga** har ja' någo' härimot. Å inga ska' ja vara dyrer heller.

* Komma och se. ** Inte.

— Hur mycket kostar den? — Annis hjärta klap-pade, medan hon i hufvudet räknade ihop sina slantar i sparbössan.

— Nå, en femti penni. Och så får Petter köra upp den till gården i en stor korg.

O, en så lifvad present åt Verner! Den skulle han tycka om, han som var så road af alla slags djur. Och tänk att i staden få förevisa den för sina skol-kamrater, ty till staden skulle den tagas med, naturligtvis!

Anni blef helt snopen, när farmor vid den stora fågelns åsyn visade en något häpen min och yttrade tvifvel om, huruvida mamma vore trakterad af en sådan present. Ja, det hade Anni alls icke tänkt på. Emel-lertid fick Nissas-far sin slant, och tranan instängdes i det för närvarande tomma hönshuset.

Dagen innan de bortavarande skulle efterskickas med vagn ströfvade Anni och Minna omkring och fingo lust att titta in till Hannes.

— Hej, hvad är det du sysslar med så flitigt? — ropade Anni muntert genom det låga fönstret. Där satt deras gamle vän och slöjdade.

Hannes skrattade på sitt tysta sätt.

— De' förstår inte bånen, — sade han och fort-satte utan afbrott sitt arbete.

— Men låt oss se, hvad du ämnar göra, snälla Hannes, — bad Anni, som började uppfatta, att det skulle bli något intressant.

Nu sågo flickorna, att trästycket begynte forma sig till en båt. Och där framträdde en präktig, hög köl. Allt mera intresserade blefvo de. Det var så sällan Hannes gaf sig in på slikt arbete. Och huru de stodo där, beundrande och språkande, fingo de ur honom,

att det skulle bli present åt Verner, som dagen därpå väntades hem.

— Nå, eftersom jag nu sagt *a*, så kan jag säga *b* lika väl, — sade gubben Hannes raskt och steg upp från sin trebenta stol. Därpå linkade han till sin kista och drog därur ett stort hvitt häfte med sitt namn på.

— Se här! — han kastade häftet med en duns på bordet för att dölja sin förlägenhet och sin rörelse, — här får nu herrskapet se, hur en liten pojkvasker har lärt en gammal häst ti' trafva. Ja' ska' säja, att den där Verner ä' ändå en styfver pojke. Ha ni hört maken? Har han int' båd morron å kväll sprungit hit för att lära mej, gamla komling, att skrifva, för ja' har int' kunnat så mycke' som en bokstaf. Och nu ska' ni sia,* mitt herrskap, att ja' re'n sätter ihop dom. Hä sku' då aldri' i världen ha lönt sej, om int' för te kunn' skrifva till pojkin min i Amerika. Å nu håller ja' på ti' sätt' ihop första brevet ti' Kallepojkin.

Och gamle Hannes ögon lyste af glädje. Men flickorna bläddrade igenom de fullklottrade bladen i den suddiga skrifboken med egendomliga känslor. En svallande beundran och längtan efter Verner fyllde dem båda. Tänk, hvilken storartad gosse han var! Ty det måtte icke varit ett litet arbete att lära gubben Hannes skrifva. Anni skulle då visst icke heller kunnat hålla det hemligt; hon måste strax tuta ut sina planer och företag.

Och när vagnen äntligen åter rullade upp på gården och mamma och pappa varsamt ledde Verner ner med sin gipsade arm i band, hälsade flickorna på honom med samma beundran, som man känner för en

* Se,

hjalte, sårad hemkommen från ärofulla bedrifter. Och alla måste få veta af hans lärareverksamhet.

Men Verner var bara så glad öfver Hannes' första bref. Det var nu just ingenting med hans eget arbete. Det låg något stilla och tankfullt hos honom, som icke funnits förut, men som farmor genast upptäckte, och som flickorna hade en förnimmelse af.

Så leddes han fram till kaffebordet, där syltburken och Hannes' båt tronade ibland blad och blommor. Anni betraktade med tindrande ögon brors belåtna ansikte och hviskade, att det ännu funnes någonting, som han skulle få, öfver hvilket han skulle bli förskräckligt glad. Hvad det var — ja, det finge han med egna ögon förvissa sig om.

Och hon tog honom varsamt i den friska handen och ledde honom till hönshuset.

Där inne stod en högbent fågel, hackande med sin långa näbb mot burens spjälur, liksom för att söka befrielse. Visst blef Verner glad, det kunde man godt se, men det var, som hade Anni väntat sig ändå något mera; hon kände sig halft besviken.

Mamma var alls icke glad åt tranans ankomst. Hvar skulle man hålla den stackarn om vintern? Ty att släpa den med till staden, därpå var icke att tänka. Hon runkade litet betänkligt på hufvudet, och Anni visste så väl, hvad hon menade: »Barn lilla, du har åter varit en liten fjäska.» Tårarna stego Anni i ögonen — hon hade ju menat så väl. Då skyndade mamma att kyssa henne:

— Det skulle väl till slut bli någon råd med herr Tranas vinterkvarter.

De hemkomna hade naturligtvis genast fått del af nyheten om skrädarns Viktor. Mamma och pappa

ville med egna öron förvissa sig om saken; och de spatserade till den halmtäckta stugan, sedan eftermiddagskaffet var drucket.

Uppe på bordet satt puckelryggige skräddarfar och måttade tråden i synålsögat. Men han fick måtta många gånger, ty det var något skumt i hans eget öga, som fördunklade synen. Han harklade, snöt sig med handen om näsan, spottade ut genom fönstret och harklade igen.

Mor Lisa satt och skalade potäter. Lilla Stava hade krupit upp i sängen och pysslade om trasdockan.

— Du din ledinge, — skrek hon med sin gälla barnröst, — där ska' du ha! — och så följde duktiga dunkar på trasdockans oskyldiga rygg.

Mor Lisa suckade djupt, och ett veck lade sig i hennes panna. Hon mumlade något mellan tänderna.

— Ska' du till sjös? — skrek åter lilla Stava och bankade dockan för omväxlings skull denna gång på bröstet, — å de' har du inte fått lof till.

— Sch, tyst! — Mor Lisa skuffade häftigt till flickan och reste sig, när hon såg herrskapet träda in genom dörren. Hon visste nog, hvarför de kommo, och åter igen smög sig en tung suck ur hennes bröst.

Ja, nog var det sant! Viktor hade farit till sjös emot fars och mors vilja, emedan han fått stryk.

Mamma och pappa talade både deltagande och förmanande med de stackars föräldrarna, hvilka torkade sina ögon och följde sitt herrskap ut på trappan. Men mamma tyckte, att till och med de gula ringblommorna kring stugan hängde hufvudet. Det susade en vemodig vind kring den låga, halmtäckta stugan, och molnen hängde tunga nära jorden.

Vid »stora stenen» mötte dem klöfverbladet. Verner

erfor en känsla på samma gång af befrielse och längtan. Han hade dock gärna en gång till velat se sin fiende och visa honom en smula vänlighet. Viktor hade nog icke fått så mycken lärdom i sitt hem som han. Och dessutom — huru var det med honom själf? — den där lögnen om Prinsen!

Verner rodnade.

Om kvällen fann mamma Anni snyftande i sin bädd.

— Hvad nu, barn?

— Ack, mamma, det är så förfärligt ledsamt med den där Viktor. Det stormar så ute, tänk om han är på fartyget nu! Kommer han aldrig, aldrig mera tillbaka? Det liknar alldeles något, som pappa har talat om i predikan. Jag tror, att det var om den förlorade sonen. Det stod också, att han for långt bort.

— Han kom hem igen, — sade mamma.

— Ack, tror mamma, att Viktor också en gång kommer hem igen? — utbrast Anni och satte sig upp i sängen.

— Jag vet icke, barnet mitt; men vi skola alla komma ihåg honom i våra böner.

— Och då *skall* han komma, — sade Anni med strålände ögon. — Ack, mamma, ja han skall bestämdt komma tillbaka.

Och med ett leende på läpparna insomnade hon.

Verner önskade, att han vore stor och kunde fara på alla fartyg omkring i världen för att söka efter Viktor. Och fastän han varit hans fiende, skulle Verner vara ädelmodig nog att tala till honom och säga, huru hans föräldrar sörjde, och bedja honom komma tillbaka. Och så skulle Verner köpa sig en vacker ridhäst och taga Viktor bak på hästryggen och föra ho-

nom hem till den lilla halmtäckta stugan och säga: »Se här, skräddarfar och skräddarmor, är er son, som jag har uppsökt i främmande land och nu hämtat tillbaka åt er.» Och då skulle föräldrarna först buga sig till jorden för den raske unge riddaren på hästryggen och sedan falla sin förlorade gosse om halsen. Se, det skulle vara något till äfventyr, det!

FEMTONDE KAPITLET.

Flyttningsbestyr och återkomst till staden.

Det började redan se ganska höstligt ut. Man kunde på träden redan räkna många gula blad, dem vinden sopade ner till att skräpa i trädgårdsgångarna, och i köket förbereddes återresan till staden genom oupphörliga syltningar, kokningar och bakningar. Ljusen tändes före kvällsvarden i matsalen, där hela familjen vanligen samlades för att rensa bär eller svamp, medan någon fick läsa högt. Pappa ville öfva barnen i välläsning, och så fingo de hvar sin tur. Bäst gjorde Minna sin sak. Det var ett sådant allvar och uttryck i hennes läsning, medan Anni »skenade af som en yr häst», sade pappa. Ja se, hon ville så gärna se, huru det gick i berättelsen.

Dagen före afresan kokade Anni kaffe för rättarens Lena och hennes syskon i sin egen lilla stuga. Hon väntade med en viss spänning att få se ännu en inbjuden gäst, men ännu hördes han icke af.

Jo, se där kom »kungen». Småmysande steg han med böjdt hufvud in genom den låga dörren och grinade belåtet vid åsynen af det dukade kaffebordet. Anni fick fylla tre koppar efter hvarandra, dem han tömde i ett tag, hvarefter han gaf sig till att mumsa på skorpor och bullar, som han samlade åt sig i en liten hög.

— Se här! — Anni bar fram till sin gäst ett paket, som hon öppnade framför hans ögon, — det här får »kungen» till afskedsgåfva. Nu kan han göra sin hatt litet grann igen.

Åh, hur kungens ögon lyste! I paketet lågo idel lappar i alla regnbågens färger och därtill några söndriga kammar, som mamma vid storstädningen funnit i en låda. Anni såg med en smula vemod på en vacker röd sidenbit, som hon tänkt använda till dockhatt; men eftersom »kungen» tyckte så mycket om den, ville hon afstå den åt honom.

I ett nu dök hela paketet i den gamla påsen, som alltid hängde på kungens rygg, och hans ansikte mörknade.

— Ni ska' resa bort, — sade han och såg på barnen. Och så kom där en djup suck.

— Men vi komma tillbaka nästa sommar, — ropade Anni ifrigt.

— Då har »kungen» lämnat riksens land, — sade gästen. Därpå grinade han till, steg upp och vandrade bort, medan barnen till stor förvåning hörde honom med besynnerlig, tjock röst gnola några välbekanta ord från söndagsskolan: »Det blir något för barnen i himlen att få» — men längre kom han icke. Det var samma ord om och om igen.

Anni var så glad; detta måste hon genast berätta för mamma. Och mamma sade, att Gud nog skulle lära honom fortsättningen i himmelen.

Sedan alla tre barnen på eftermiddagen gjort afskedsbesök i stugorna, gällde det att skynda hem och packa in de sista sakerna.

Där hemma var en riktig resbrådska. Alla korgar och koffertar stodo i matsalen, och mamma var i ständigt rörelse. Anni bar beskäftigt sina egenhändigt tvättade och strukna dockkläder till mammas koffert, där hon med stort välbehag breddé ut dem öfver mammas klädningar. Minna lade sig på knä framför sin lilla reskorg och packade och bråkade, så att svetten lackade. Visst kändes det en smula vemodigt för dem alla att lämna Gammelgård och sommarens alla nöjen; men Minna längtade till sitt hem, och Anni och Verner skulle få råka kamraterna och lärarna, och det hade nyhetens lockelse.

Vagnen och trillan rullade fullpackade ut genom porten. Farmor och mamma sutto som i ett blomsterhaf, ty hela trädgården var tullad. Det doftade härligt i resenärens näsor. I vagnslådan hade mamma stuckit en påse sköna mogna äpplen.

Nu krökte vägen, och »stora stenen» och den kära gamla grå byggningen voro försvunna. I samma stund hördes några utdragna, långa ljud från skogen. Det var »kungen», som sorgmodigt tutade i sin lur till afskedshälsning.

Åkdonen skramlade in i den lilla staden, hvarifrån ångbåten afgick till Helsingfors. Hvad det var underligt att lämna skogar, fält och ängar bakom sig och känna sig inklämd mellan rader af byggnader.

Mamma gick in i en bagarbod för att köpa en påse bullar, och så stego de alla ombord. Det var mycket roligt att krypa ner i salongen, där stå på knä vid de små fönstren och se huru vattnet forsade fram på andra

sidan fönsterglasat, att sitta och mumsa på karameller och bullar — ty de voro så märkvärdigt hungriga på den långa resan, — att springa upp på däck och se, huru öar och stränder med stora skogar och vackra villor gledoförbi.

Farmor hade just tagit sig en liten lur och satte sig upp, jämkande den svarta spetsmössan på sitt gamla hufvud. Då märkte hon en liten flicka, som smög sig fram till henne, sedan hon noga förvissat sig om att ingen annan var i närheten.

Och farmor och flickan med de mörka, frågande ögonen satte sig så förtroligt tillsamman. Ty nu hade Minna tagit mod till sig för att få svar på alla frågor, som hon gått och tänkt på. Och farmor, den kära gamla farmor, förstod så förunderligt väl alla hennes funderingar. Till slut slog Minna, som eljest icke var slösaktig med smekningar, sina armar kring den gamla vännens hals och kysste henne innerligt.

— Tack, farmor! Nu förstår jag allt så väl, — sade hon med strålande ögon.

— Hvarför är du så glad, Minna? — frågade Anni, när kusinen kom upp på däck.

Blodet steg upp i Minnas kinder. Hon tvekade ett ögonblick, men så drog hon Anni ner bredvid sig, och sakta, sakta anförtrodde hon henne allt. Och med Anni gick det lätt att tala, Anni förstod henne så väl. Och aldrig hade himlen med sina ljusa moln syntts Minna så skön, aldrig solen så strålande, aldrig sjön så blå, aldrig de förbiilande stränderna så vackra och gröna, ty hon visste nu, att Herren Jesus älskade äfven henne, att hon var hans lilla lamm, att hon icke mera behöfde vara rädd för honom. Hvad hon gärna ville

lyda och tjäna Honom! Hvad Gud var god, hvad människorna voro vänliga!

Se där — nu kunde man skönja Nikolaikyrkans höga torn långt borta. Och den vackra staden med sina höga husrader, öfver hvilka aftonsolen kastade sitt bländande sken, steg fram för deras blickar.

På stranden, bland skaran som väntade på ångbåten, stodo två högresta herrar. Plötsligt gaf klöfverbladet till ett glädjeskri. Minna hade igenkänt sin pappa och Anni och Verner farbror Walle.

O, det blef en fröjd! Och när alla sedan stego in i hemmet i hufvudstaden, hade Lovisa, som farit ett par dagar förut, dukat tebordet, och det såg märkvärdigt festligt ut. I midten ståtade en stor, sirlig kaka med granna syltade frukter och sockerkrumelurer. Och hvad var det? Vid barnens koppar lågo paket, hvar och en igenkände sitt namn. De sågo först på hvarandra och sedan på farbror Walle. Och när han alls icke låtsade se deras frågande blickar, rusade de upp och ropade, i det de ville taga ner honom: Det är från farbror, ja, det är från farbror!

— Käraste töser och gossebarn, lugna er, — skratade han. — Hvad är på färde? Se efter först!

Ja, det voro de icke sena till. Och emot dem lyste de raraste konfekter och inlagda frukter i de allra sötaste små askar.

— Den farbror, den farbror! — Mamma höjde hotande fingret, — han är alldeles för slösaktig.

Det var en glad början, och det allra roligaste var, att farbror Walle trodde sig komma att stanna öfver vintern i Finland för att måla några porträtt. Han skulle just höra sig för efter lämpligt kvarter.

— Och sedan skall jag bjuda mitt småherrsskap på

visit, — sade farbror och tog Verner under ena, Minna under andra armen och svängde rundt med dem på salsgolfvet.

Det enda ledsamma var, att Minna skulle fara dagen därpå. Men de skulle flitigt skriva, och så finge de kanske en annan sommar åter råkas. Hennes pappa kunde icke nog förundra sig öfver sin flickas friska utseende; — det var ju alls icke densamma, som vid sommarens början farit hemifrån. Den förra var blek, trött och missmodig, den senare brun, frisk och leende.

— Det vill jag kalla en präktig kurort, — sade Minnas pappa, i det han vände sig till sin bror och svägerska, jag kan bara icke tacka er nog.

SEXTONDE KAPITLET.

En glad nyhet.

Helsingfors den 10 oktober.

Snälla Minna!

Tack för ditt bref! Nu skall jag berätta dig något, som du blir så rysligt förvånad öfver, att du knappt kan tro det, och som också är så märkvärdigt, att vi i dag på morgonen trodde, att vi hade drömt.

Vet du, Minna, vi ha fått en liten syster. Ack, du kan inte tro, hur förfärligt glada vi äro! Vi fick henne i går på natten, och pappa var så glad, att han hade tårar i ögonen, och mamma låg bara om morgonen och tittade på det söta lilla lindebarnet, och vi fick pussa henne två gånger, men mycket sakta. Jag blef så glad, att jag inte visste hvad jag gjorde. Jag sprang till farmor barhufvad på gatan och skrek genom dörren: Farmor, vi ha en liten flicka! Och så kunde jag inte sitta riktigt stilla i skolan, utan jag måste berätta om min lilla syster för mina kamrater, och när lärarinnan frågade, hvad jag pratade om, sade jag, att vi ha en syster, och att hon är så rysligt söt. Och då nickade

lärarinnan så vänligt, fast hon först var litet ledsen. Och så såg jag farbror Walle på gatan, och då sprang jag, så mycket jag orkade, för att hinna fatt honom, och så ropade jag: Farbror Walle, farbror Walle, det finns en liten, liten flicka där hemma!

Om natten kunde jag inte sofva, för jag var så glad, och så smög jag mig till sängkammaren för att se på lillan. Men hennes sköterska jagade bort mig, och så fick jag bara ligga och tänka på, hvad hon skulle få heta, och om jag snart skulle få bära henne, och om hon hade mörkt eller ljust hår, för det hade jag inte sett ännu.

I dag har jag sett, att lillan har svart hår och alldeles svarta ögon, bara hon öppnar dem. Men hon vill inte ofta öppna dem, utan hon ligger mest och sofver, och ibland piper hon så lustigt och bråkar med sina små, små fingrar och vrider på hufvudet.

Det är så svårt att läsa sina läxor nu, när lillan är här, för jag skulle bara vilja stå och titta på henne. Vi får se på, när hon badar i afton, och det längtar jag så efter. Verner tänker tälja en liten dockvagga åt henne, och så köper jag en docka för mina sparböss-pengar, och så syr jag kläder åt dockan.

Jag tycker, att jag har så förfärligt mycket att göra nu, när lillan har kommit, för jag ska' väl börja hjälpa mamma att sköta henne, tror jag. Jag vet inte, om jag hinner gå i skolan mera. Lovisa är också så glad och tystar bara ner oss, när vi prata litet högre. Hon säger, att vår lilla syster är riktigt ett änglabarn. Pappa ber oss alla dagar tacka Gud för att Han har gifvit oss vår lilla syster. Han är alltid inne hos mamma, när han har tid, och står och tittar på lillan och ser så rysligt glad ut.

Och vet du, Minna, nu skickar jag till födelsedagsgäfvorna åt dig någonting, som jag har köpt för mina egna sparbösspengar. För ser du, jag hade fyra mark förut, och så kammade jag ut mammans alla teservetter efter byken, och så fick jag femti penni, och så skänkte farbror Walle mig femti penni för att jag sprang några ärenden åt honom. Och då blef det ju fem mark. Och nu har jag köpt en egen bibel åt dig, alldeles likadan som jag själf har, och här får du nu, för jag vill så gärna, att du skall ha en egen bibel. Då kan du själf läsa i den, om hur Jesus tog barnen opp i sin famn, och det är så roligt. Det stället tycker jag så rysligt mycket om. Titta på första bladet, så får du se, hvad farbror Walle har ritat för vackra blommor bredvid ditt namn. Är det inte roligt?

Mamma hälsar, och pappa hälsar och Verner också, och Lovisa säger, att hon tyckte så mycket om dig, och att du var mycket stillsammare än jag. Du måste riktigt snart skriva och säga, om du inte blef förvånad, att vi har fått en syster, och så skall du berätta om hvad du har gjort och hur du mår.

Aj, nu skriker lillan. Kanske hon skall bada nu. Adjö, adjö, snälla Minna!

Din kära vän

Anni.

Nyttiga och nöjsamma böcker

till salu i hvarje välförsedd bokhandel,

utgifna på *Lars Hökerbergs* förlag:

Vetenskapens Sagoland.

En bok för de vetgirige af **Arabella Buckley**.

Bemyndigad svensk upplaga om 252 sidor med öfver 70 illustr.

Inb. i pappband kr. 2: 40; i finare band 3 kr.

»Man säger icke för mycket, om man framhåller, att ofvan nämnda bok är en af de **allra lärorikaste** och i sitt slag **bäst affattade**, som man kan sätta i ungdomens hand.»

(*Vårt Land.*)

»På ett mästerligt sätt leder förf. sina läsare från sagornas värld in i vetenskapens, hvarigenom boken blir på samma gång **roande, underhållande och undervisande.**»

»**Intet annat** populärt naturvetenskapligt arbete i vårt land — säger till och med en anmälare i Stockholms Dagblad — har varit så väl afpassadt för den vetgiriga ungdomen som detta.»

Lilla hjälpredan i köket.

En prydlig liten kokbok af **Ingeborg Zethelius**.

Tredje uppl. Pris 1 krona.

Experimentboken

af D. S. Hector.

Innehåller **225** roande fysikaliska experiment och trollkonster med öfver **200 teckningar** till belysning af fysikens enklare grundläror jämte *anvisning att på egen hand förfärdiga alla för experimenten erforderliga apparater.*

Godtköpsupplaga till **1 krona 75 öre.**

»En mycket nyttig bok för att väcka eller underhålla intresse för och kännedom om krafterna i naturen; — en hel kurs i fysiken, framställd på ett enkelt och lättfattligt sätt.»

(*Helsingborgs Dagblad.*)

»Vill man skänka sina barn en lika underhållande som nyttig julklapp, bör man ge dem den på Lars Hökerbergs förlag utgifna **Experimentboken.**»

(*Aftonbladet.*)

»Alla experimenten äro fullkomligt **ofarliga** — — — och så populärt beskrifna, att hart när hvem som helst kan utföra dem.»

(*Vårt Land.*)

Nordens första storhetstid.

Skildrad för ung och gammal af **Anna Sandström.**

Två delar i ett band. Pris kr. **3: 50.**

Hvardera delen säljes också särskildt och häftad till resp. **1: 50** samt **1: 25.**

»Genom sitt rika innehåll samt lifliga och enkla framställnings sätt af lifvet och sederna under den s. k. vikinga- och omvändelse-tiden i Norden bör denna bok kunna påräkna **många vänner bland ungdomen.**»

(*Stockholms Dagblad*)

»Ett synnerligen godt bidrag till vår historiska läsebokslitteratur — — — bör verkligen med intresse och med behållning kunna läsas af både ung och gammal.»

(*Vårt Land.*)

So. barnlitt. 3.

Frosterus

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 1516

AMY PALMS böcker:

Barnen på Broby å 1: 75:

Borta och hemma å 1: 50;

Greta och Vanda å 1: 50.

och samt den till julen 1897 nytkomna:

En sommarbjudning på Sjövik,

illustr. af *Jenny Nyström*, å 1: 50.